

ዓባይና ፡ የቀድሞ ፡ ኢትዮጵያ ፡— የግብፅ ፡ ገዥነት ፡ በኢትዮጵያ ፡
ላይ ፡ ትትምሲስ ፡ ይኛ ፡— ራምሲስ ፡ ይኛ ፡

የዚህ ፡ የጥንታውያን ፡ ግብዖች ፡ የሥዕል ፡ ፊደል ፡ ብዛቱን ፡ ግማሹ
በ፩፤ ሲያቆመው ፡ ግማሹ ፡ በየጊዜው ፡ ከሚገኘው ፡ ምልክት ፡
ጋር ፡ እስከ ፡ ይህ ፡ የሚያደርሰው ፡ እለ ፡ የፈደሉ ፡ የሰዎሰው ፡ መን
ገድ ፡ ብዙ ፡ ነው ፡ ይኸን ፡ በትክክል ፡ ለመረዳት ፡ ለኔም ፡ ላንባ
ቢም ፡ ሰፊ ፡ ጥናት ፡ እስፈላጊ ፡ ነው ፡ ስለዚህ ፡ እሁን ፡ አጭር ፡
አሳቡን ፡ ከተረዳን ፡ በኋላ ፡ የዚህን ፡ ጉዳይ ፡ ትተን ፡ የቀድሞ ፡ ፈር
ያኖች ፡ የኑባያ ፡ ኢትዮጵያን ፡ እንደምን ፡ እንደገዙ ፡ ዓባይም ፡ ለኑ
ብያና ፡ ለግብፅ ፡ የሚሰጠውን ፡ ጥቅምና ፡ በነርሱ ፡ ዘንድ ፡ ያለውን ፡
ክብር ፡ ወደ ፡ መመልከት ፡ እንለፍ ፡

ከሚያምር ፡ እዳራሹ ፡ ወጥቶ ፡ በሠረገላ ፡ ተቀምጦ ፡ እየተጉ
ሳመመ ፡ ግራና ፡ ቀኝ ፡ የደሰታ ፡ ድምፅ ፡ ለሚያሰማው ፡ ሕዝብ ፡
ፈገገታ ፡ እያሳየ ፡ ለረዥም ፡ ዘመን ፡ እንደሚጓዝ ፡ መሰፍን ፡ የዓባ
ይም ፡ ውሃ ፡ ከእዳራሹ ፡ ከጣና ፡ ወጥቶ ፡ ለኑብያና ፡ ለግብፅ መሬት ፡
ሕይወት ፡ እየሰጠ ፡ ከረዥም ፡ ጉዞ ፡ በኋላ ፡ እዘመዱ ፡ እሚደብራቴ
ባሕር ፡ ይገባል ፡ ሁል ፡ ጊዜ ፡ እግረ ፡ መንገዱን ፡ ለእሻዋማው ፡
እገር ፡ ለግብፅ ፡ ያፈር ፡ ስንቅ ፡ እንዳቀበለ ፡ ይኖራል ፡ ለዚህ ፡
ውሰታ ፡ ግብፃውያንም ፡ ኑብያዎቹም ፡ ሳይቀሩ ፡ ለዓባይ ፡ የአምላክ
ነት ፡ ደረጃ ፡ ሰጥተው ፡ በሕይወት ፡ ላይ ፡ ሕይወት ፡ ከምትጨምር
ላቸው ፡ ከፀሐይ ፡ እኩል ፡ እያመለኩ ፡ የነጭ ፡ በሬ ፡ መሥዋዕት ፡
ሲያቀርቡላት ፡ ኖረዋል ፡

ዓባይ ፡ የቀድሞው ፡ የኛ ፡ የግዕዝ ፡ ጽሑፍ ፡ ዓባዊ ፡ እንዳንድ ፡
ጊዜም ፡ ፈለገ ፡ ግድን ፡ ሲሰው ፡ ይገኛል ፤ ፈረንጆች ፡ «ኒል» ፡ ከሚ
ሉት ፡ ጋር ፡ ግጥሚያ ፡ የለውም ፡ ጥንታውያን ፡ ግብዖች ፡ ከኛ ፡
ይበልጥ ፡ ዓባይን ፡ በመውደድና ፡ በማከበር ፡ ያመለኩበታል ፡
ሰሙን ፡ የአማልክቶቻቸው ፡ ካሠናት ፡ ይኸውም ፡ ማለት ፡ የቀለም ፡
ሰዎች ፡ የሆኑት ፡ «ሐፒ — ቅዱስው ፡ ወንዝ» ፡ የሚሉትን ፡ ያልተ

ማረው ፡ ሕዝብ ፡ ደግሞ ፡ «አቱር ፡ ወይም ፡ እውር — ወንዝ» ፡ ብለ
ውት ፡ ይገኛል ፡

የግብፅ ፡ እገር ፡ ራሱ ፡ የደቡብና ፡ የሰሜን ፡ እገር ፡ እንደሚባ
ለው ፡ ንጉሡም ፡ (ፈርዖኑ) ፡ የደቡብና ፡ የሰሜን ፡ ንጉሥ ፡ እንደሚ
ባል ፡ ዓባይንም ፡ የደቡብና ፡ የሰሜን ፡ ዓባይ ፡ ብለው ፡ ምስሉን ፡
ለምለም ፡ ነገር ፡ በራሳቸው ፡ ባሠሩ ፡ በእጃቸው ፡ ለአማልክት ፡ የሚ
ሰጥ ፡ የፍራፍሬ ፡ ስጦታ ፡ በያዙ ፡ ሰዎች ፡ ተስሉ ፡ ይታያል ፡ እንዳ
ንድ ፡ ጊዜም ፡ ብቻውን ፡ ይሳላል ፡ ከምስሉ ፡ ጀቱ ፡ በሉብር ፡ የተቀ
መጡትን ፡ ተመልክቻለሁ ፡ የአማልክቱ ፡ ካሠናት ፡ ዓባይ ፡ ከእሴ
ሪስ ፡ (በጎ ፡ እድራጊው ፡ እምላክ) ፡ ከንድ ፡ እየፈለሰ ፡ ለፍጥረት ፡
ሁሉ ፡ ሕይወትን ፡ የሚሰጥ ፡ ራሱ ፡ ከፀሐይ ፡ የሚጠጋደር ፡ እምላክ ፡
ነው ፡ ብለው ፡ ለዚህ ፡ ለበጎው ፡ ተግባርና ፡ ለእምላክነቱ ፡ የሚገባ ፡
መዝሙር ፡ ደርሰውለት ፡ መዝሙሩን ፡ ማስፔር ፡ የሚባለው ፡ ወደ ፡
ፈረንሳዊ ፡ ተርጉሞታል ፡

የሆነ ፡ ሆኖ ፡ የአማልክት ፡ እገር ፡ ከሚባለው ፡ ከኢትዮጵያ ፡
ከሚመነጨው ፡ ዓባይ ፡ ሕይወታቸውን ፡ ደጅ ፡ የሚጠት ፡ የጥንት ፡
ከተሞች ፡ መርዌ ፤ ናፓታ ፡ ቲብ ፡ ሌሌዎፖሊስ ፡ መምፈስ ፡ . . .
በሚያልፍበት ፡ መንገድ ፡ ላይ ፡ ተኩልኩለው ፡ ይታያሉ ፡ ከነዚህ ፡
መርዌና ፡ ናፓታ ፡ የኢትዮጵያ ፡ (የኑብያ) ፡ ሌሌዎ ፡ ፖሊስ ፡ መም
ፈስ ፡ የግብፅ ፡ ከተሞች ፡ ናቸው ፡ ባለሙቸው ፡ በር ፡ ከተማ ፡ ብሉ ፡
ሄርዱቱስ ፡ የሰየመው ፡ የቲብ ፡ (ጠባይድ) ፡ ከተማ ፡ ግን ፡ በሁለቱ ፡
እገሮች ፡ መካከል ፡ ሆኖ ፡ የደከመ ፡ ግብፃዊ ፡ ፈርዖን ፡ ሲለቀው ፡
የበረታ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ንጉሥ ፡ ሲይዘው ፡ እንደ ፡ ካምቤህ ፡ ለርያዊ ፡
ንጉሥ ፡ የጨከነ ፡ ወራሪ ፡ ሲያፈርሰው ፡ ያገር ፡ ተወላጅ ፡ የሆነ ፡
ንጉሥ ፡ መልሶ ፡ ሲጠግነው ፡ ኖሯል ፡ የጠላትን ፡ እፍራሽነት ፡ ያገር ፡
ተወላጅን ፡ ጠጋኝነት ፡ እንደ ፡ ቲብ ፡ ደገና ፡ እድርጎ ፡ የታዘበ ፡ ከተማ ፡
እይገኝም ፡ ይሁን ፡ እንጂ ፡ እሁለት ፡ እገር ፡ ወሰን ፡ ላይ ፡ የተገኘ ፡
ከተማ ፡ ሁል ፡ ጊዜ ፡ የጦር ፡ እውድማ ፡ የጉበዝ ፡ ጉራ ፡ መሆኑ ፡
በቲብ ፡ እልተዠመረምና ፡ እሁን ፡ ወደ ፡ ዋናው ፡ ጉዳይ ፡ እንመለስ ፡

የኢትዮጵያ ፡ ዝርዝሩ ፡ ነገድ ፡ ግማሹ ፡ በዋሻ ፡ ግማሹ ፡ በበረሃ ፡
የቀረው ፡ በጎጆ ፡ ሲኖር ፡ የሠለጠኑት ፡ ወገኖች ፡ ዛሬ ፡ ጀበል ፡ ባርጋ

በሚባለው ፡ አጠገብ ፡ ያን ፡ ጊዜ ፡ ናፓታ ፡ የሚባለውን ፡ ከተማ ፡
 ከትመው ፡ ከናፓታም ፡ በፊት ፡ ሌሎች ፡ ስመ ፡ ጥር ፡ ባልሆኑ ፡ መን
 ደሮች ፡ በያለበት ፡ ይኖሩ ፡ ነበር ። በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ከ፪ ፡ ሺ ፡ እስከ ፡
 ፷፻ ፡ ዓመት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ድረስ ፡ የአክሱም ፡ ድምፅ ፡
 ገና ፡ አልተሰማም ፤ ምናልባት ፡ መኖሩ ፡ እንኳን ፡ ባይካድ ፡ እንደሌለ
 ኛው ፡ ዘመን ፡ ዕውቅ ፡ አልሆነም ።

የዚያን ፡ ዘመን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ከዚህ ፡ በፊት ፡ እንዳመለ
 ከትነው ፡ በግብፆች ፡ ዘንድ ፡ ኩሽ ፡ በነቢያቱና ፡ በግሪቦች ፡ ዘንድ ፡
 ሳባ ፡ በግሪኮች ፡ ዘንድ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እየተባሉ ፡ የሚጠሩት ፡
 ናቸው ። ነቢያቱ ፡ እነኢሳይያስ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ኩሽ ፡ ብለው ፡ መል
 ሰው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ብለው ፡ የሚጠሩበት ፡ ጊዜ ፡ መኖሩን ፡ የቀ
 ሩት ፡ እንኳን ፡ እግረ ፡ መንገዳቸውን ፡ ስማቸውን ፡ ብቻ ፡ እየጠቀሱ ፡
 ቢያልፉ ፡ ግሪኮቹ ፡ እነሆሜር ፡ እነሄሮዱቱስ ፡ እነዴዮዶር ፡ ከዚህ ፡
 ቀደም ፡ እንደ ፡ ጠቀሰነው ፡ ስለጥንቶቹ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የጠባይ ፡
 ዝርዝር ፡ ሲሰጡ ፡ «ኢትዮጵያውያን ፡ መልካቸው ፡ ያማረ ፤ ቁመና
 ቸው ፡ ረገገሹም ፡ እንግዳ ፡ ተቀባዮች ፤ በአፋቸው ፡ አሰት ፡ የማይ
 ገባ ፡ አርጅተው ፡ የሚሞቱ ፤ አማልክት ፡ የሚያፈቅሯቸው ፤ በማ
 ንም ፡ ተገዝተው ፡ የማያውቁ ፡ . . . » እያሉ ፡ የሰውን ፡ ጠባይ ፡
 በባሕርዩ ፡ ያለውን ፡ ጉድለቱንና ፡ ምላቱን ፡ እንደዛሬ ፡ ማበጠር ፡
 ምንም ፡ ያህል ፡ ባልተለመደበት ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ደህነኛ ፡ የሆነውን ፡
 ቅጽል ፡ ሁሉ ፡ ለኢትዮጵያውያን ፡ አሸክመው ፡ እንዳለፉ ፡ ሌሎች ፡
 ደግሞ ፡ ራሳቸው ፡ ጢንዚዛ ፡ ወይም ፡ ዝኖን ፡ የሚመስሉ ፡ በዋሻ ፡
 የሚኖሩ ፡ እያሉ ፡ የጻፉትን ፡ ባለፈው ፡ ተመልክተናል ።

ያን ፡ ጊዜ ፡ በሰፊው ፡ የኢትዮጵያውያን ፡ ግዛት ፡ ብለው ፡ ግሪ
 ኮቹ ፡ የሚጠሩትን ፡ ግብፆቹ ፡ የደቡብ ፡ ምድር ፡ የኩሽ ፡ አገር ፡ የሚ
 ሉትን ፡ ወሰኑን ፡ በትክክል ፡ መለየት ፡ ይቸግራል ። ቢሆንም ፡ ከሰሜን ፡
 ግብፅ ፡ ከአንደኛው ፡ የዓባይ ፡ ፈሳሽ ፡ ውድቀት ፡ (ካታራክት) ፡
 ይዋሰንና ፡ ከምሥራቅ ፡ የኤርትራ ፡ ባሕር ፡ ከአዲስ ፡ እስከታች ፡
 እስከ ፡ ኤል ፡ ማንደብ ፡ ድረስ ፡ ነው ። ከደቡብና ፡ ከምዕራብ ፡ ወገን ፡
 ግን ፡ በዚያን ፡ ዘመን ፡ በዚህ ፡ ክፍል ፡ የታወቀና ፡ የሚከላከል ፡ መን
 ግሥት ፡ ስለአልነበረ ፡ እዙፋን ፡ እንደወጡት ፡ ነገሥታት ፡ ድካምና ፡

ዳግማዊ ፡ ራምሴስ ፡ በሠረገላ ፡ ሆኖ ፡ የኑብያን ፡ ወታደር ፡ በቀስት ፡ ሲወጋ ፡
 (ቤት ፡ አል ፡ ዋሊ ።)

ከድሉ ፡ በኋላ ፡ ከ፱ ፡ አገሮች ፡ የኑብያ ፡ መልክተኞች ፡ ያመጡለትን ፡ ግብርና ፡
 ገጸ ፡ በረከት ፡ ሲቀበል ።
 (ቤት ፡ አል ፡ ዋሊ ።)

CITY - HALL LIBRARY
 of
 ADDIS ABABA

ኃይል፡ በየጊዜው፡ ሲሰጥ፡ ሲጠብቅ፡ የኖረ፡ ይመስላል፡ የዚያን፡
ጊዜ፡ ኢትዮጵያ፡ እንደዛሬው፡ የፖለቲካ፡ ወሰንን፡ በትክክል፡ መለ
የት፡ አይቻልም።

በግምት፡ ከጁ፡ ሺ፡ ዓመት፡ ሆኖ፡ በኢትዮጵያውያንና፡ በግ
ብዓውያን ወሰን፡ መካከል፡ ጠብ፡ ፍቅር፡ ዝርሬያ፡ ግድያ፡ ምርኮ፡
ሲፈረረቅ፡ ኖሯል፡ ከክርስትና፡ በፊት፡ ከጆሺጅጆጃ፡ ዓመት፡ ወዲህ፡
ግብዓት፡ ዕድል፡ አጋጠማቸውና፡ ከቀድሞ፡ ሆኖ፡ ያለበረደው፡
ሥልጣኔያቸው፡ በዚህ፡ ጊዜ፡ ይበልጥ፡ ተሰፋፋ። ከመካከላቸው፡
አሕጥሲስ፡ አንደኛ፡ ተከታዩ፡ አሜንሆቴብ፡ አንደኛ፡ ከነርሱ፡
ወዲህ፡ የተነሡት፡ እነቴትሞሲስ፡ ቮኛ፡ ከጊዜ፡ ወደ፡ ጊዜ፡ ኃይል፡
ግግጥና፡ ሥግንን፡ ሆኖ፡ ግራና፡ ቀኝ፡ በመካከለኛው፡ ምሥ
ራትና፡ በሊቢያ፡ ሲሰፋፋ፡ ወደ፡ ደቡብ፡ እየመጡ፡ ኢትዮጵያንም፡
ለመውረር፡ አቅቦቶ።

በነዚህ፡ ፈርዖኖች፡ የዘመን፡ አኳያ፡ የነበሩት፡ የኑብያ፡ ኢት
ዮጵያውያን፡ ነገሥታት፡ እነአሜንሆቴት፡ እነግደ፡ በዚህ፡ ጊዜ፡
የነበራቸው፡ ኃይልና፡ ሥልጣን፡ ከግብዓቶቹ፡ ያነሡ፡ ነው። ሥልጣን
ቢኖራቸውም፡ ያው፡ ከግብ፡ የመነጨ፡ ሥልጣን፡ በመሆኑ፡ ከነ
ዚህ፡ ከግብዓት፡ ፈርዖኖች፡ ለመወዳደርና፡ ለመመከት፡ የዚያን፡
ዘመን፡ አትግቸው፡ አልፈቀደላቸውም።

ግብዓውያኑ፡ ከነዚህ፡ ፈርዖኖች፡ በፊት፡ ሄክሶስ፡ የሚባሉት፡
የሴኖን፡ ባለግል፡ መጋቢ፡ አድርገውት፡ የነበሩት፡ ከምሥራቅ፡
አገር፡ መጥተው፡ ይገዙዋቸው፡ በነበረ፡ ጊዜ፡ «ከጠላት፡ ቀንበር፡
አድኑን»፡ እያሉ፡ አግልከቶቻቸውን፡ ጥታህን፡ ለሲሪስን፡...
ይለምኑ፡ ነበር። ገዥዎቻቸው፡ ወጥተው፡ ነግነታቸውን፡ አገኝ
ተው፡ በአሁኑ፡ ጊዜ፡ ኃይል፡ ሲሰጣቸው፡ ደግሞ፡ የምንገዛው፡
ሰፊ፡ ገዛት፡ ስጠን፡ ድል፡ አድራጊነትን፡ አገናኝ፡...
እያሉ፡ በሰለት፡ ለነዚያው፡ አግልከት፡ መሥዋዕት፡ ያቀርቡ፡
ሆኖ፡ አግልከቶቻቸው፡ የፈተኛው፡ ጥታህና፡ የጸላኛው፡ አዎ
ንም፡ በነቢያቶቻቸውና፡ በካህናቶቻቸው፡ አንደበት፡ «የምሥራቅን፡
አገር፡ እንድትመታ፡ የኑብያን፡ አገር፡ እንድትወጋ፡ ፈተኛሁላህ፡
... ከንዴ፡ ካንተ ጋራ፡ ናት፡...» እያሉ፡ ለፈርዖኖቹ፡

ይነገሩ፡ ሆኖ፡ ከባርነት፡ ከወጡ፡ በኋላ፡ ሌላውን፡ ባሪያ፡ ለማ
ድረግ፡ መነሳት፡ በግብዓውያን፡ አልተሆኑም፡ ባቢሎንም፡ አሰ
ርም፡ ፋርስም፡ ግሪክም፡ ሮማም፡ ዓረብም፡ የዛሬም፡ ፈረንጅች፡
በሌላው፡ ሲገዙ፡ ኖረው፡ ሌላውን፡ መልሰ፡ ለመግዛት፡ በመመ
ኘት፡ በዚህ፡ ረገድ፡ ያላቸው፡ የታሪክ፡ መሥመር፡ የሁሉም፡ አንድ፡
ዓይነት፡ ነው። ካልደከመና፡ ካልፈራ፡ በቀር፡ ሲቻለው፡ የራሴ፡
አገር፡ ይበቃኛል፡ ብሎ፡ በራሱ፡ አገር፡ ተሰብስቦ፡ የኖረ፡ ሕዝ
ብና፡ መሪ፡ በታሪክ፡ ውስጥ፡ አይገኝም። በሰው፡ መገዛት፡ መሮ
ኛልና፡ እኔም፡ የሰው፡ አገር፡ አልወርም፡ የሚል፡ ለመውረር፡ አቅ
ሙን፡ ያልተግመነው፡ ብቻ፡ ነው።

ስለዚህ፡ አሕጥሲስ፡ የሚባለው፡ ፈርዖን፡ በጆሺ፡ ጅጅጅ-ጅሺ፡
ጅጅጅ፡ መካከል፡ የኢትዮጵያን፡ ወሰን፡ እያለፈ፡ መውጋትና፡ መዝ
ረፍ፡ ሆኖ፡ ተከታዮቹም፡ አሜንሆቴብ፡ አንደኛ፡ ቴትሞሲስ፡
አንደኛ፡ ከርሱ፡ ይበልጥ፡ እየገፉ፡ ብዙ፡ አገር፡ ያዙ። ከነርሱ፡
በኋላ፡ የተነሳው፡ ቴትሞሲስ፡ ቮኛ፡ የሚባለው፡ ጆሺጅጆ-ጆሺጅጆ፡
ዓመት፡ ከክርስቶስ፡ ልደት፡ በፊት፡ መካከል፡ የነገሠው፡ ፈርዖን፡
ከነርሱ፡ በበለጠ፡ በያለበት፡ ጦር፡ እየላከ፡ የኢትዮጵያን፡ (ኑብያን)፡
አገር፡ እስያዝ። በምሥራቅ፡ በኩል፡ ብዙ፡ አገሮች፡ አስገብሮ፡
ግብ፡ እግግን፡ አደረሰ። ከያለበት፡ በዘረፋም፡ በግብርም፡
የሚገባው፡ ዕቃ፡ ብር፡ ወርቅ፡ የግብ፡ መንግሥት፡ አከበረው፡
«ወርቅ፡ ባንተ፡ ዘንድ፡ እንዳሸዋ፡ ነውና፡ እባክህን፡ ላክልን»፡
እያሉ፡ የባቢሎን፡ ነገሥታት፡ ይለምኑት፡ ሆኖ።

ሻምፖሲያን፡ የሚባለው፡ የፈረንሳይ፡ ተወላጅ፡ የጥንቱን፡
የግብዓትን፡ ፈደል፡ ያፈታቱን፡ ምሥጢር፡ እስኪገልጸው፡ ድረስ፡
እነዚህ፡ የግብ፡ ነገሥታት፡ ባገራቸው፡ ውስጥና፡ ካገራቸው፡
ውጪ፡ የሠሩት፡ ብዙ፡ ታሪክ፡ ተደብቆ፡ ይኖር፡ ነበር። በኋላ፡ ግን፡
ባለፈው፡ አንደተመለከትነው፡ የፊደሉ፡ ፍቺ፡ ከታወቀ፡ በኋላ፡
ብዙ፡ የጀርመንና፡ የእንግሊዝ፡ የፈረንሳይና፡ የአሜሪካ፡ ሊቃው
ንት፡ በጓድ፡ በጓድ፡ እየሆኑ፡ ወደጥንታውያኑ፡ ከተማ፡ ወደ፡ መም
ራሱ፡ ለክብር፡ ካርናቅ፡ እየመጡ፡ በየሐውልቱ፡ በየቤተ፡
መቅደሱ፡ በየቤተ፡ መንግሥቱ፡ ያጻፈሽ፡ ግድግዳ፡ ላይ፡ የፈርዖ

ኖቹ : አጽም : እሚሸፈንበት : የንጨትና : የድንጋይ : ልባስ : በውስጥ : በውጭውም : እንደ : ሥዕል : ተጽፎ : ከሚገኘው : ላይ : ግማሹ : ሊቃውንት : ሲገለብጥ : የቀረው : ሊቃውንት : ወደ : የቋንቋው : ከተረጎመው : በኋላ : ብዙ : የፈርዖኖቹ : የጦርነት : የመንግሥትና : የነገሥታት : የአማልክትና : የካህናት : ታሪክ : ከነሥርዓቱ : መገኘት : ቻለ ።

ከዚህ : ውስጥ : ፈርዖኖቹ : እንቅጥሶሲስ : እነራምሲስ : ኑብያን : ያስገበሩበት : ታሪክ : አብሮ : ተገኘ ። በዚህ : ታሪክ : በእስራኤል : ጊዜ : የእስራኤል : አምላክ : በነቢያቱ : አማካይነት : ለመሳፍንቱ : ለነሶምሶን : ለነጌዴዎን : ለነገሥታቱ : ለነሳኦል : ለነዳዊት : . . . ፍልስጥኤምንና : አሞንን : ሞአብንና : አማሌቅን : በእጅህ : አሳልፏል : ሰጥቻቸዋለሁ : ውጋቸው : ፍጃቸው : እንደሚለው : እንደዚህ : ከዚህ : በፊት : ስሙን : ያነግነው : አሞን : የሚባለው : መቅደስ : በካርናቅ : (ቴብ) : የሚገኘው : የግብፃውያን : አምላክ : ልጄ : ወዳጄ : ለሚላቸው : ለንቅጥሶሲስ : ለነራምሲስ : የምሥራቅን : አገር : የኑብያን : ምድር : ሰጥቼሃለሁና : ውጋቸው : እያለ : የተናገራቸውና : እነርሱ : የመለሱት : የምስጋና : ቃል : የሚያቀርቡለት : ስለትና : መሥዋዕት : ሁሉ : አብሮ : ተገኘ ።

ቴትምሲስ(ቴትህሚስ-ትሑትህሚስ) : በአሥራስምንተኛው : ሥርወ : መንግሥት : ውስጥ : ከነገሡት : ዋነኞች : ነገሥታት : የሚቆጠር : ታላቅ : ፈርዖን : ነው ። በካርናቅ : ቤተ : መቅደስ : ግድግዳ : ላይ : ተገኝቶ : የተተረጎመው : ታሪኩ : በምሥራቅ : አገር : አሶራውያንን : ፊንቃውያንንም : በደቡብ : በኩል : የኑብያን : አገር : ማስገበሩ : እንደዚህም : የርሱ : እገት : የምትሆን : ሐታሱ : (ሐሽፕሱዊት) : የምትባለው : የሥልጣን : ተካፋይ : ሆና : ለብቻዋ : ጦር : እዘጋጅታ : ፑንት : የሚባለውን : አገር : ወግታ : የከበረ : ልዩ : ልዩ : እንጨት : ዕጣን : ሽቱ : እንዳስመጣች : ታወቀ ። ፑንት : የተባለው : አገር : ሰሚናዊው : ኢትዮጵያችን : እስከ : ኤል : ማንደብ : ያለውና : የየመንንም : ግዛት : ጭምር : ነው ።

ይኸን፡ጽሑፍ፡ከጥንቱ፡ፊደል፡(ሂዮሮግሊፍ)፡ላይ፡የገለበጡትና፡የተረጎሙት፡በግብፅ፡አገር፡በታሪካዊ፡የከተማ፡ፍራሾች፡በሉክሶርና፡በካርናቅ፡ብዙ፡ዘመን፡በጥናት፡የኖሩት፡ሙሴ፡አጉሱት፡

ዳግማዊ : ራምሴስ : የሥርዖን : ምርኮኞች : እየመታ : ሲሠዋ ። (ገሮ ገሮ ፡ ከሌር ።)

ሙሴ ፡ በቤቱ ፡ ያደገው ፡ ዳግማዊ ፡ ራምሴስ ፡ በዙፋኑ ፡ ሐውልቱ ፡ ዘቶሪኖ ፡ የሚገኝ።
(ፕራምፖሊኒ)

ኤድዋርድ ፡ ማሪዬት ፡ (AUGUSTE EDUARD MARIETTE)
የሚባሉትና ፡ ሙሴ ፡ ቪኮንት ፡ ኤማኑኤል ፡ ደ ፡ ሩገ። (VICOMPTE
EMANOUEL DE ROUGÉ) ናቸው (፩) ።

ከነርሱ ፡ መጽሐፍ ፡ ላይ ፡ እኔ ፡ ደግሞ ፡ ወደ ፡ አማርኛ ፡ ስተረ
ጉመው ፡ በዚያው ፡ በተገኘው ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ አሞን ፡ አምላኩ ፡
ለፈርዖኑ ፡ ለቱትሞሲስ ፡ እንደዚህ ፡ ሲለው ፡ ይነበባል ።

«ና ፡ ወደኔ ፡ ልጄ ፡ ሆይ ፡ ያደረግሁልህን ፡ ተመልከተህ ፡ በደ
ስታ ፡ ዝለል ። በዘለዓለማዊ ፡ ሕይወት ፡ የተመላኸው ፡ ተበቃዩ ፡
ልጄ ፡ ሆይ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ መቅደሴ ፡ ስትመጣ ፡ ልቤ ፡ በደስታ ፡ ይመ
ላል ፡ . . . . በሁሉም ፡ አገሮች ፡ ላይ ፡ ድልን ፡ እስጥላሁ ፡ በልባ
ቸው ፡ ፍርሃትና ፡ ድንጋጤ ፡ አሳድራለሁ ። ባንተ ፡ ላይ ፡ ግን ፡ ከን
ዴን ፡ ለጥበቃ ፡ እዘረጋለሁ ፡ የኑብያን ፡ አገር ፡ (ኢትዮጵያን) በሺና ፡
በእልፍ ፡ የሚቆጠሩትን ፡ አገሮች ፡ ባንድነት ፡ አሥፊ ፡ እስጥላሁ።
የምሥራቅን ፡ አገር ፡ የኑብያን ፡ ምድር ፡ እንድትመታ ፡ ፈቅጂል
ሃለሁ ። ኃይልህን ፡ ዘርጋ ፤ እንደ ፡ ወንድሞችህ ፡ የመሰለውን ፡ ግር
ማዊነትህን ፡ አሳያቸዋለሁ ፡ . . . ላንተ ፡ ጽናትና ፡ ኃይል ፡ ይሆን ፡
ዘንድ ፡ የነሱን ፡ ክንድ ፡ ባንተ ፡ ላይ ፡ ጨምሬዋለሁ ፡ . . . ጠላቶ
ችህን ፡ በጫማህ ፡ ሥር ፡ ጣልጓቸው ፤ . . . እንደትእዛዜ ፡ ዓለም ፡
በወርዶም ፡ በስፋቱም ፡ ምዕራቡም ፡ ምሥራቁም ፡ ያንተ ፡ ነው ።
. . . . በረጋ ፡ ልብ ፡ በሕዝቦች ፡ መካከል ፡ ትገባለህ ፡ እኔ ፡ ራሴ ፡
ስለምመራህ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ትእዛዝህን ፡ ሊቃወም ፡ አይችልም ።
የሕይወት ፡ መንፈስ ፡ ነሥቻቸዋለሁና ፡ ድምዕህን ፡ ጨኸትህን ፡
እስከ ፡ ዋሻቸው ፡ ድረስ ፡ እሰማቸው ፡ . . . . በግንባርህ ፡ ያለው ፡
አምላካዊ ፡ መንፈሴ ፡ ይገለባብጣቸዋል ፤ በጠጉራቸውም ፡ አስተሳ
ስሮ ፡ ወደ ፡ አንተ ፡ ያመጣቸዋል ። የአክሊል ፡ ብርሃን ፡ በዜጎችህ ፡
ላይ ፡ ያበራል ። ከሰማይ ፡ በታች ፡ ማንም ፡ ሽፍታ ፡ ባንተ ፡ ላይ ፡
ሊነሣ ፡ አይችልም ። ሁሉም ፡ ግብራቸውን ፡ በገርባቸው ፡ ተሸክ
መው ፡ እንዳገኙበሱ ፡ ወዳንተ ፡ ይመጣሉ ። በግርማዊነትህ ፡ ፊት ፡
ይሰግዳሉ ።

(፩)VICOMPTE DE ROUGÉ - ETUDE DIVVERS MONUMENTS: DU
RÈGNE DE TOUTMOSIS III ፲፰: ፩: ፮፩:

መቼም ፡ ይኸን ፡ የመሰለውን ፡ ንግግር ፡ በቅትጥሲስ ፡ የኛ ፡ በራዎሲስ ፡ ጀኛ ፡ ዘመን ፡ የነበሩት ፡ የአዎን ፡ ሊቃነ ፡ ካህናትና ፡ ነቢያት ፡ እነአህጥሴ ፡ እነአቡኒፍ ፡ በጥበብ ፡ ሐውልቱን ፡ እናገረው ፡ ወይም ፡ ራሳቸው ፡ ከአሳባቸው ፡ እያመነው ፡ የጸፉት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የእስራኤል ፡ ንጉሥ ፡ ዳዊት ፡ ዓይን ፡ በሙ ፡ ወኢይራላዩ ፡ እፍ ፡ በሙ ፡ ወኢይነቡ ፡ የሚላቸው ፡ እነአዎን ፡ ይኸን ፡ ባሰረው ፡ ያነበ ብነውን ፡ ቃል ፡ ተናገረው ፡ እሰመሆኑ ፡ የታወቀ ፡ ነው ፡ ነገር ፡ ገን ፡ እንደዘመኑ ፡ ልግድ ፡ እንድ ፡ ንጉሥ ፡ ለውጊያ ፡ ወደ ፡ ሌላው ፡ አገር ፡ ለመሔድ ፡ ሲያሰብ ፡ ለአዎላኩ ፡ ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ መሥዋዕት ፡ በቤተ ፡ መቅደሱ ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ ውጭ ፡ ሲያቀርብና ፡ የሚ ዘምትበት፣ አገር ፡ ለግሸንፍ ፡ መቻል ፡ አለመቻሉን ፡ ሲጠይቅ ፡ የጣዖቱ ፡ ነቢያትና ፡ ካህናት ፡ የተግሩ ፡ ሊቃውንት ፡ ናቸውና ፡ እላይ ፡ ያነበብነውን ፡ የመሰለ ፡ እነጋገር ፡ በሕልም ፡ ዓይተው ፡ ወይም ፡ ከአሳባቸው ፡ ቀርጸው ፡ ለንጉሡ ፡ ይነገሩታል ።

የሆነ ፡ ሆኖ ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ፈርዖኑ ፡ ቅትጥሲስ ፡ የኛ ፡ በጦር ፡ መግሪያና ፡ በሠራዊት ፡ ብዛት ፡ እትዩታያን ፡ እየወጋ ፡ ብዙ ፡ አገር ፡ መያዙ ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ። በወጣትነቱ ፡ ወራት ፡ እንደነ ገሠ ፡ አሳቡ ፡ ሁሉ ፡ ግዛት ፡ በግስፋት ፡ ጉዳይ ፡ ስለተያዙ ፡ በግግሹ ፡ የጦር ፡ ግንባር ፡ ሰው ፡ እየላከ ፡ በቀረው ፡ ራሱ ፡ እየዘመተ ፡ ከአባ ተቆ ፡ የተረፈውን ፡ የኑብያን ፡ አገር ፡ አሰገበረ ። ከቀድሞ ፡ ዠምር ፡ ለግብፅ ፡ አንገዳም ፡ ብለው ፡ ሁልጊዜ ፡ የፈርዖናቸውን ፡ ኃይል ፡ ይመ ላሉ ፡ የነበሩት ፡ የኑብያ ፡ እትዩታያውያን ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ተሸን ፈው ፡ ገበሩ ። የቀሩት ፡ የዘወትር ፡ ውጊያና ፡ ዘረፋ ፡ ስለአጠቃቸው ፡ ወደአትባራ ፡ ወደ ፡ ተከዜ ፡ ሸሹ ። ቀጥሎ ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ የግብፅ ጦር ፡ ወደዚህ ፡ አገር ፡ ባይቀመጥ ፡ እንኳን ፡ በየብስ ፡ በባሕር ፡ በመ ርከብ ፡ መጥቶ ፡ የተረፉትን ፡ ተጥግቶ ፡ ብዙ ፡ ባላባቶች ፡ ግርኮ ፡ ተመልሷል ።

የገበሩት ፡ አገሮች ፡ ከየአገራቸው ፡ ከሚገኘው ፡ የቀንድ ፡ ከብ ትም ፡ ከአራዊትም ፡ ከአትከልትና ፡ ከፍራፍራ ፡ ይዘው ፡ ብርም ወርቅም ፡ ዕጣንም ፡ ከርቤም ፡ በመርከብ ፡ እየወሰዱ ፡ ስኃያሉ ፡ ፈሪ ያንና ፡ ለአዎላኩ ፡ ለአዎን ፡ ይገብሩ ፡ ዠመር ። ያመጡትንም

ግብርና ፡ ገጸ ፡ በረከት ፡ በፈርዖን ፡ ፈት ፡ አበቀምጠው ፡ «ወሐዩ ፡ ንጉሥ ፡ ሆይ ፡ ስተቀደለው ፡ ስውነትህ ፡ ሰላምታ ፡ እናቀርባለን ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ግብፅን ፡ እናውቅም ፡ ነበር ፤ አባቶቻችንም ፡ ወደ ዚህ ፡ አልመጡም ። የሕይወት ፡ መንፈስ ፡ ስጠን ፤ መራት ፡ ሁሉ ፡ ከሜግሀ ፡ በታች ፡ ናት ።» እንደአሉት ፡ ከሐውልቱ ፡ ላይ ፡ ይነበባል ።

በቴብ ፡ ከተግ ፡ በካርናት ፡ የአዎን ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ውስጠኛ ፡ ገድገዳ ፡ ላይ ፡ ቅትጥሲስ ፡ የኛ ፡ ራሜን ፡ ኬፔር ፡ (ደጉ ፡ አምብክ) የሁለቱ ፡ አገር ፡ (የደቡብና ፡ የሰሜን ፡ የኩሽና ፡ የግብፅ) ንጉሥ ፡ ለዘላለም ፡ የሚኖረው ፡ በጦር ፡ ያሰገበራቸው ፡ አገሮች ፡ ተብሎ ፡ የገደ ፡ አገሮች ፡ ስም ፡ በዝርዝር ፡ ተጽፎ ፡ ይገኛል ። ከነዚህም ፡ በመ ሠመሪያው ፡ መሥመር ፡ የሚገኘው ፡ የኛው ፡ የኩሽ ፡ አገር ፡ ነው ፡ በተዘረዘሩት ፡ አውራጆች ፡ ውስጥ ፡ አዳሊት ፡ (ዑትሊት) ፡ ታካፋ ፡ ሐግሱ ፡ ጋና ፡ የሚል ፡ ቃል ፡ ስለአለበት ፡ አዳሊስ ፡ ትግፈ ፡ አግ ሴን ፡ ግና ፡ ግለቱ ፡ ሳይሆን ፡ አይቀርም ፡ ተብሎ ፡ ተገምቷል ። ከዚህ ፡ ጋራ ፡ እሱም ፡ ራሱ ፡ ደጉ ፡ አምብክ ፡ እየተባለ ፡ መጠራቱ ፡ ልግድ ፡ ነው ። ከዝርዝሩ ፡ ጉን ፡ ደገጥ ፡ የአላሉሉ ፡ የፑንት ፡ አገር ፡ ስዎች ፡ የገበሩበት ፡ ሥዕል ፡ ይታያል ።

በቅትጥሲስ ፡ የኛ ፡ ዘመን ፡ መንግሥት ፡ ከዚህ ፡ በፊት ፡ የጠ ቀስናት ፡ ሐታሱ ፡ (ሐት ፡ ስሄፕሱ-ሐትሲሆፕሱዊት ፡) እንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ራግካ ፡ ወይም ፡ ግካፈ ፡ የምትባል ፡ የቅትጥሲስ ፡ ጀኛ ፡ ልጅ ፡ የቅትጥሲስ ፡ የኛ ፡ እገትና ፡ ወዲያውም ፡ ሚስት ፡ ነበረች ። ይህኛ ፡ ሴት ፡ ኃይለኛና ፡ ጥበበኛ ፡ ስለሆነች ፡ በዘመኗ ፡ በፊት ፡ ከቅትጥ ሲስ ፡ ጀኛ ፡ በሁኑ ፡ ጊዜ ፡ ደገጥ ፡ ከቅትጥሲስ ፡ የኛ ፡ ጋር ፡ ሆና ፡ የንጉሥነት ፡ ሥልጣን ፡ እየተሻግች ፡ እንደ ፡ ንግሥት ፡ ሆና ፡ ለራሷ ፡ ሐውልት ፡ በራሷ ፡ ስም ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ እያወራች ፡ እንደዚህም ፡ የራሷን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ እየላከች ፡ አገር ፡ ግስወጋቷ ፡ ምርኮ ፡ ግገኘቷ ፡ ተጽፎአል ።

ሐታሱ ፡ ጦር ፡ የላከችበት ፡ አገር ፡ ፑንት ፡ ይባላል ። እርሱም ፡ በቀይ ፡ ባሕር ፡ በኩል ፡ እድርጎ ፡ የባብ ፡ ኤል ፡ ግንደብና ፡ የደቡብ ፡ ዓረብ ፡ (የመን) ፡ ከፍል ፡ ነው ፡ ተብሏል ። ይህች ፡ የሴት ፡ ንግሥት ፡ በቴብ ፡ ከተግ ፡ ለአምላካ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ካሠራች ፡ በኋላ ፡ ለዚህ ፡

ሐታሱ፡ (ሐትስ፡ ሐፕሱዊት፡) ሻምዱር ።

ቤተ፡ መቅደስ፡ አገልግሎት፡ የሚውል፡ ዕጣን፡ ከርቤ፡ ሽቱ፡ ሌላም፡ የከበረ፡ ነገር፡ እንዲያመጡላት፡ ጦር፡ አዘጋጀች ። አዘጋጅታ፡ ከጨረሰች፡ በኋላ፡ እንደደንቡ፡ በሊቀ፡ካህኑ፡ አማካይነት፡ ዘመቻው፡ የሚቀናት፡ መሆኑን፡ አምላኳን፡ ብትጠይቀው፡ የተሰጣት፡ መልስ፡ ፑንትን፡ ሰጥቼሻለሁ፡ እስከዛሬ፡ እስከ፡ አማልክት፡ አገሮች፡ ድረስ፡ ያለውን፡ መንገዱን፡ ማንም፡ የማያውቀውን፡ ማንም፡ እስከ፡ ዛሬ፡ ወደ፡ ዕጣኑ፡ አገር፡ የደረሰ፡ የለም። የቀድሞ፡ ሰዎች፡ በወሬ፡ ያወሩት፡ ከመሰማቱ፡ በቀር፡ ከግብፃውያን፡ ማንም፡ አልሔደበትም፡ የሚል፡ ሆነ ።

ስለዚህ፡ ሐታሱ፡ ወታደሮቿን፡ ከክርስቶስ፡ ልደት፡ በፊት፡ ፩ሺ፭፻፳-፩ሺ፬፻፹፬፡ ዓመት፡ ላይ፡ በኛ፡ መርከብ፡ አድርጋ፡ ወደ፡ ዚሁ፡ አገር፡ ልካ፡ እንዳስመታች፡ መርከበኞቹም፡ ደርሰው፡ ከፑንት፡ መስፍን፡ ፓሪሁ፡ ከሚባለው፡ ጋር፡ ተዋግተው፡ እንዳሸነፉትና፡ እንደማረኩት፡ ከዚያ፡ የሚፈልጉትን፡ የእንጨትና፡ የእትክልት፡ ዛፍ፡ የዝኖን፡ ጥርስ፡ ዕጣን፡ ከርቤ፡ ሽቱ፡ ባሪያ፡ ድንክ፡ ይዘው፡ ወደ፡ አገራቸው፡ ወደቱብ፡ እንደተመለሱ፡ ዛሬ፡ ደ፡ ይርካል፡ ባሕሪ፡ በሚባለው፡ ሥፍራ፡ የማራኪዎቹና፡ የተማራኪዎቹ፡ ሥዕል፡ ፑንት፡ አገር፡ ሔዶ፡ የመጣው፡ መርከብ፡ በላዩ፡ ላይ፡ ይዘው፡ የመጡት፡ ሽታው፡ የሚጣፍጥ፡ ልዩ፡ ልዩ፡ የእትክልትና፡ የዛፍ፡ የአዕዋፍና፡ የዓሣዎች፡ ሥዕል፡ የፑንት፡ አገር፡ መንደርና፡ ቤት፡ ከነመሰላሉ፡ ይታያል ። እንደዚሁም፡ ተማርኮ፡ የመጣው፡ ፓሪሁ፡ የሚባለው፡ መስፍን፡ አፍንጫው፡ ረዘም፡ ያለ፡ ጢማም፡ የራስ፡ ጠጉሩ፡ አጠር፡ ያለ፡ እጅ፡ ጠባቡን፡ በቀበቱ፡ አሥሮ፡ በቀበቱው፡ ላይ፡ ጨቤ፡ እንዳንጠለጠለ፡ ያንገቱን፡ ዙሪያ፡ ትልልቅ፡ ደቃ፡ ወይም፡ ቊርባት፡ ሐሊም፡ በሚመስል፡ ጌጥ፡ እንዳጌጠ፡ በግራ፡ ቅልጥሙ፡ ላይ፡ ብዙ፡ የተደራረቡ፡ የወርቅ፡ አምባሮች፡ እንዳደረገ፡ በእጁ፡ እንደበትረ፡ መንግሥት፡ ያለ፡ የብረት፡ ወይም፡ የጠንካራ፡ እንጨት፡ ዳላ፡ እንደያዘ፡ ሚስቱን፡ አቲ፡ የምትባለዋን፡ እንዳስከተለ፡ ይታያል። የሚስቱ፡ የአቲ፡ ልብስ፡ ከርሱ፡ ረዘም፡ ያለ፡ ሆኖ፡ እንደርሱ፡ አንገቷን፡ ቊርባት፡ ሐሊም፡ በሚመስል፡ ነገር፡ አጊጣ፡ ጠጉሯን፡ በደንብ፡ ተሠርታ፡ ትታያለች ።

የባላና፣ የሚሰትዩዋ፣ ልብስና፣ ጌጥ፣ የጨቢው፣ ትጥት፣ ካገራችንና፣ ከግራብ፣ አገር፣ ባላባተችና፣ በዎች፣ ትጥቅና፣ ልብስ፣ ምንም፣ ያህል፣ ስለግድራራት፣ የሐታሱ፣ ሰዎች፣ በቀይ፣ ባሕር፣ ላይ፣ በመርከብ፣ መጥተው፣ የተጥጉት፣ ያን፣ ጊዜ፣ ጉንት፣ ያሉት፣ የዛሬውን፣ የኢትዮጵያን፣ ስሜንና፣ ምሥራቅን፣ የመንገድም፣ ጭምር፣ መሆኑ፣ ይታመናል፣ ሽቶው፣ ከግራብ፣ እንደሆነም፣ ዕጣኑና፣ ከርቢው፣ ከውጋዴንጥ፣ ከአውሳ፣ ከሱግሌ፣ አገር፣ ሲሆን፣ ይችላል።

ሐታሱ፣ ይኸን፣ ሁሉ፣ ምርኮ፣ ካገንች፣ ወዲህ፣ ስቤተ፣ መቅደዱና፣ ለራሱጥ፣ የሚገባውን፣ ከአከፋረሰች፣ በኋላ፣ ጭጭ፣ የሚሆነውን፣ የሸቱ፣ አትክልት፣ በቤተ፣ መንግሥቷ፣ ዙሪያ፣ አስተክሎችው፣ ይባላሉ።

ይህ፣ ታሪክና፣ ቃል፣ ተደብቆ፣ ሲኖር፣ ከዚህ፣ በፊት፣ እንዳመለከትሁት፣ ሙሴ፣ አጉስት፣ ግሪዮት፣ የፈርዖኖች፣ ቤተ፣ መንግሥትና፣ የአግልኮቱ፣ መቅደስ፣ በነበረበት፣ በካርናትና፣ በሱከሶር፣ በሌላውም፣ ሥፍራ፣ እያስቆፈሩ፣ ከየፍራሹ፣ ጽሑፋን፣ ሲገሰብጡ፣ ሙሴ፣ ደ፣ ሮፕ፣ ወደ፣ ፈረንሳይ፣ ተርጉመው፣ የቱትሞሲስ፣ ዜና፣ መዋዕልና፣ ልዩ፣ ልዩ፣ የሐውልት፣ ጥናት፣ በሚል፣ እርእስት፣ አውጥውታል፣ እንደዚሁም፣ እነምስተር፣ ሰፕሲዮስ፣ ቤርኛና፣ ብሩሽግ፣ በጀርመንና፣ በእንግሊዝኛ፣ ቋንቋ፣ ሌሎችም፣ በየበኩላቸው፣ ከሌላው፣ የግብፅና፣ የፈርዖኖች፣ ታሪክ፣ ጋር፣ እያወጡ፣ የዓለም፣ ሕዝብ፣ በየቋንቋው፣ እንዲያነበው፣ አድርገዋል።

እንግዲህ፣ ግብፆች፣ የተደገፉ፣ ኢትዮጵያ፣ የሚባለውን፣ የዛሬውን፣ ቡዳን፣ ከእስጠሩ፣ ከእትባራ፣ ወዲህ፣ ስሜንና፣ ምሥራቅን፣ የዛሬውን፣ ኢትዮጵያ፣ ጦር፣ እየላኩ፣ ካስመቱ፣ በኋላ፣ የወዲህኛውን፣ እንኳን፣ ነዋሪ፣ ጦር፣ አስቀምጠው፣ ጨርበው፣ ባይገዙት፣ የጉብያውን፣ (የዛሬውን፣ ቡዳን) ግዛት፣ በሙሉ፣ ወደ፣ ራሳቸው፣ ግዛት፣ ደባልቀው፣ ሹም፣ ሽር፣ ያደርጉበት፣ ዠመር፣ ለዚሁ፣ ግዛት፣ የበላይ፣ አስተዳዳሪ፣ የፈርዖኖች፣ የበዛር፣ ልጅ፣ እልጋ፣ ወራሹ፣ ሆነ፣ የግዕርግ፣ ስሙም፣ የኩሽ፣ ንጉሣዊ ገዥ፣ ተባለ፣ በውስጡም፣ ከቀደምዎቹ፣ ከኢትዮጵያ፣ ነጋሚዎች፣

ውስጥ፣ ታግኙ፣ እየተመረጠ፣ አብር፣ ወይም፣ የበታች፣ ሆኖ፣ ይገዛ፣ ዠመር፣ ይኸውም፣ በኋለኛው፣ ዘመን፣ ርግውያን፣ በፓስሶቲን፣ ግዛት፣ ያገር፣ ተወላጁን፣ ሄርድስንና፣ ርግዊውን፣ ሊላጦስን፣ ከሾሙት፣ ጋር፣ የሚመሳሰል፣ ነው።

እነዚህ፣ የኢትዮጵያ፣ (ኩሽ) ነገሥታትና፣ ሕዝብ፣ የጦርነቱ፣ ዝርዝር፣ እንኳን፣ ባይገኝ፣ ጊዜ፣ በተመቻቸው፣ ቀጥር፣ የግብፅን፣ ገዥዎች፣ እባርረው፣ የራሳቸውን፣ ነገ፣ መንግሥት፣ ለግቋጋም፣ የታገሉት፣ ባጭሩ፣ በየጽሑፉ፣ ተጠቅሶ፣ ይገኛል። ዳሩ፣ ግን፣ ከቱትሞሲስ፣ ይኛ፣ ከኃይለኛዩቱ፣ እገቱ፣ ከሐታሱ፣ በኋላ፣ እየተከታተሉ፣ የነገሙት፣ ፈርዖኖች፣ ይበልጥ፣ እያየሉ፣ ስለሐዱ፣ የነገነት፣ ተስፋቸው፣ እየራቀ፣ ሐደ።

ከቱትሞሲስ፣ ይኛ፣ በኋላ፣ ከኃይለኛዩቱ፣ ፈርዖኖች፣ መካከል፣ ይበልጥ፣ ገናና፣ ስሙ፣ ጥር፣ የሆነው፣ ራምሲስ፣ ይኛ፣ (ግሪኮች፣ ሴሶትሪስ) የሚሉት፣ ነው። ራምሲስ፣ ግስት፣ ትርጓሜው፣ የፀሐይ፣ ልጅ፣ ግስት፣ ነው። እርሱም፣ አባቱ፣ ሴቲ፣ ይኛ፣ ሲሞት፣ በወጣትነቱ፣ ጊዜ፣ በአሥራ፣ ስምንት፣ ዓመቱ፣ ነገው፣ ምንም፣ እንኳን፣ እንዳንድ፣ ንጉሥ፣ ሐውልቱን፣ ራሱ፣ በዘመኑ፣ ሲያስቀርጽ፣ ታሪኩንም፣ በዘመኑ፣ ከዚጎቹ፣ ሲቃውንት፣ ውስጥ፣ ሲያጽፍ፣ ከገቱ፣ ውዳሴና፣ ምስጋና፣ ግስጨመሩ፣ እንዳንድ፣ እውነት፣ ያልሆነ፣ ነገርም፣ ጣልቃ፣ ግስገባቱ፣ ባይቀርም፣ አብዛኛው፣ ከሐውልት፣ የተገኘው፣ ታሪኩ፣ እውነት፣ ነው። የራምሲስን፣ ዠግንነትና፣ ድፍረት፣ የሚናገሩት፣ እሱው፣ ራሱ፣ በዘመኑ፣ በያለበት፣ ያስቀረጸቸው፣ ሐውልቶች፣ ናቸው። ልዩ፣ ልዩ፣ ቤተ፣ መቅደስና፣ ከተማ፣ ይልቁንም፣ ብዙ፣ ሐውልት፣ በግሠራት፣ ራምሲስ፣ ከሌሎቹ፣ ሁሉ፣ ፈርዖኖች፣ እንደሚበልጥ፣ ጸሐፊው፣ ሁሉ፣ አረጋግጧል። በሕይወቱ፣ በሱከሶር፣ ካሠራቸው፣ ሐውልቶች፣ እንዲገሰባሉ፣ የሚባለው፣ መሐንዲስ፣ ፓሪስ፣ ወስዶት፣ ኮንኮርድ፣ በሚባለው፣ እደባባይ፣ መካከል፣ ቆሞ፣ ይታያል። የቀረው፣ በመምረስ፣ በቴብ፣ በሱከሶር፣ ግግሹ፣ ቆሞ፣ ግግሹ፣ ተኝቶ፣ ሲታይ፣ ከነዚሁ፣ ከተግዎች፣ የፈርዖኖቹንና፣ የአግልኮቱን፣ የካህናቱን፣ ሐውልትና፣ መግሪያ፣ ግግሹን፣ የፈረንሳይና፣ የእንግሊዝ፣ መንግሥ

Statue de Ramsès II (XIXe dynastie) au musée du Louvre.

ዳግማዊ ፡ ራምሲስ ፡ በቀኙ ፡ አሞንን ፡ በግራው ፡ መጠን ፡ (ሴት ፡ አምላክ።) ፡ እድርጎ ፡ እርሱ ፡ በመካከል ፡ ተሠልሶ ፡ ያሠራው ፡ ሐውልት ፡ ሐውልቱ ፡ በተራሮ ፡ የሚገኝ ፡ (ፕራምፖሊኒ) ።

ታት ፡ በግብፅ ፡ ላይ ፡ የበላይነት ፡ ሥልጣን ፡ በነበራቸው ፡ ሰዓት ፡ በሊቃውንት ፡ እያስመረመሩ ፡ በመርከብ ፡ አግዘው ፡ ወደየከተማ ፡ ቸው ፡ ወስደው ፡ መብደውማቸውን ፡ (የታሪካዊ ፡ ዕቃ ፡ ቤታቸውን) ፡ አስጊጠው በታላቁ የቀሩት ፡ ከተሞች ፡ እንደፍሎራንስ ፡ እንደቶሪና ፡ እንደሮማ ፡ እንደቤርሊን ፡ ያሉትም ፡ በየበኩላቸው ፡ ባገር ፡ ተወላ ፡ ጁና ፡ በታሪካዊ ፡ ጽሑፍ ፡ መሪነት ፡ እየቆፈሩ ፡ ወይም ፡ በግዥ ፡ ያገኙትን ፡ ወደየአገራቸው ፡ አስመጥተዋል ።

ከሁሉ ፡ ይበልጥ ፡ የራምሲስን ፡ ታሪክ ፡ የያዘው ፡ የካርናቅ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ነው ። በዚሁ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ራምሲስ ፡ ዳግማዊ ፡ የኑብያ ፡ ኢትዮጵያውያንና ፡ የምሥራቅ ፡ ግዛቶቹ ፡ በሸፈቱበት ፡ ጊዜ ፡ እንደምን ፡ እንደተዋጋቸው ፡ ከድፍረቱ ፡ ከገገንነቱ ፡ ጋር ፡ የአሞን ፡ ርዳታ ፡ ጭምር ፡ እየተዘረዘረ ፡ ተጽፎ አል ። በምሥራቅ ፡ አገር ፡ ስለአደረገው ፡ ጦርነት ፡ ከየሐውልቱ ፡ ላይ ፡ የተተረጎመው ፡ እንደዚህ ፡ የሚል ፡ ነው ።

በነገሠ ፡ በአምስተኛው ፡ ዓመት ፡ መሳፍንቱንና ፡ መኳንንቱን ፡ አስከትሎ ፡ በጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ (ግብፃውያን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ሊቢ ያውያን) ፡ ታጅቦ ፡ ሊዋጋ ፡ ሔደ ፤ ኻያ ፡ የሚሆኑ ፡ የኬታ ፡ የሂ ቲቲ ፡ (ሶርያ ፡ ሚሶፖታምያ ፡ ፓለስቲን) ፡ ሕዝቦች ፡ በየነገሳቸው ፡ ተሰልፈው ፡ ራምሲስን ፡ ለመመከት ፡ ይጠባበቃሉ ። ራምሲስ ፡ ወደ ነሱ ፡ በሚጓዝበት ፡ ጊዜ ፡ የበድዊን ፡ ሰዎች ፡ በሲና ፡ በምድያን ፡ የሚገኙ ፡ ለገዚህ ፡ ሰላዮች ፡ ሆነው ፡ መንገድ ፡ በመምራት ፡ ራምሲ ፡ ስን ፡ አሳስተው ፡ ከጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ ለይተው ፡ በጠላቶቹ ፡ እጅ ፡ ጣሉት ። በአጠገቡ ፡ የነበሩት ፡ ወታደሮቹም ፡ በፍጹም ፡ ሸሹ ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ራምሲስ ፡ እንደዚህ ፡ ሲል ፡ ወደ ፡ አምላኩ ፡ ጮኸ ።

« ቀስተኞቹ ፡ ፈረሰኞቹ ፡ ትተውኝ ፡ ሸሹ ። ከነሱ ፡ ውስጥ ፡ አንድ ፡ ስንኳ ፡ በጉኔ ፡ ሆኖ ፡ የሚዋጋ ፡ የለም ፡ አባቱ ፡ አሞን ፡ ሆይ ፡ ሐሳብህ ፡ ምንድን ፡ ነው ? አባት ፡ ልጁን ፡ ይከዳልን ፡ ወይስ ፡ በትእዛ ዝህ ፡ አልሔድሁምን ፡ አንደበትህና ፡ ምክርህ ፡ አልመሩኝምና ፡ በዓ ልህን ፡ በታላቁ ፡ አላከበርሁምን ፡ ቤትህንስ ፡ በምርኮ ፡ አልሞላሁ ፡ ምን ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ ገጸ ፡ በረከቱን ፡ ሊያቀርብልህ ፡ ይሰበሰባል ።

ቤተ : መቅደስህን : በርስተ : ጉልት : አከበርሁ = በሽቶና : መጻዛው :
 በሚጣፍጥ : ሳር : ላይ : ጭሺ : በሬ : ለመሥዋዕት : አረድሁልህ :
 ቤተ : መቅደስህን : በታላላቅ : ሕንፃ : አሠራሁ = ዘለዓለማዊ : ዓፀ
 ድም : በዙሪያው : አስተከልሁ : . . . . ትልልቅ : መርከቦች : ላንተ :
 የሚገባውን : የየአገራቸውን : ግብር : ይዘው : በባሕር : ላይ : ይጓ
 ዛሉ : . . . . አባቴ : ሆይ : ባልታወቁ : ሕዝቦች : መካከል : ሆኜ :
 ስምህን : እጠራለሁ : በፊትህ : ብቻዬን : ነኝ : ቀስተኞቼና : ፈረሰ
 ኞቼ : ርዱኝ : ብዬ : ስሌህ : ትተውኝ : ሸሹ = ነገር : ግን : ከሺ :
 ቀስተኛ : ከሺ : ፈረሰኛ : ከአሥር : ሺ : ገጥና : አሞንን : እመርጣ
 ለሁ = »

የአምላኩ : የአሞን : መልስ =

«ራምሲስ : ሆይ : ድምፆችህን : ሰማሁ : አጠገብህ : ነው :
 ያለሁት : እኔ : ፀሐዩ : አባትህ : ነኝ : ከንዴ : ካንተ : ጋር : ነው :
 ከብዙ : ሺ : ሰዎች : እኔ : እሻልሃለሁ = በመካከላቸው : ስገባ : የጠ
 ላቶችህ : ጀሺጃጀ : መንኲራኩሮች : በፈረሶችህ : (፩) = ፊት : ይሰ
 ባበራሉ = የጠላቶችህ : ልብ : ይደክማል : ከንዳቸው : ይዝላል :
 ቀስታቸውን : ለመወርወር : ጠራቸውንም : ለመያዝ : ልብ : እያ
 ገኙም = አዞ : ወደ : ባሕር : እንደሚወረወር : ወደ : ባሕር : እወረ
 ወራቸዋለሁ : አንዳቸው : በአንዳቸው : ላይ : ተነባብረው : ገደል :
 ይገባሉ : . . . . ከነሱ : ውስጥ : አንዳቸውም : ወደ : ኋላቸው : እን
 ዲያዩ : አልፈቅድም : የወደቀም : አይነሳም »

ይህ : ሁሉ : ሲሆን : የራምሲስ : ጋሻ : ገጥሬ : የጠላት : ጦር :
 ክቢ : እየሠራ : ሲመጣ : ይመለከት : ነበርና : በተራው : ለጌታው :
 ለንጉሡ : እንደዚህ : አለው : « ጌታዬ : ሆይ : ለጋሱ : ንጉሥ : ሆይ :
 በጦርነት : ቀን : የግብፅ : ጠባቂ : አንተ : ብቻ : ነህ : አሁን : ግን :
 በጠላት : ስልፍ : መካከል : ብቻችንን : ነን : ውጊያህን : አቁም :
 (ሸሸተን) : ነፍሳችንን : እናድን : ደጉ : ጌታዬ : ራምሲስ : ሆይ :
 ምን : ማድረግ : እንችላለን =

(፩) የተቀመጠበትን : ሠረገላ : የሚሰቡ : ፈረሶችን =

የአሞን : በዓል : በሚውልበት : ቀን : ቀላውስት : ምስሉ : ያለበትን : ታንኳ :
 ተሸክመው : ሲዞሩ = (ደስከሪፕሊየን ደ : ሌጂፕት =)

CITY - HALL LIBRARY
 of
 ADDIS ABABA

እንደ ፡ ገና ፡ እያሰጠረለቀ ፡ ወይም ፡ ጽሕፈቱን ፡ እንሥቶ ፡ የራሱን ፡ ስም ፡ እያሠራ ፡ እጻፈ ፡ ባለሟሎቹ ፡ መኳንንትና ፡ ሊቃነ ፡ ካህናት ፡ የርሱን ፡ ባለሟልነት ፡ ላለማጣት ፡ በዚህ ፡ ሥራው ፡ ሊወቅሱት ፡ የቻሉ ፡ አይመስልም ።

ጳጳሎች ፡ እስኪጮሁ ፡ ድረስ ፡ እየተደበደቡ ፡ በግብፅ ፡ አገር ፡ የሸክላ ፡ ጡብ ፡ ይሠሩ ፡ የነበረው ፡ ለዚህ ፡ ለርሱ ፡ መኩሪያና ፡ መመኪያ ፡ ለሚሆነው ፡ ሐውልትና ፡ ለቤተ ፡ መቅደሱ ፡ ለቤተ ፡ መንግሥቱም ፡ ሥራ ፡ ነበር ። እስራኤሎች ፡ ብቻ ፡ ሳይሆኑ ፡ በርሱ ፡ ዘመን ፡ የተገኘ ፡ ምርኮኛና ፡ ገባር ፡ ወዘተ ፡ እያንጠባጠቡ ፡ በሥራ ፡ ማስኗል ።

የራምሲስ ፡ የሚስቶቹና ፡ የቁባቶቹ ፡ ቍጥር ፡ በደንብ ፡ ቢታወቁና ፡ ቢመዘገቡ ፡ ከሰሎሞን ፡ ሳይበልጡ ፡ አይቀሩም ። ከነዚህ ፡ ውስጥ ፡ ሦስቱ ፡ እገቶቹ ፡ ሦስቱ ፡ የገዛ ፡ ልጆቹ ፡ ነበሩ ። ከነርሱም ፡ ጆሮጆ ፡ ወንድ ፡ ሃጅ ፡ ሴት ፡ ልጆች ፡ ነበሩት ። በዚያን ፡ ዘመን ፡ ስለ ፡ ጋብቻ ፡ የተወሰነ ፡ ሕግና ፡ ሥርዓት ፡ አልነበረም ። የእውነተኛው ፡ እግዚአብሔር ፡ ሕግና ፡ ትእዛዝ ፡ ገና ፡ በሲና ፡ ተራራ ፡ አልተሰማም ። ከዚህም ፡ በቀር ፡ የዚያን ፡ ዘመን ፡ ንጉሥ ፡ በሚገዛው ፡ አገር ፡ ከበብ ፡ ውስጥ ፡ የፈቀደውን ፡ ለማድረግ ፡ ልቡ ፡ የተመኘውን ፡ ለመፈጸም ፡ ሙሉ ፡ ሥልጣን ፡ ነበረው ። በአስተዳደርና ፡ ቅጣት ፡ በመስጠት ፡ በዚህኛ ፡ ላይ ፡ የነበረው ፡ መብት ፡ ወሰን ፡ አልነበረውም ፡ ንጉሥ ፡ ሆኖ ፡ በሥጋ ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ ሥልጣን ፡ አንሶት ፡ በነፍስም ፡ ላይ ፡ ሥልጣን ፡ ለማግኘት ፡ ካህን ፡ መሆን ፡ ይችላል ። ከዚያ ፡ አልፎ ፡ ወደ ፡ እምላክነት ፡ ደረጃ ፡ ውስጥ ፡ ይገባል ። አይገባህም ፡ የሚል ፡ ቃል ፡ የተነፈሰ ፡ ቢገኝ ፡ መላሱ ፡ ይቆረጣል ። በዚህ ፡ መሠረት ፡ ራምሲስ ፡ ራሱን ፡ እንደ ፡ እምላክ ፡ ያስቁጠረ ፡ ከእማል ክቱ ፡ ጋር ፡ እንደጓደኛ ፡ መሆኑን ፡ ለማስረዳት ፡ በቀኙ ፡ የአሞንን ፡ በግራው ፡ የሙትን ፡ (ሴት ፡ እምላክ) ፡ እርሱ ፡ በመካከል ፡ ሦስተኛ ፡ ተቀምጦ ፡ ሦስቱ ፡ ተሠልሰው ፡ ከንድና ፡ ከንዳቸውን ፡ አቆላልፈው ፡ በዘመኑ ፡ የተሠራው ፡ ሐውልት ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ይታያል ። በዚህ ፡ ዓይነት ፡ ራምሲስ ፡ በዘመኑ ፡ የንጉሥነት ፡ የእምላክነት ፡ ደረጃን ፡ ያጣመረ ፡ የአሞን ፡ ራ ፡ (የፀሐዩ ፡ የአሞን) ፡ ልጅ ፡ ራሱ ፡

የመዋቲ ፡ ጉዞ ፡ በገሐነም ፡

ከግራ ፡ ወደ ፡ ቀኝ ፡ ስድስት ፡ ተግባሮችን ፡ የሚያሳይ ፡ ሥዕል ፡ ነው ። በመገኘት መሪያው ፡ የቀበሮ ፡ ገጽ ፡ ያለው ፡ እኑቢስ ፡ የሚሉት ፡ እምላክ ፡ የሞተውን ፡ ሰው ፡ እየመራ ፡ ልብ ፡ ወደሚመዘንበት ፡ ያደርሰዋል ። ገዳማው ፡ እኑቢስ ፡ የሚቹ ፡ ልብ ፡ ንጹሕ ፡ ወይም ፡ ኃጢአተኛ ፡ መሆኑን ፡ ዘሚዛን ፡ ሲመገን ። ሌላው ፡ የወፍ ፡ ገጽ ፡ ያለው ፡ ውጤቱን ፡ ሲጽፍ ። በሚዛኑ ፡ አጠገብ ፡ በላተኛው ፡ አውራ ፡ ምናልባት ፡ የሚቹ ፡ ልብ ኃጢአተኛ ፡ እንደሆነ ፡ ለመብላት ፡ ውጤት ፡ የሚጽፈውን ፡ እምላክ ፡ እየተመለከተ ፡ ሲጠባበቅ ። ሚቹ ፡ ንጹሕነቱ ፡ በሚዛን ፡ ከተረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ ያሞራ ፡ ገጽ ፡ ያለው ፡ ሆሩስ ፡ የሚባለው ፡ እምላክ ፡ ሚቹን ፡ እየመራ ፡ ምውታንን ፡ ሊያጸድቅ ፡ ወደሚችለው ፡ እሲሪስ ፡ ወደሚባለው ፡ የምውታን ፡ እምላክ ፡ ሲወስደው ። እሲሪስ ፡ ጁ የሴት ፡ አማልክት ፡ በኋላው ፡ አቶም ፡ በዙፋኑ ፡ ተቀምጦ ፡ ዘውዱን ፡ ደፍቶ ፡ ይጠባበቃል ። ኤ ፡ ማሉ ፡ ገራ ፡ ይስሐቅ ።

አምላክ ፡ ይባል ፡ ነበር ። በመገመሪያው ፡ ዘመነ ፡ መንግሥቱም ፡
 ለአምን ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ሊቀ ፡ ካህን ፡ የሚሾም ፡ ትልቅ ፡ ሰው ፡
 ጠፍቶ ፡ ስለነበረ ፡ የአምን ፡ በዓል ፡ (አፕት) ፡ ባመቱ ፡ በጀኛው ፡
 ወር ፡ በዋለበት ፡ ቀን ፡ የአምን ፡ ምስል ፡ የተቀመጠበትን ፡ ከወር
 ቅና ፡ ከፕሩ ፡ እንጨት ፡ የተሠራውን ፡ ቃሬዛ ፡ (መንበር) ፡ ሠላሳ ፡
 ቀላውስት ፡ ተሸክመው ፡ ዙረት ፡ (ዑደት) ፡ ሲደረግ ፡ ራምሲስ ፡ ዳግ
 ማዊ ፡ በንጉሣዊ ፡ ልብሱ ፡ ላይ ፡ የሊቀ ፡ ካህኑን ፡ ልብስ ፡ (የድመት ፡
 ወይም ፡ የነብር ፡ ቆዳ) ፡ ደርቦ ፡ በዓሉን ፡ ይመራ ፡ ነበር ። ይኸን
 ንም ፡ የሊቀ ፡ ካህንነት ፡ ሥራ ፡ ደርቦ ፡ በያዘበት ፡ ዘመን ፡ ስያሜው ፡
 ቀዳማዊ ፡ የአምን ፡ ነቢይ ፤ የደቡብና ፡ የሰሜን ፡ ንጉሥ ፡ ሕይወትን ፡
 የተመላው ፡ ራምሲስ ፡ ዳግማዊ ፡ ይባላል ። በኋላ ፡ ግን ፡ ነቡኔፍ ፡ የሚ
 ባለው ፡ ተመርጦ ፡ የሊቀ ፡ ካህንነቱን ፡ ሹመት ፡ ወሰደ (፩) ።

ይኸን ፡ በመሰለ ፡ ወሰን ፡ በሌለው ፡ ሥልጣንና ፡ ጌትነት ፡ ራም
 ሲስ ፡ ዳግማዊ ፡ በኋለኛው ፡ ዘመን ፡ ታላቁ ፡ ራምሲስ ፡ ተብሎ ፡ የተ
 ሰየመው ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ከ፩፻፶፯፻፶፯ ፡ እስከ ፡ ፩፻፶፯
 ፻፶፯ ፡ ዓመት ፡ (ከዚህ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ የሚያደርጉት ፡ ፡ ፡) ፡ ግብ
 ዓውያንን ፤ የኑብያ ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ሊቢያን ፤ የካነንንና ፡ የሶ
 ርያን ፤ የሚሶፖታሚያን ፡ (ኬታ ፡ ሐቲቲ ፡ ታውሩ) ፡ አገሮች ፡ ፳፯
 ዓመት ፡ ገዝቶ ፡ በተወለደ ፡ በ፹፭ ፡ ዓመቱ ፡ ሞተ ። ከርሱም ፡ ቀጥሎ ፡
 ከልጆቹ ፡ አንዱ ፡ ከእኅቱ ፡ ከኢሲት ፡ ኖፍሪት ፡ የተወለደው ፡ ሚኒ
 ፕታህ ፡ ወይም ፡ መሬንፕታህ ፡ (የፕታህ ፡ ወዳጅ) ፡ የሚባለው ፡
 ነገሠ ። በርሱም ፡ ዘመን ፡ ጽኑሎች ፡ በሙሴና ፡ በአሮን ፡ እየተመሩ ፡
 ግብፅን ፡ ለቀው ፡ አባቶቻቸው ፡ አብርሃም ፡ ይስሐቅና ፡ ያዕቆብ ፡
 ወደነበሩበት ፡ ወደካነንን ፡ መጡ (፪) ።

በዚህ ፡ ላይ ፡ ላስታውስ ፡ የምፈልገው ፡ ብሉይ ፡ ኪዳን ፡ የግ
 ብፅን ፡ ነገሥታት ፡ ሁሉንም ፡ ፈርዖን ፡ እያለ ፡ ከመጥራት ፡ በቀር ፡
 የየግል ፡ ስማቸውን ፡ አይለይም ። ግብፆቹ ፡ በጥንት ፡ ዘመን ፡ ንጉ
 ሣቸውን ፡ «ፓር-አእ ፡ (ወይም) ፡ ፓራ-ኡኡ ፡ ይሉት ፡ ነበር ፡ ትር

ሮሚ—ሮይ ፡ የሚባለው ፡ ትልቁ ፡ የአምን ፡ ሊቀ ፡ ካህን ፡ (ሐውልቱ ፡
 በካይሮ ፡ መዘውም ፡ ጉስታቭ ፡ ለፌቫር ።)

(፩) LES GRANDS SACERDOCES D'AMON - GUSTAVE LEFEVRE
 ፩፻፶፯ - ፩፻፶፯ ፡
 (፪) ኦሪት ፡ ዘጸአት ፡ ም ፡ ፫-፲፮

ግግውም፡ ትልቁ፡ መንበር፡ ወይም፡ ትልቁ፡ አዳራሽ፡ ግለት፡
 ነው። ከዚያ፡ በቀን፡ ብዛት፡ ፓራ፡ ኡአ፡ ፈርዖን፡ ወደግለት፡ አዘ
 ነበለ፡ ምናልባት፡ ይኸን፡ የሰየሙበት፡ ምክንያት፡ ንጉሡ፡ የአ
 ምላክ፡ ግንደር፡ ነው፡ ለግለት፡ ይሆናል ። ስለዚህ፡ በበጥሊሞስ፡
 ፈደላደል፡ ዘመን፡ ስብአ፡ (ስባ)፡ የአይሁድ፡ ሊቃውንት፡ ብሉ
 ይን፡ ወደግሪክ፡ (ጽርዕ)፡ ሲተረጎሙ፡ በዚያን፡ ዘመን፡ (ጀጅጅጅ፡
 ከክርስቶስ፡ ልደት፡ በፊት፡) የግብፆችን፡ ታሪክ፡ የያዘው፡
 ፈደል፡ ምሥጢሩ፡ ስላልተገለጸ፡ የየአንዳንዱን፡ ንጉሥ፡ ስም፡
 ለግወቅ፡ አልቻሉም፡ ይሆናልና፡ ነገሥታቱን፡ ሁሉ፡ ፈርዖን፡
 አያሉ፡ ያለቶት፡ ቃል፡ ወደ፡ ጊዜያችን፡ ይኸው፡ ደረሰ ።

ዛሬ የግን፡ የአውሮፓ፡ ትጉሃኑ፡ ሊቃውንት፡ የጥንትን፡ የግ
 ብፅ፡ ከተሞች፡ እየቆደሩ፡ ከሐውልት፡ ከቤተ፡ መንግሥትና፡ ከቤተ፡
 ከሀነት፡ ሕንፃ፡ ላይ፡ የተጻፈውን፡ ፓፒሩስ፡ ከሚባለው፡ ከልጥ፡
 ብራና፡ ላይ፡ ያገኙትን፡ ጽሑፍ፡ ገልብጠው፡ ተርጉመው፡ ዘመ
 ንን፡ ከዘመን፡ አነጣጥረው፡ ካመሳክሩ፡ ወዲህ ።

ጆኛ፡ ሙሴ፡ ያደገበትና፡ የንጉሥ፡ ልጅ፡ የተባለበት፡ መጽ
 ሐፍ፡ ቅዱስ፡ ፈርዖን፡ ብሉ፡ በጠቅላላው፡ ያለፈው፡ የግብፅ፡
 ንጉሥ፡ ደንበኛ፡ የመጠሪያ፡ ስሙ፡ ራምሲስ፡ (የፀሐይ፡ ልጅ)፡
 መሆኑ፡ ሊታወቅ፡ ቻለ ።

ጆኛ፡ ጽሑፎችን፡ አስቅም፡ ብሉ፡ ያስቸገረውንና፡ በኋላ፡ ለቆ
 አነሱን፡ ሲያሳድድ፡ በኤርትራ፡ ባሕር፡ ስጠሙ፡ ብሉ፡ መጽሐፍ፡
 ቅዱስ፡ ፈርዖን፡ እያለ፡ ያለፈውን፡ ዛሬ፡ የዚህ፡ ፈርዖን፡ ደንበኛ፡
 ስሙ፡ መኔጥታህ፡ የጥታህ፡ ወዳጅ፡ ወይም፡ መሬንጥታህ፡ የጥ
 ታህ፡ መቅደስ፡ መባሉ፡ ተገለጸ ። ደግሞ፡ አንዳንድ፡ ጊዜ፡ ስሙና፡
 የተገባር፡ ስሙ፡ ተደባልቆ፡ ወይም፡ ተያይዞ፡ መረከን፡ ጥታህ
 ሆኑ፡ ሂግ፡ (ከአውነት፡ ጋር፡ የተዋሐደው፡ የጥታህ፡ ወዳጅ)
 ይባላል ።

እርሱም፡ የገዛበት፡ ዘመን፡ እንደአውሮፓ፡ ቀጥር፡ ከጀጅጅ
 ጀጅጅ፡ አስከ፡ ጀጅጅጅ፡ ዓመት፡ ከክርስቶስ፡ ልደት፡ በፊት፡
 ድረስ፡ ነው ።

የራምሲስ፡ ጆኛና፡ የመኔጥታህ፡ የነጋሚነት፡ የሐረግ፡ ዘርፍ፡
 (ዲናስቲ)፡ ጀጅጅጅ፡ ነው። ከዚያ፡ ጆኛው፡ የሐረግ፡ ዘርፍ፡ እንደነ
 ርሱ፡ የቲብ፡ ዘር፡ የሆነው፡ ከገዛ፡ በኋላ፡ ጆጅኛው፡ የታረትና፡
 የቲብ፡ ድብልቅ፡ ዘር፡ ነው። ጆጅኛው፡ የነጋሚ፡ ዘር፡ የሊቢያና፡
 የቡባስቲ፡ ነገድ፡ ተብሎ፡ ስየፈራረቃ፡ ገዝቶ፡ ጆጅኛው፡ የታረት፡
 ዘር፡ ጆጅኛው፡ የባይስ፡ ዘር፡ ከገዛ፡ በኋላ፡ በተራቸው፡ ኢትዮጵያ
 ውያን፡ ጆጅኛ፡ የዘር፡ ሐረግ፡ ሆነው፡ ለገዥነት፡ መግባታቸውን፡
 እነሆ፡ ወደፊት፡ እንመለከታለን ።

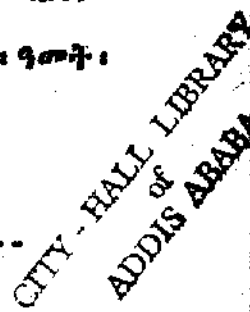
ስለዚህ፡ አሁን፡ የዚህን፡ ጉዳይና፡ ከግብፅ፡ የታያለን፡ ፈርዖ
 ኖች፡ መካከል፡ ኢትዮጵያን፡ የገዙትን፡ የቀትሞሲስንና፡ የራም
 ሲስን፡ አገዛዝ፡ በዚህ፡ እናቆምና፡ ወደኑብያ፡ (ኢትዮጵያ)፡ አሳ
 ባችንን፡ መልስን፡ በተለያዩ፡ በየመጽሐፍ፡ የሚገኘውን፡ የነገ
 ሥታቱን፡ ስም፡ የገዙበትን፡ ዘመንና፡ የነበሩበትን፡ ጊዜ፡ የሚያ
 መለከተውን፡ ዝርዝር፡ እንመልከት ።

ምዕራፍ፡ ፱ ።

ባገራችን፡ የተለመደው፡ የነገሥታት፡ ዝርዝርና፡ የዶክተር፡
 ራይዝነር፡ ዝርዝር፡ ልዩነት ።

ከንግሥተ፡ ሳባ፡ እስከ፡ ባዚን፡ ያሉት ።

ስግቸውና፡		ከክርስቶስ፡
ቀጥራቸው ።	የነገሡበት፡ ዘመን ።	ልደት፡ በፊት፡
፩ ፡ ንግሥተ፡ ሳባ፡	፵፩	በጀጅጅ፡ ዓመት፡
፪ ፡ ምኒልክ፡ ጆኛ፡ (ዳዊት፡)	፳፭	ጀጅጅጅ
፫ ፡ ሐንድዮን፡ - - - -	፩	ጀጅጅጅ
፬ ፡ ሲራህ፡ ጆኛ፡ (ቀጣይ፡)	፳፮	ጀጅጅጅ
፭ ፡ አሜንሆቴጥ፡ ዘግዱር፡	፵፩	ጀጅጅ - - -
፮ ፡ አክሱማይ፡ ራሚሱ፡ - -	፳	ጀጅጅጅ

ከንግሥተ ፡ ሳባ ፡ እስከ ፡ ባዚን ፡ ያሉት ፡ የንግሥታት ፡ ዝርዝር ።

ሰማቸውና ፡ ከክርስቶስ ፡ ቀራጥቸው ፡ የንግሥታት ፡ ዘመን ፡ ልደት ፡ በረቱ ፡

ጸ	ሲራሀ ፡ ጸኛ ፡ (አውስዮ ፡)	ጸፍ	ጸጸጸጸ ግመት ፡
ጸ	ተዋሰያ ፡ ጸኛ ፡ ----	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አብራላዮስ ፡ ፒያንኪያ ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ ----
ጸ	አክሱማይ ፡ ወረደ ፡ ፀሐይ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ካሰሐታ ፡ ሐንድዮን ፡ ----	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሳባካ ፡ ጸኛ ፡ ----	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ኒካንታ ፡ ቅንጻኬ ፡ ጸኛ ፡ ---	ጸፍ	ጸጸጸጸ ---
ጸ	ዳውዕ ፡ ቲርሐቅ ፡ (ወረደ ፡ ነጋሽ)	ጸፍ	ጸጸጸጸ ---
ጸ	አርድአሚን ፡ አውስያ ፡ ----	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ገሰዮ ፡ ----	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ኮላትሚአሙን ፡ ----	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ተግድዮን ፡ ፒያንኪያ ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አሚንአስር ፡ ጸኛ ፡ ---	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ፒያንኪያ ፡ ጸኛ ፡ (አውጥዮ ፡)	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ዙዋራ ፡ ንብረት ፡ አስዋርታ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሰይፋይ ፡ ሐርሲአተው ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ረዎኃይ ፡ ናስተሶናን ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሐንዲው ፡ አብራ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሰረላያ ፡ ነኪቦን ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አግልቡል ፡ ሰዌኮስ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ ---
ጸ	አስሙረት ፡ (ወረደ ፡ ነጋሽ) ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አውስያ ፡ ቡራኮስ ፡ ----	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ቀኒዝ አስሚስ ፡ - - -	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አቱራስ ፡ - - -	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ካስሀታ ፡ ወልደ ፡ አጉሁ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አላልዮን ፡ ተአኒኪ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አትሲርክአሚን ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አትሲርክአሚን ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ

ከንግሥተ ፡ ሳባ ፡ እስከ ፡ ባዚን ፡ ያሉት ፡ የንግሥታት ፡ ዝርዝር ።

ሰማቸውና ፡ ከክርስቶስ ፡ ቀራጥቸው ፡ የንግሥታት ፡ ዘመን ፡ ልደት ፡ በረቱ ፡

ጸ	ሐዲና ፡ - - - -	ጸፍ	ጸጸጸጸ ግመት ፡
ጸ	አትሲርክአሚን ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አትሲርክአሚን ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ኒካውላ ፡ ቅንጻኬ ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ባስራ ፡ - - -	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ኒካውሲስ ፡ ቅንጻኬ ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አውጥዮ ፡ አራውራ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አርካሚን ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ከልግስ ፡ ጸኛ ፡ (ከሊትሮ) ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ዙዋራ ፡ ንብረት ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሶትዮ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሰይፋይ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ኒኮሲስ ፡ ቅንጻኬ ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ረዎኃይ ፡ አርሚን ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ረልያ ፡ ሐርኒክሀት ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሀንዲ ፡ አውኪራራ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አግሀቡ ፡ ብሲሀራን ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሱላይ ፡ ከዋውሚኑን ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሙስልኒ ፡ ቀራርሚር ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ነግሣይ ፡ ብሲኒቲ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ኤትሲኑካዊር ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሰረላያስ ፡ አብራሚን ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ሠናይ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አወሲና ፡ ንግሥት ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	ዳዊት ፡ ጸኛ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	አግልቡስ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	በዋውል ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ
ጸ	በረዋስ ፡	ጸፍ	ጸጸጸጸ

ከንግሥተ ፡ ሳባ ፡ እስከ ፡ ባዚን ፡ ያሉት ፡ የነገሥታት ፡ ዝርዝር ።

ሰማቸውና ፡ ከክርስቶስ ፡
ቀጥራቸው ፡ የነገሡበት ፡ ዘመን ፡ ልደት ፡ በፊት ፡

ጳ፫ ጳጳሳድ ፡	፲	ጳ፫ ዓመት ፡
ጳ፬ አሞይ ፡ መሐሲ ፡	፮	ጳ፫
ጳ፭ ኒኮትሪስ ፡ ግንደኬ ፡ ንግሥት ፡ ፲፮ ፡	፲	ጳ፬
ጳ፮ ናልኪ ፡	፪	፲፪
ጳ፯ ሱዛይ ፡	፱	፲
ጳ፰ ባዚን ፡	፳	፳

በፊተኞቹ ፡ ዝርዝር ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ ተመለከትነው ፡ በዚህ ፡ በአሁኑም ፡ ከንግሥተ ፡ ሳባ ፡ ዝምር ፡ በባዚን ፡ በሚጨርሰው ፡ የነገሥታት ፡ ዝርዝር ፡ ላይ ፡ በሰማቸውና ፡ በገዙበት ፡ ዘመን ፡ ልክ ፡ በነበሩበት ፡ ጊዜ ፡ እምነት ፡ ሊጣልበት ፡ አይቻልም ። ለምሳሌ ፡ በጳ፫ቸውና ፡ በጳ፫ው ፡ በ፲፫ው ፡ ቀጥር ፡ የተመለከቱት ፡ ንግሥተ ፡ ሳባ ፡ ምኒልክ ፡ አክሱማይ ፡ ወረደ ፡ ፀሐይ ፡ የሚባሉ ፡ ነገሥታት ፡ በነብያ ፡ በተለይ ፡ በናፓታና ፡ በመርጭ ፡ መንግሥት ፡ ታሪክ ፡ ውስጥ ፡ የሉም ። ምናልባት ፡ የወዲያኛው ፡ የሳባና ፡ የወዲህኛው ፡ የናብያ ፡ ነገሥታት ፡ ተደባልቀው ፡ ተጽፈው ፡ ይሆናል ። እንደዚህ ሁም ፡ በ፱ ፡ ቀጥር ፡ የተመለከትነውን ፡ አብራልዮስ ፡ ፒያንኪ ፡ የሚባለውን ፡ የነገሡበትን ፡ ዘመን ፡ ይህ ፡ ዝርዝር ፡ ጳ፻፲ ፡ ዓመት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ሲያደርገው ፡ የዚህን ፡ ንገሥ ፡ ታሪክ ፡ ሐውልቱንም ፡ የፓፒሩሱንም ፡ (የብራናውንም) ፡ ጽሑፍ ፡ በቅርብ ፡ እየመረመሩ ፡ የጻፉት ፡ እነማሪዬት ፡ እነሩገዢ ፡ የቀሩትም ፡ ሁሉ ፡ ጳ፻ ፡ ዓመት ፡ ግድም ፡ ወደታች ፡ ዝት ፡ ያደርጉታል ።

ሬዝነርና ፡ (REISNER) ሌፕሲውስ ፡ (LEPSIUS) ከየሐውልቱና ፡ ከየብራናው ፡ ጽሑፍ ፡ መርምረው ፡ ከካሲህታ ፡ ጀምረው ፡ የሚሰጡት ፡ ዝርዝር ፡ ከዚህ ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ።

ከንግሥተ ፡ ሳባ ፡ እስከ ፡ ባዚን ፡ ያሉት ፡ የነገሥታት ፡ ዝርዝር ።

ሰማቸውና ፡ ከክርስቶስ ፡
ቀጥራቸው ፡ የነገሡበት ፡ ዘመን ፡ ልደት ፡ በፊት ፡

፩ ካስህታ ፡	»	፻፲፯ ዓመት ፡
፪ ፒያንኪ ፡	»	፻፲፰
፫ ሻባካ ፡ (ሳባካ ፡ ሳባቶን) ፡	»	፻፲፱
፬ ሻባታካ ፡	»	፻፳
፭ ታሃርት ፡ (ቲሂራት ፡ ቲርሃት) ፡	»	፻፳፰
፮ ታኑታሚን ፡	»	፻፳፫
፯ አትሌርሳ ፡	»	፻፳፯
፰ ሲንካሚኒስኬን ፡	»	፻፳፫
፱ አንላሚን ፡	»	፻፳፫
፲ አስፔልታ ፡	»	፻፶፫
፲፩ አንትሌክ ፡	»	፻፶፰
፲፪ ማልኒኬን ፡	»	፻፶፫
፲፫ ኔልማይ ፡	»	፻፶፰
፲፬ ኔታክላታታሚን ፡	»	፻፶፫
፲፭ ካርጋሚን ?	»	፻፶፫
፲፮ አስታጋርካሚን ፡	»	፻፶፫
፲፯ አሻሲህራት ?	»	፻፶፰
፲፰ ናሳክህማት ?	»	፻፶፰
፲፱ ማልዊባሚን ?	»	፻፶፫
፳ ታልክሃርሚን ፡	»	፻፶፫
፳፩ ሄሪትታርካሚን ፡	»	፻፶፯
፳፪ ባግካከሪን ፡	»	፻፶፰
፳፫ ሄርሳቲና ፡	»	፻፶፯
፳፬ ፓንክሃሌር ?	»	፻፶፯
፳፭ አክሃራታን ፡	»	፻፶፫
፳፮ ናስታሴን ፡	»	፻፶፰ (፩)

(፩) A HISTORY OF ETHIOPIA - WAL. BUDGE
አንድ ፡ የሊ. ፡ ፲፮ ፡ ፲፩ ።

በዚህ ፡ ዓይነት ፡ እነራይዝነር ፡ የውሩት ፡ የነገሥታት ፡ ዝርዝር ፡ በተለምዶ ፡ ባገራችን ፡ እስካሁን ፡ የሚደረገው ፡ ዝርዝር ፡ በዘመኑም ፡ በሰውም ፡ ስለሚለያይ ፡ ዘመኑ ፡ እጅግ ፡ የራቀው ፡ የነዚህ ፡ የነገሥታት ፡ ስምና ፡ ዝርዝር ፡ ምናልባት ፡ ሰፊ ፡ ጊዜ ፡ ተገኝቶ ፡ እስኪጣራ ፡ ድረስ ፡ እንደዚሁ ፡ እንሰፈውና ፡ ከነዚሁውስጥ ፡ ያንዳንዶቹን ፡ ነገሥታት ፡ በተሰይ ፡ ግብፅን ፡ የገዙትን ፡ አሜጥር ፡ ታሪክ ፡ እንመልከት ።

ምዕራፍ ፡ ፲ ።

ከፒያንኪ ፡ ፪ኛ ፡ በፊት ፡ የነበሩት ፡ ነገሥታት ።

ከፒያንኪ ፡ ፪ኛ ፡ በፊት ፡ በዙ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ እንዳሉ ፡ ዝርዝሩ ፡ ያላየናል ። ንግሥተ ፡ ሳባንና ፡ ቀዳማዊ ፡ ምኒልክንም ፡ እዚያው ፡ ውስጥ ፡ እንዲያውም ፡ የዝርዝሩ ፡ መዝሙሪያ ፡ አድርጓቸዋል ። ንግሥተ ፡ ሳባንም ፡ ከፊተኛው ፡ ተከታትሎ ፡ ሲመጣ ፡ ፶፪ኛ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንግሥት ፡ አድርጓታል ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ንግሥተ ፡ ሳባንና ፡ ቀዳማዊ ፡ ምኒልክ ፡ የነበሩበት ፡ ጊዜ ፡ ፩፻፶፪ ፡ ዓመት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ በግብፅ ፡ አገር ፡ ፳፩ኛው ፡ የታኒትና ፡ የቴባውያን ፡ ሥርወ ፡ መንግሥት ፡ (ዲናሲቲ) ፡ የሚባሉት ፡ (ስሜንዴዝ ፡ ፕሱሴኒስ ፡ ፩ኛውና ፡ ፪ኛው ፡ አሜን ፡ ሆቴፕ ፡ ፫ኛውና ፡ ፬ኛው) ፡ የሚገዙበት ፡ ዘመን ፡ ነው ። በዚህም ፡ ጊዜ ፡ በደቡብ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ጨርቦ ፡ የግብፅ ፡ ገዢነት ፡ የተነቀለ ፡ አይመስልም ። በፓላስቲን ፡ የዳዊት ፡ ልጅ ፡ በሎሞን ፡ ከነዚህ ፡ አላይ ፡ ከጠቀሰናቸው ፡ የግብፅ ፡ ነገሥታት ፡ ያንዱን ፡ የፕሱሴኒስን ፡ (ፓኒትፓሲብካኒት) ፡ ሴት ፡ ልጅ ፡ አግብቶ ፡ ታላቁን ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ የሚሠራበት ፡ መንግሥቱን ፡ በገናንነት ፡ የሚያስተዳድርበት ፡ ዘመን ፡ ነው ።

በዚህ ፡ በ፲ኛውና ፡ በ፱ኛው ፡ በ፳ኛውም ፡ መቶ ፡ ዓመት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ በሰሜን ፡ ኢትዮጵያ ፡ በኋላ ፡ የገነነውና ፡ አሁን ፡ ገናንነቱን ፡ በሐውልቱና ፡ በጽሑፉ ፡ የምናውቀው ፡ የአክሱም ፡ መንግሥት ፡ እስካሁን ፡ አለመነሣቱን ፡ የሰባውያንና ፡ የአክ

ሱምን ፡ ታሪክ ፡ የመረመሩት ፡ ሊቃውንት ፡ ሁሉ ፡ አረጋግጠዋል ። ከአትባራ ፡ ወንዝ ፡ ወዲያ ፡ በኑብያ ፡ ግን ፡ እነዚያው ፡ በኢትዮጵያ ዊነት ፡ የምንጠራቸው ፡ መዝሙሪያ ፡ ነፃ ፡ ሆነው ፡ በኋላ ፡ እነቱትሞሲስ ፡ ቀጥሎም ፡ እነራምሲስ ፡ ፪ኛ ፡ ካስገበርዋቸው ፡ ወዲህ ፡ አሁንም ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ከግብፅ ፡ እየተነጠሉ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ እነሱ ፡ እያጠቁ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ በግብፃውያኑ ፡ እየተገዙ ፡ ነጅቸውን ፡ ይቀጥላሉ ። የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ከፊተኛው ፡ ዝርዝር ፡ ተከታትሎ ፡ ከመጣውና ፡ ባሁኑ ፡ ዝርዝር ፡ ከሚታዩት ፡ ውስጥ ፡ ዋነኞቹ ፡ ቀጥለው ፡ ያሉት ፡ ናቸው ። ከነርሱም ፡ አብዛኞቹ ፡ በፊት ፡ በቴብና ፡ (ካርናት) ፡ በናፓታ ፡ ለሚገኘው ፡ ለአሞን ፡ መቅደስ ፡ የቀሳውስት ፡ አለቃ ፡ የነበሩ ፡ ናቸው ። እንጂ ፡ አንዳንዶቹ ፡ የኛ ፡ ሊቃውንት ፡ እንደሚሉት ፡ በአሪትና ፡ በእግዚአብሔር ፡ የሚያመልኩ ፡ አልነበሩም ። በዝርዝር ፡ ላይ ፡ ፵፫ኛ ፡ ሆኖ ፡ የምንመለከተው ፡ ሔር ፡ ሆር ፡ የተባለው ፡ ንጉሥ ፡ ከግብፅ ፡ ፈርዖን ፡ ከራምሲስ ፡ አራተኛ ፡ ሴት ፡ ልጅና ፡ አሜን ፡ ሆቴብ ፡ ከተባለው ፡ ከአሞን ፡ ካህን ፡ የተወለደ ፡ ነው ። እርሱም ፡ በዚህ ፡ ዓይነት ፡ ከግብፅ ፡ ንጉሥና ፡ ከኢትዮጵያው ፡ ካህን ፡ በመወለዱ ፡ ሁለቱን ፡ አገሮች ፡ ደርቦ ፡ እንደገዛ ፡ ይተረካል ። ስሙ ፡ ባንዳንድ ፡ መጽሐፍ ፡ ላይ ፡ ሔር ፡ ሆር ፡ ሲል ፡ በዚያ ፡ ላይ ፡ ደግሞ ፡ አሜንሲ ፡ ሔር ፡ ሆር ፡ ወይም ፡ ሚይ ፡ አሙሔር ፡ ሆር ፡ ይባላል ። ትርጓሜው ፡ ካህኑ ፡ ንጉሥ ፡ ወይም ፡ የአሞን ፡ ወዳጅ ፡ ግለት ፡ ነው (፩) ። እርሱም ፡ እላይ ፡ እንዳመለከትነው ፡ የነራምሲስ ፡ ወገኖች ፡ ከታሕታይ ፡ ግብፅ ፡ ድካምና ፡ ውድቀት ፡ ሲለግቸው ፡ የአሞን ፡ ሊቀ ፡ ካህንነቱና ፡ መንፈሳዊ መሪነቱ ፡ ባንድ ፡ ወገን ፡ የራምሲስ ፡ ተወላጅነቱ ፡ ስለረዳው ፡ ታሕታይንና ፡ ላዕላይ ፡ ግብፅን ፡ ደርቦ ፡ ለመግዛት ፡ ቻለ ። የገዛበት ፡ ዘመን ፡ ፲፮ ዓመት ፡ የነበረበት ፡ ዘመን ፡ ፩፻፶፪ ፡ ፩መቶ ፡ ዓመት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ መሆኑ ፡ ባንዳንድ ፡ መጽሐፍ ፡ ይጠቀሳል ።

የሔር ፡ ሆር ፡ ተከታዩ ፡ ፒያንኪያ ፡ ፩ኛ ፡ የተባለውና ፡ የትርብ ፡ ተከታዮቹ ፡ ናፓታን ፡ እንጂ ፡ በታሕታይ ፡ ግብፅ ፡ መግዛታ

(፩) J. MORIE - HIST. D'ETHIOPIE ፩፻ ፡ ፳፯ ፡ ገጽ ፡ ፪፻፭ - ፪፻፮ ።

ቸው፡ እጽሑፍ፡ ላይ፡ አይገኝም ። ከርሱ፡ ወዲህ፡ አትሰርክ፡
 አሜን፡ በዝርዝሩ፡ ላይ፡ ቍጥር፡ ይ፡ ሐንድዮ፡ የሚለው፡ ይገኛል ።
 ካስፋት፡ ነገሥታትና፡ ከሐር፡ ሆር፡ ወዲህ፡ በሙ፡ ጥርነት፡
 ያለው፡ ይኸው፡ አስተርክ፡ አሜን፡ ሐንድዮ፡ ነው ። ዳሩ፡ ግን፡
 በርሱ፡ ንጉሥነት፡ ብዙ፡ አስራካሪ፡ ነገር፡ አለ ። የኛዎቹ፡ የቀዳ
 ግደ፡ ምኒልክ፡ ልጅና፡ እሪታዊ፡ ያደርጉታል ። እሪታዊ፡ አለሙ
 ሆኑ፡ ግን፡ የታወቀ፡ ነው ። እንደ፡ አባቱ፡ እንደ፡ ርክ፡ አሜን፡
 እርሱም፡ የአሞን፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ አገልጋይ፡ ነው፡ እንጂ፡ በሙ
 ሉና፡ በእስራኤል፡ አምላክ፡ የሚያምን፡ አልነበረም ። አስተርክ፡
 አሜን፡ ግለትም፡ በሙ፡ የአሞን፡ አገልጋይ፡ ወይም፡ ወዳጅ፡
 ግለት፡ ነው ። እንደዚሁም፡ ይህ፡ አስተርክ፡ አሜን፡ ወደፓለስ
 ቲን፡ አገር፡ ዘልቆ፡ ይሁዳንና፡ እስራኤልን፡ ሰግርያን፡ የወረ
 ረው፡ የግብፅ፡ ንጉሥ፡ ነው ። ዘራክ፡ ግለትም፡ የግብፅ፡ ፈርዖን፡
 አሰርክሆን፡ ጀኛ፡ የተባለው፡ ነው፡ በግለት፡ ብዙ፡ የመላ፡ ክር
 ክር፡ አለ ። በዘመኑ፡ ርቀትና፡ ከግብረጃ፡ ጥፋት፡ የተነሣ፡ እስካ
 ሁንም፡ ውሳኔ፡ አላገኘም ። ዘራክ፡ የተባለው፡ የኢትዮጵያ፡ ንጉሥ፡
 በነገሠ፡ በገኛው፡ ዓመት፡ እንድ፡ ሚሊዮን፡ የአግረኛ፡ ጦር፡ በደገ
 ሠረገላ፡ የተቀመጡ፡ ሠራዊት፡ ይዞ፡ ግብፅን፡ እንደ፡ ወረረ፡
 ከዚያም፡ የግብፅን፡ ሀብት፡ ጨምሮ፡ ወደ፡ ፓለስቲን፡ ዘምቶ፡
 መሸነፋ፡ ተጽፏል ። ጀኛ፡ ዜና፡ መዋዕል፡ ምዕራፍ፡ ፲፬፡ ቍጥር፡
 ፱፡ አስከ፡ ፲፫፡ ተመልከት ።

ከአስተርክ፡ አሜን፡ ወይም፡ ከዘራክ፡ ቀጥሎ፡ አሜን፡
 ሆኑ፡ ነገሠ ። እርሱም፡ በዝርዝሩ፡ ጀኛ፡ ቍጥር፡ የተመለከትነው
 ነው ። ቶማ፡ ጽዮንም፡ ይሉታል፡ ቶማ፡ ጽዮን፡ ግለትም፡ የጽዮን፡
 ፀሐይ፡ ወይም፡ የጽዮን፡ ንጉሥ፡ ግለት፡ ነውና፡ ይህ፡ ንጉሥ፡
 እሪታዊ፡ ነው፡ የሚሉ፡ አሉ ። ነገር፡ ግን፡ ዋነኛው፡ በሙ፡ አሜን፡
 ሆኑ፡ ስለሆነ፡ እንደዚያው፡ እንደአባቶቹ፡ እንደ፡ ናፓታ፡ የቀላ
 ውብት፡ ነገሥታት፡ የአሞን፡ አገልጋይና፡ አማኝ፡ ይመስላል ። እን
 ዳንድ፡ ጊዜ፡ አሜን፡ ሆኑ፡ ሚይ፡ አሙን፡ ይባላል፡ በግብፅ
 ያን፡ ጥንታዊ፡ ቋንቋ፡ አሜን፡ ሆኑ፡ ግለት፡ ትርጓሜው፡ የአ
 ሞን፡ ፍቅረኛ፡ ግለት፡ ነው፡

የሆነ፡ ሆኖ፡ ከርሱ፡ ቀጥሎ፡ ራሚሱ፡ ወይም፡ ዘግዳር፡ እን
 ደግሞሽቸ፡ አክሱማይ፡ የተባለው፡ ነገሠ፡ በቀን፡ ብዛት፡ ራሚሱ፡
 ተባለ፡ እንጂ፡ በሙ፡ እንደግብፅቹ፡ ነገሥታት፡ ራምሲስ፡ የፀሐይ፡
 ልጅ፡ ሳይሆን፡ አይቀርም፡ ዘግዳር፡ ሲል፡ ግዕዝኛውን፡ የግዳር፡
 በለሚመስል፡ ወደ፡ ባባዊነት፡ የሚጠጋ፡ ይመስላል ። ዘግዳር፡
 ትርጓሜው፡ ገረ፡ ግለት፡ ነው ። ምክንያቱም፡ በተወለደ፡ በውሩ፡
 እናቱ፡ በለሞተችበት፡ ነው፡ የሚሉ፡ አሉ ። እርሱም፡ ጽ፡ ዓመት፡
 ገዝቶ፡ ከሞተ፡ በኋላ፡ በርሱ፡ ምትክ፡ እውስጥ፡ ነገሠ፡ እርሱም፡
 በዝርዝሩ፡ ላይ፡ በጀኛ፡ ቍጥር፡ የሚታየው፡ ነው ። በሙ፡ ሲራህ፡
 ጀኛ፡ አስተርክ፡ አሜን፡ ጀኛ፡ ስሙ፡ መንግሥቱ፡ ወረደ፡ ፀሐይ፡
 ነው፡ ይላሉ፡ ይህ፡ ንጉሥ፡ ዘራክ፡ ወይም፡ ሲራህ፡ ጀኛ፡ ወደ፡
 ፓለስቲን፡ አገር፡ ዘምቶ፡ የተሸነፈ፡ ጊዜ፡ ብዙ፡ ኢትዮጵያው
 ያን፡ አልቀው፡ ነበርና፡ የነርሱን፡ ደም፡ ለመበቀል፡ ወደ፡ ፓለስ
 ቲን፡ ሄደ፡ ከዮራም፡ ከእስራኤል፡ ንጉሥ፡ ጋር፡ ተዋግቶ፡ እን
 ሩን፡ አጠፋፍቶ፡ ወደ፡ ኢትዮጵያ፡ ተመልሷል፡ ይላሉ ። ጀኛ፡ ዜና፡
 መዋዕል፡ ፳፩፡ ምዕራፍ፡ ፲፮-፲፯፡ ቍጥር፡ ነገር፡ ግን፡ በዚህ፡ ላይ፡
 የሚለው፡ በኢትዮጵያ፡ አጠገብ፡ ያሉትን፡ ዓረቦች፡ አስነሣበት፡
 ይላል፡ እንጂ፡ ኢትዮጵያውያን፡ ተዋግተው፡ አሸነፉት፡ አይልም ።
 ከአውስጥ፡ ወይም፡ ከሲራህ፡ ጀኛ፡ ቀጥሎ፡ ሳባካ፡ ጀኛ፡ (ሻባካ-
 ሰባቆን) ነገሠ ። የሳባካ፡ ጀኛ፡ ስሙ፡ መንግሥቱ፡ እንደ፡ ሲራህ፡
 ጀኛ፡ ወረደ፡ ፀሐይ፡ መሆኑን፡ ትውልዳም፡ ተዳማዊ፡ ምኒልክ፡
 አትራምን፡ አትራም፡ አብራልዮስን፡ ሲወልድ፡ አብራልዮስ፡ ከአ
 ሞን፡ ሊቃነ፡ ካህናት፡ ዘር፡ አንዲት፡ ቤት፡ አገብቶ፡ ሳባካን፡
 ወለደ፡ ይላሉ ። ከዚህ፡ አያደዘው፡ ሳባካ፡ በዘመነ፡ መንግሥቱ፡
 የእሪትን፡ ካህናትና፡ የአሞንን፡ ካህናት፡ አከራክሮ፡ እርሱ፡ ራሱ፡
 እሪታዊነቱን፡ ከዶ፡ ወደ፡ ናቱ፡ ሃይማኖት፡ ወደ፡ አሞን፡ አም
 ልክ፡ ዘር፡ እነዚያን፡ እንዳጠቃቸው፡ በሙሴ፡ ዠን፡ ሞሪዮ፡ መጽ
 ሐፍ፡ ይገኛል ። ነገር፡ ግን፡ የግብፅና፡ የቱብ፡ የናፓታና፡ የመርዌ፡
 ታሪክ፡ በየበኩሉ፡ ተጽፎ፡ በተገኘው፡ መጽሐፍ፡ ሁሉ፡ ከሐር፡
 ሆር፡ ገሮምሮ፡ እስከ፡ ክርስቶስ፡ ልደት፡ ድረስ፡ በናፓታና፡ በመ
 ሮዌ፡ ቤተ፡ መንግሥት፡ እሪታዊ፡ መንገሡ፡ አልተጻፈም፡ ወይም፡
 ለኔ፡ ራሴ፡ የተጻፈ፡ አላየሁም ።

ድል ፡ አድራጊው ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ፒያንኪ ፡ ሚሪያሚን ፡ ሥዕሉ ፡ በዘመኑ ፡ አለ
ባበሰና ፡ አቅዋም ፡ በገነኛው ፡ ሠዓሊ ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ተክሌ ፡ እጅ ፡ የተሳለ ።

እነዚህ ፡ ሁሉ ፡ ነገሥታት ፡ መቀመጫቸውን ፡ በናፓታ ፡ በርታ ፡
ያሉት ፡ በላዕላይ ፡ ግብፅ ፡ በቴብ ፡ አድርገው ፡ ከግብፆቹ ፡ እየተዋ
ጉም ፡ እየታረቁም ፡ እየተጋቡም ፡ እምነታቸውንም ፡ እንደግብፃው
ያኑ ፡ በአሞንና ፡ በሌሎች ፡ የጣዖት ፡ አማልክት ፡ አድርገው ፡ እንዲ
ያውም ፡ አማኝ ፡ ከመሆን ፡ አልፈው ፡ ራሳቸው ፡ ሚስቶችና ፡ እገቶ
ቻቸው ፡ ጭምር ፡ የጣዖታቱ ፡ የነአሞን ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ የቀሳው
ስት ፡ አለቃ ፡ እየሆኑ ፡ ስለሚያገለግሉ ፡ የታሪኩ ፡ መጽሐፍ ፡ ሁሉ ፡
ቀሳውስቱ ፡ ነገሥታት ፡ እያለ ፡ ይጠራቸዋል ። የሆነ ፡ ሆኖ ፡ እነ
ዚህ ፡ ነገሥታት ፡ የመንፈሳዊና ፡ የሥጋዊ ፡ ሥራ ፡ ደርበው ፡ በመ
ሥራትና ፡ እያደር ፡ በመግነን ፡ የግብፅን ፡ ግዛት ፡ ከአገራቸው ፡ ከና
ፓታ ፡ ከነቀሉ ፡ ወዲህ ፡ እንደ ፡ እንደ ፡ ጊዜም ፡ የላዕላይ ፡ ግብፅን ፡
እየወረሩ ፡ ሲያስቸግሩ ፡ ቆይተው ፡ እነሆ ፡ አሁን ፡ የሴራህ ፡ ፪ኛ ፡
ልጁ ፡ ፒያንኪ ፡ ፪ኛ ፡ የሚባለው ፡ ፈጽሞ ፡ ላዕላይና ፡ ታሕታይ ፡
ግብፅን ፡ ወርሮ ፡ እንደገዛትና ፡ የኑብያ ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ለጽጌ
ኛው ፡ ሥርወ ፡ መንግሥት ፡ (ዲናስቲ) ፡ ለዋና ፡ ፈርዖንነት ፡ እንዳ
በቃቸው ፡ በሚቀጥለው ፡ ምዕራፍ ፡ ከደንበኛ ፡ የሐውልት ፡ ታሪኩ ፡
ተተርጉሞ ፡ ከወጣው ፡ ላይ ፡ አሁን ፡ ወደአማርኛ ፡ የተረጎሙሁ
ትን ፡ እንመለከታለን ።

የኢትዮጵያውያን ፡ ገዥነት ፡ በግብፅ ፡ ላይ ።

ምዕራፍ ፡ ፲፩ ።

ፒያንኪ ፡ ሚሪአሙን ፡ በተናነከታ ፡ ላይ ፡ ያገኘው ፡
ድል ፡ አድራጊነት ።

የግብፅ ፡ ግዛት ፡ ከመነቀሉ ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ በናፓታ ፡ ከተግ ፡
ኢትዮጵያውያን ፡ ማየል ፡ ጀምረው ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ይልቁንም ፡
በአሞን ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ የካህንነት ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ግዕርግ ፡ በመያ
ዛቸው ፡ በግብፆቹም ፡ በኢትዮጵያውያናቸውም ፡ ዘንድ ፡ ሥልጣንም ፡
ከብርም ፡ እንደነበራቸው ፡ ግብፆች ፡ ሲለቁ ፡ የመንግሥታቸውን ፡
መደብ ፡ በዚህ ፡ በናፓታ ፡ እንዳለ ፡ አድርገው ፡ ከሐር ፡ ሆር ፡ ከፋ
ድሞ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንጉሥና ፡ ከፒያንኪ ፡ ፩ኛ ፡ የወረዱት ፡ እነርክ

አሚን፡ እነአስተርክ፡ አሚን፡ እነሚአን፡ ሆቴ፡ እነሴራህ፡ ሲገዙ፡
 ቆይተው፡ በመጨረሻ፡ የኢትዮጵያውያኖች፡ ገዥነት፡ ለፒያንኪ፡
 ፪ኛ፡ ደረሰ። እርሱም፡ በንጉሥነቱ፡ ላይ፡ በአሞን፡ ቤተ፡ መቅ
 ደስ፡ የሊቀ፡ ካህናትነት፡ ደረጃ፡ ስለያዘ፡ በመንፈሳዊ፡ ረገድ፡ ከፍ፡
 ያለ፡ ሥልጣን፡ ነበረው፡ መጠሪያ፡ ስሙ፡ ፒያንኪ፡ ወይም፡ ፒያ
 ንኪያ፡ ሲሆን፤ በዚህ፡ ላይ፡ እንደ፡ ካህናት፡ ስም፡ ሚሪአሙን፡
 «የሕይወት፡ መቅደስ፡ በሱ፡ ላይ፡ ነው፡ ወይም፡ ካህኑ፡ ንጉሥ፡
 ይባላል። አንዳንድ፡ ጊዜ፡ ፒያንኪ፡ ሚይ፡ አሙን፡ «ፒያንኪ፡
 ፍቁሩ፡ ለአሞን»፡ ይባላል። በዘመኑ፡ በግብፃዊ፡ አጻጻፍ፡ ኢት
 ዮጵያውያኖችም፡ በሚሠሩበት፡ በዘመኑ፡ ፊደል፡ (ሂዮርግሊፍ)፡
 ስሙ፡ ሲጻፍ፡ አንድ፡ የበርጨማ፡ አንድ፡ የመስቀል፡ (ሕይወት)፡
 ሁለት፡ የቅጠል፡ ምልክት፡ ተደርጎ፡ እንደዘመኑ፡ ተጽፎ፡ ሲነበብ፡
 ፒያንኪ፡ ተብሎ፡ ይነበባል፤ በኛ፡ ታሪክ፡ ነገሥትና፡ በዝርዝሩ፡
 ላይ፡ ግን፡ ቊ፡ ፒያንኪያ፡ ወይም፡ ሕዝባይ፡ ፩፡ አንዱም፡
 አብራላዮስ፡ ሲለው፡ እናያለን።

እርሱም፡ የሴራህ፡ ፪ኛ፡ (አውስዮ)፡ ልጅ፡ ነው፡ ይባላል።
 ሃይማኖቱ፡ ግን፡ በፍጹም፡ በአሞን፡ ጣዖት፡ መሆኑን፡ ወደፊት፡
 በሰፊው፡ እንመለከታለን፡ በርሱና፡ በአምላኩ፡ መካከል፡ የነበ
 ረው፡ ፍቅር፡ ምን፡ ያህል፡ እንደነበረ፡ ወደፊት፡ ከምናገኘው፡
 ጽሑፍ፡ ደስ፡ ባለው፡ ጊዜ፡ ሲያመሰግነው፡ በተናደደ፡ ጊዜ፡
 አንድ፡ ነገር፡ ለማድረግ፡ ሲሞልበት፡ እንረዳለን። ፒያንኪ፡ የራ
 ሱን፡ መንግሥት፡ በሰላም፡ በሚመራበት፡ ጊዜ፡ በኛ፡ በጉንደር፡
 መንግሥታችን፡ ጊዜ፡ እንደደረሰው፡ ግብፃዊ፡ ባገራቸው፡ ብቻ፡
 ተሰብስበው፡ በአንድ፡ ፈርዖን፡ መገዛት፡ እንኳን፡ አቅቷቸው፡
 በዚህ፡ ጊዜ፡ ባንድ፡ ዘመን፡ ውስጥ፡ ከደልታ፡ ከሳይስ፡ ከየአውራ
 ጃው፡ ብዙ፡ መሳፍንት፡ ፈርዖንነት፡ ለመያዝ፡ እየተነሡ፡ እርስ፡
 በርሳቸው፡ ይዋጉ፡ ነበር። ሲሆንም፡ በመጨረሻ፡ ተፍነክታ፡
 ወይም፡ ተውኔከህት፡ የሚባለው፡ የሳይሱ፡ መስፍን፡ የቀሩትን፡
 መሳፍንት፡ አሸንፎ፡ ፈርዖን፡ መሆኑን፡ አውጆ፡ ተቀመጠ።

ከመሳፍንቶቹ፡ ይበልጠኛ፡ ለተፍነክታ፡ ገብረው፡ ሲቀመጡ፡
 አንድ፡ አንዶቹ፡ የተፍነክታን፡ ገዥነት፡ አንቀበልም፡ ብለው፡

ነምሩድ፡ በቀኝ፡ እጁ፡ ፈረሱን፡ በግራ፡ እጁ፡ ጸናጽል፡ እንደያዘ፡ ወደ፡ ድል፡
 አድራጊው፡ ወደ፡ ፒያንኪ፡ ሲቀርብ፡ (ገር፡ ገር ከሌር)፡ ከጭንቅላቱ፡ በላይ፡
 በክስቡ፡ ውስጥ፡ ያሉት፡ እራት፡ ፊደሎች፡ በጥንቱ፡ ፊደል፡ (ሂዮርግሊፍ)፡
 የተጻፈው፡ የነምሩድ፡ ስም፡ ነው። (ገብርኤል፡ ሐኖቶ።)

ቀ. 9. ፱፱

አቶዮድን ከግብፅ ከመካከለኛው ምሥራቅና ከዓረብ አገሮች ጋር የሚያላይ (በስኬል ያልተሠራ ።)

እምቢ : ብለው : ለጦርነት : በተሰለፉ : ጊዜ : መጥቶ : ወይም : ጦር : ልኮ : እንዲረዳቸው : ወደ : ፒያንኪ : ላኩ : ይባላል ። ምናልባት : እርሱም : ከልመናው : በቀር : ግብፅን : ለመግዛት : ምኞት ሳይኖረው : የቀረ : አይመስልምና : የታውኔክት : ጦር : ከታችኛው ግብፅ : ወደ : ላይኛው : ግብፅ : የቀረውን : አገር : ለማላመን : ሲመጣ : ፒያንኪም : ፑአርማና : ኡአሜሪስኪን : በሚባሉ : በሁለት የጦር : አለቆቹ : የሚታዘዝ : ጦር : ከናፓታ : ወደ : ላዕላይ : ግብፅ : ልኮ : እርሱ : ግን : በከተማው : ተቀምጦ : የቀረውን : ዋናውን : ጦር : ያደራጅ : ነበር ።

ፒያንኪ : እንደምን : ግብፅን : ድል : እንደአደረገ : የሚያስረዳው : በየታሪኩ : ከተጻፈው : በቀር : ጥንት : ናፓታ : ዛሬ : ጃቦል : ባርካ : በሚባለው : ሥፍራ : ራሱ : ባሠራው : ሐውልት : ላይ : የሚገኘው : ጽሑፍ : ነው ። ሙሴ : ማሪዮት : የሐውልቱን : መጠን : ለከተው : ጽሑፉን : እንደ : ገለበጡትና : ሙሴ : ደሩገፔ : ወደ : ፈረንሳይ : ቋንቋ : እንደተረጉሙት : የሐውልቱ : ርዝመት : አንድ : ሚትር : ከሰማንያ : ስፋቱ : አንድ : ሚትር : ከሰማንያ : አራት ፣ ወፍረቱ : አርባ : ሦስት : ሳንቲም : ነው ። በላዩ : በሁለቱ : ፊት : ከላይ : በኩል : በቱ-አብ : (ንጹሕ : ተራራ) : የሚቀመጠው : የዓለም : ዙፋን : ጌታ : የአሞን : — ራ ፣ በፊቱ : የንጉሠ : የፒያንኪ : በኋላው : የሐትሆር : (ሴት : አምላኪት) : ምስል ፣ በፒያንኪ : ፊት : ወደፊት ፣ ድል : አድርጎ : ሲያስገብራቸው : የምናየው : ፣ የግብፅ : ነገሥታት : ተንበርክከው : ሲሰግዱለት : ነምሩድ : የሚባለው : ግን : በግራ : እጁ : ለግብር : ያመጣለትን : የራሱን : ፈረስ : በቀኝ : እጁ : ጸናጽል : እንደያዘ : አማላጁን : ሚስቱን : ከፊት : አስቀድሞ : ይታያል ። ከነዚህ : ሥዕሎች : በታች : በሐውልቱ : በሁለቱም : ፊት : ላይ : አንድ : መቶ : አምሳ : የሚሆኑ : መሥመሮች : ላይ : በዚያው : በጥንቱ : የግብፃውያን : አጻጻፍ : (ሂዩርግሊፍ) : የተጻፈውን : ታሪኩን : ይዘረዝራል ።

በዚህ : ጽሑፍ : በመጀመሪያው : መሥመር : ላይ : እንደዚህ : ይላል : «ዘለዓለም : ሕያው : የሆነው : ፒያንኪ : ሚሪአሚን : የታሕታይና : የላዕላይ : ግብፅ : ንጉሥ : በነገሠ : በጭኛው : ዓመት :

በተት ፡ ወር ፡ ገርግጥኒት ፡ እንደዚህ ፡ አለ ፡ ካባቶቹ ፡ ይበልጥ ፡ የሠራሁትን ፡ ሰው ፡ በተም ፡ (በግታ ፡ ፀሐይ ፡ የሚመስል ፡ እምላክ) ፡ እምላል ፡ ከእግልክት ፡ የሠራሁ ፡ ገጥሥ ፡ ነኝ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ደግሞ ፡ «ከናቱ ፡ ግግፀን ፡ ለገጥሥነት ፡ የተመረጠ ፡ . . . መሳፍንት ፡ ያከበሩት ፡ በእግልክት ፡ ዘንድ ፡ የተወደደ ፡ ራሱ ፡ ደግ ፡ እምላክ ፡ የፀሐይ ፡ ልጅ ፡ ፀሐይ ፡ በገዛ ፡ እጆቹ ፡ የፈጠረው ፡ ፒያንኪ ፡ ማረራሚያን» ፡ የሚለው ፡ ይገኛል ።

ከዚህ ፡ አያይዞ ፡ በላዕላይ ፡ ግብፅ ፡ በቴብ ፡ ያሉት ፡ የጦር ፡ አስቆቹ ፡ የላኩበት ፡ እንደዚህ ፡ ሲል ፡ ይተገላል ፡ «የምዕራብ ፡ መስፍንነት ፡ ከተማ ፡ አገረ ፡ ገዥ ፡ ታናኒቅህት ፡ መምሪሰን ፡ ሐፒን ፡ ካሐሰሲጌ ፡ (ልዩ ፡ ልዩ ፡ የታሐታይ ፡ ግብፅ ፡ ከተሞች) ፡ ያዘ ፡ ቀጥር ፡ የሌለው ፡ ወታደር ፡ ይዞ ፡ ወደ ፡ ደቡብ ፡ ይጓዛል ፡ በየአውራጃው ፡ ያሉት ፡ ነገሥታትና ፡ መሳፍንት ፡ የከተማ ፡ አገረ ፡ ገዥዎችና ፡ የጦር ፡ አሰቆች ፡ ሁሉ ፡ ከእግሩ ፡ በታች ፡ እንደውሻ ፡ ወደቱ ፡ በምሥራቅም ፡ በምዕራብም ፡ ያሉት ፡ ከተሞቻቸውን ፡ ለዘገቡት ፡ አልቻሉም ። . . . የሐራቅሌዎፖሊስንም ፡ ከተማ ፡ ከቦ ፡ አሰጧንቋ ታል ። የሚገባም ፡ የሚወጣም ፡ የለም . . . » በቴብ ፡ ካሉት ፡ መኳንንቶች ፡ መልእክት ፡ በቀር ፡ የፒያንኪ ፡ ወገን ፡ የሆኑ ፡ መሳፍንትና ፡ መኳንንት ፡ «ዝም ፡ ያልህ ፡ እንደሆን ፡ የደቡብ ፡ (የላዕላይ ፡ ግብፅ) ከተማዎች ፡ መጥፋታቸው ፡ ነው ። ታናንቅታ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ይገሠግላል ፡ የሚጻጻመውም ፡ የለም ። ነምሩድ ፡ የሐዊር ፡ አለቃ ፡ (የሐርግፖሊስ ፡ ገጥሥ) ፡ ከተሞቻቸው ፡ ከተከበበ ፡ በኋላ ፡ ፈርቶ ፡ ገርግጥኒትህን ፡ ከድቶ ፡ ወደርሱ ፡ ተደርቧል ። እርሱም ፡ ብዙ ፡ ከተማ ፡ ሰጥቶ ፡ አሰደሰቶታል» ፡ እያሉ ፡ ላኩበት ፡ ፒያንኪ ፡ ይኸን ፡ ሁሉ ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ ለጦር ፡ አሰቆቹ ፡ ለፑላርግና ፡ ለአሜሪስካኒ ፡ እንደዚህ ፡ ብሎ ፡ ላክ ፡ «ወደሐርግፖሊስ ፡ (የነምሩድ ፡ ከተማ) ፡ ሐዱ ተዋጉ ፡ ሰውንም ፡ ከብቱንም ፡ በወንዝ ፡ ላይ ፡ የሚገኙትን ፡ ጀልዎች ፡ ሁሉ ፡ ግርኩ ፡ ግንም ፡ በው ፡ ወደ ፡ አደባባይ ፡ ወጥቶ ፡ እምሥራቅ ፡ ገብራም ፡ አይረሰ ፡ ከተማዋን ፡ ከቡቡ ፡ ያለሰንፍናም ፡ ወጓት

ይኸን ፡ መልእክት ፡ ቴብ ፡ ላሉት ፡ የጦር ፡ አዛዦቹ ፡ ከላኩ በኋላ ፡ ለነርሱ ፡ የሚሆን ፡ ሌላ ፡ ተጨማሪ ፡ ጦር ፡ ከናፖታ ፡ ሰው

ላክ ፡ እዘጋጀ ። ለጦር ፡ ሠራዊቱም ፡ ጉዞ ፡ ከመጀመሪያው ፡ በፊት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ የምክር ፡ ቃል ፡ ነገራቸው ፡ «እንደ ፡ ጫዋታ ፡ በሌሊት ፡ አትወጉ ፡ (፩) ። ነገር ፡ ግን ፡ ወታደሩን ፡ ሰብሰቦ ፡ ወደእናንተ ፡ ሲጓዝ ፡ ተዋጉት ፡ . . . ጦርነቱም ፡ ሊጀመር ፡ ሲል ፡ አዋን ፡ እምላክ ፡ እንደላከን ፡ (፪) ። አሰቡ ፡ (ተከከሩ) ። በቴብ ፡ ከተማ ፡ ስትደርሱ ፡ ቀስትና ፡ ጠራችሁን ፡ አስቀምጣችሁ ፡ በአፕ ፡ (ሐፒ ፡ -ኩርግው ፡ እምላክ) ፡ ትይዩ ፡ ባለው ፡ ወንዝ ፡ ተነከራችሁ ፡ ታጥባችሁ ፡ በጥምቀት ፡ ሰውነታችሁን ፡ እንጹ ። ከመካከላችሁ ፡ ግናቸውም ፡ ሹም ፡ የጌታን ፡ (የአዋንን) ፡ ቃል ፡ አይጣስ ። ያለርሱ ፡ ግንም ፡ ወታደር ፡ ዋጋ ፡ የለውም ። የተሰበረውን ፡ ከንድ ፡ አሸናፊ ፡ ሲያደርገው ፡ ይችላል ። ብዙዎቹን ፡ ያደክማል ፡ አንዱን ፡ ሰው ፡ ከብዙ ፡ ሺ ፡ ሰው ፡ ያስተካክላል ። . . . በምሥዋዕ ፡ ፊት ፡ ባለው ፡ ውሃ ፡ ታጠቡ ። በራቱም ፡ ተደፍታችሁ ፡ እንደዚህ ፡ በሉት ፡ በሰይፍህ ፡ ጥላ ፡ ውስጥ ፡ ለመጥጋት ፡ የምንችልበትን ፡ መንገድ ፡ ምራን ። . . . የምትልከው ፡ ልጅ ፡ (፫) ። ብዙዎቹን ፡ ያሰረራውን ፡ (ታናናትን ?) ፡ ያስደነብራል ።

ይኸን ፡ ተናግሮ ፡ ሲጨርሽ ፡ ወታደሮቹ ፡ ሁሉ ፡ እንደዚህ ፡ ብለው ፡ በፊቱ ፡ ተደፉ ፡ «ለኛ ፡ ስይፋችን ፡ ስምህ ፡ ነው ።

ጥብብህ ፡ ሠራዊትህን ፡ ትመራለች ፡ ኅብስትህ ፡ በአካላችን ፡ ውስጥ ፡ ሆና ፡ ስጉዞአችን ፡ በንቅ ፡ ነው ፡ ወይንህም ፡ ጥግችንን ፡ ያረካል ፡ . . . . . ድል ፡ አድራጊ ፡ ገጥሥ ፡ ነህ . . . . . »

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ወታደሩ ፡ ወደ ፡ ሰሜን ፡ ጉዞውን ፡ ምሥራቅ ፡ በመርከብ ፡ ያባይን ፡ ወንዝ ፡ አየተከታተሉ ፡ ሲጓዙ ፡ ከሰሜን ፡ የፒያንኪን ፡ ጦር ፡ ለመውጋት ፡ በመርከብ ፡ ሆነው ፡ ወደ ፡ ደቡብ ፡ ከሚመጡት ፡ ጋር ፡ ድንገት ፡ ተገናኝተው ፡ ወጊያ ፡ ተዝመረ ። ከሁለቱም ፡ ወገን ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ካለቀ ፡ በኋላ ፡ የሰሜን ፡ ተሸንፈው ፡ ተግረኩ ። የፒያንኪም ፡ ወታደሮች ፡ የግረኩትን ፡ ሰውንም ፡ መሳሪያውንም ፡ ወደ ፡ ጌታቸው ፡ ልከው ፡ እነሱ ፡ ወደ ፡ ሰሜን ፡ ቀጥለው ፡ በኬኔንሱ ፡ (ሐራክሌዎፖሊስ) ከተማ ፡ ደረሱ ።

(፩) እንደ ፡ ፈሪ ፡ እዘግታችሁ ፡ ልሊት ፡ አትወጉት ፡ ግለቱ ፡ ይመስላል ።
(፪) ላክ ፡ ጫቸሁ ።
(፫) ስለራሱ ፡ ይናገራል ።

ታናኔቅት፡ የፕታህ፡ (የታሕታይ፡ ግብፅ፡ ዋነኛ፡ አምላክ)፡ ካህን፡ የኔት፡ (ባገሩ፡ በሳይስ፡ የምትከበር፡ ሴት፡ አምላክ)፡ ነቢይ፡ የታሕታይ፡ ግብፅ፡ ከተሞች፡ አገረ፡ ገዢ፡ የምዕራብ፡ አገር፡ ትልቁ፡ ሹም፡ የሚባለው፡ ብዙ፡ ነገሥታትና፡ መሳፍንት፡ ከነዚህ ሁሉ፡ ውስጥ፡ በጣም፡ የታወቀውን፡ ነምሩድን፡ ጨምሮ፡ ይጠብቃቸው፡ ነበርና፡ ከደቡብ፡ የፒያንኪ፡ ጦር፡ መድረሱን፡ ስማ፡ በበኩሉ፡ እርሱም፡ ጦሩን፡ ይዞ፡ እየተጓዘ፡ መጣና፡ ተጋጠማቸው፡ ዳሩ፡ ግን፡ ከሞፍሮቹ፡ ብዙ፡ ሰው፡ ሲያልቅበት፡ ሲያይ፡ የፓ፡ ፔካን፡ ወንዝ፡ ተሻግሮ፡ ወደታሕታይ፡ ግብፅ፡ ተመለሰ፡ ከርሱ፡ ጋር፡ የነበረው፡ ነምሩድ፡ የሚባለው፡ ነገሥት፡ ሂርሞፖሊስ፡ የሚባለው፡ የራሱ፡ ከተማ፡ ተያዘ፡ ግልትን፡ በሰማ፡ ጊዜ፡ ከታናኔቅት፡ ተላጅቶ፡ ወደ፡ ደቡብ፡ መጣ፡ የፒያንኪ፡ ጦር፡ ከከተማ፡ ውጭ፡ በመርከብ፡ እባሕር፡ ላይ፡ በነበረበት፡ ጊዜ፡ ወደ፡ ሒርሞፖሊስ፡ ደርሶ፡ ከብቴንም፡ ሰውንም፡ ዘርፎ፡ ወታደሩንና፡ ሴት፡ ሰቡን፡ ሰብሰቦ፡ እከተማው፡ ቅጥር፡ ውስጥ፡ ገብቶ፡ መሸጎ፡ ተቀመጠ፡ የፒያንኪ፡ ወታደሮች፡ ይሽን፡ ሲሰሙ፡ ከየጀልባቸው፡ ወርደው፡ ያለበትን፡ ከተማ፡ በአራት፡ ግዕዝን፡ ከበቡ፡ እንደከበቡም፡ ለንጉሣቸው፡ ለፒያንኪ፡ ደስ፡ እንዲለው፡ የሆነውን፡ ሁሉ፡ ላኩበት፡ እርሱ፡ ግን፡ በዚህ፡ በመደሰት፡ ፈገገ፡ የታናኔቅትን፡ ግምለጥ፡ የነምሩድንም፡ መሸጎ፡ መቀመጥ፡ በሰማ፡ ጊዜ፡ እንደ፡ ነብር፡ ተቆጣ፡ እንደዚህም፡ አለ፡ «ለወሬ፡ ነጋሪ፡ ከታሕታይ፡ ግብፅ፡ ወታደር፡ ካተረፉ፡ ሁሉንም፡ ድል፡ አድርገው፡ መምታት፡ ካታታቸው፡ እኔው፡ ራሴ፡ እንደምሔድ፡ በሕይወቴ፡ በራሴ፡ (በፀሐይ፡ አምላክ)፡ ፍቅር፡ እባቴ፡ እሞን፡ ባደረገልኝ፡ ችርነት፡ እምላላሁ፡ ወርጀም፡ የሠራውን፡ ሁሉ፡ እፈራርሠዋለሁ፡ ጦርነቴንም፡ በቃኝ፡ እንዲል፡ እደርገዋለሁ፡ ባመቁ፡ መዠመሪያ፡ ላይ፡ ሥርዓተ፡ ካህነቴን፡ (ቅዳሲዬን)፡ ፈጽሜ፡ በከብሩ፡ በሚወጣበት፡ (በዓሉ፡ በሚውልበት)፡ ጊዜ፡ ሰለባቴ፡ ለእሞን፡ ስለቴንና፡ አምሳይን፡ በሚያምረው፡ በዓሉ፡ ቀን፡ አቀርብለታለሁ፡ . . . በደመቀ፡ በዓልም፡ ወደቴብ፡ ገብቶ፡ በቤተ፡ መቅደሱ፡ ዙፋን፡ ላይ፡ እንዲቀመጥ፡ እደርገዋለሁ፡ በዚያን፡ ጊዜ፡ የታሕታይ፡ ግብፅ፡ ቅጣቴን፡ እንዲያጣጥም፡ እደርገዋለሁ፡ »

የጦር፡ እሳቆቹ፡ የንጉሣቸውን፡ ቁጣ፡ በሰሙ፡ ጊዜ፡ በሥጋትና፡ ባዲስ፡ ኃይል፡ ተቀሰቅሰው፡ እየተዋጉ፡ ብዙ፡ ዠብዱ፡ መሥራታቸውን፡ እንዳንድ፡ ከተማ፡ መያዛቸውንም፡ ጨማምረው፡ ላኩበት፡ እሱ፡ ግን፡ በዚህ፡ ሁሉ፡ ተደብቶ፡ ከቁጣው፡ አልበረደም፡ »

ስለዚህ፡ በግናቸውም፡ ረገድ፡ እሱ፡ ራሱ፡ ሔዶ፡ በሠራዊቱ መካከል፡ ሆኖ፡ የጦር፡ አቅድ፡ እየሰጠ፡ ካልመራው፡ የድሉ፡ ነገር፡ በቶሎ፡ እንደማይከናወን፡ ተረዳው፡ ስለዚህ፡ ቶት፡ (የጥበብና፡ የዕውቀት፡ አምላክ)፡ በገባ፡ በዘጠነኛው፡ ቀን፡ ሠራዊቱን፡ ይዞ፡ በመሳፍንቱ፡ ታጅቦ፡ ከናፓታ፡ ተነሣ፡ በመርከብ፡ ተጉዞ፡ ወደ፡ ቴብ፡ ከተማ፡ በደረሰ፡ ጊዜ፡ ዘውዱን፡ እንደደፋ፡ ከመርከቡ፡ ወረደ፡ ተዘጋጅቶ፡ በቀረበለት፡ በሚያምረው፡ ሠረገላ፡ ተቀምጦ፡ ወደ፡ ሒርሞፖሊስ፡ ሔደ፡ በደረሰም፡ ጊዜ፡ በሰው፡ ሁሉ፡ ልብ፡ ፍርሃት፡ ገባ፤ የግርማውም፡ ብርሃን፡ እስከ፡ እስያ፡ እንጸባረቀ፡ ይኸውም፡ ማለት፡ የግርማዊነቱ፡ ገዢ፡ እስከ፡ ምሥራቅ፡ ድረስ፡ ተሰማ፡ ከዚህ፡ በኋላ፡ በፊቱ፡ ለቆመት፡ የጦር፡ ሹማምንቱ፡ እንደዚህ፡ አላቸው፡ «በዚህ፡ ዓይነት፡ እየተዋጋችሁ፡ የትእዛዜን፡ ፍጻሜ፡ የምታዘገዩት፡ ከሆነ፡ የማደርገውን፡ ሽብር፡ ለታሕታይ፡ ግብፅ፡ አሳያታለሁ፡ . . . »

ንጉሡ፡ ፒያንኪ፡ ይሽን፡ ከተናገረ፡ በኋላ፡ ሠፈሩን፡ በተከበበችው፡ ከተማ፡ ምዕራብ—ደቡብ፡ በኩል፡ አድርጎ፡ በየቀኑ፡ ያስወጋት፡ ዠመር፡ ነምሩድና፡ ጦሩ፡ ከቅጥሩ፡ ውስጥ፡ ሆነው፡ ስለተሸሸጉና፡ ለዓመታት፡ ስላስቸገሩ፡ በቅጥሩ፡ ዙሪያ፡ አፈርና፡ ጎል፡ እየሰበሰባችሁ፡ ረዣዥም፡ ድድቅ፡ ሥሩ፡ የንጩት፡ መሰላልም፡ ለዘጋጁ፡ ብሎ፡ ለዘዘ፡ ድድቁና፡ መሰላሉ፡ ተሠርቶ፡ በቁመት፡ ከቅጥሩ፡ መብለጡ፡ ከተገመተ፡ በኋላ፡ ወታደሩ፡ በዚያ፡ ላይ፡ እየወጣ፡ ግማሹ፡ በቀስት፡ ግማሹ፡ በድንጋይ፡ እየወረወረ፡ እቅጥሩ፡ ውስጥ፡ ያሉትን፡ በየቀኑ፡ ይደባድቡዋቸው፡ ዠመር፡ በ፫ኛው፡ ቀን፡ በከተማዋ፡ ውስጥ፡ ያሉት፡ ትንፋሽ፡ አጥተው፡ ደከሙ፡ »

ስለዚህ፡ ወርቅና፡ ልዩ፡ ልዩ፡ የከበረ፡ ደንጊያ፡ ልብስ፡ ለገጸ፡ በረከት፡ የሚሆን፡ የያዙ፡ መልእክተኞች፡ ከቅጥሩ፡ ውስጥ፡ እየተ

ላኩ፡ መውጣት፡ ገመሩ፡ ንጉሠ፡ ነምሩድም፡ ኔሱቴንቴምህ፡ የም
ትባለዋን፡ ሚስቱን፡ የፒያንኪን፡ ሚስቶችና፡ እገቶች፡ ለምና፡
በነሱ፡ አግካይነት፡ ፒያንኪን፡ እንድታግልደው፡ ላካት፡ አሲም፡
ከቅጥሩ፡ ውስጥ፡ ወጥታ፡ ወደፒያንኪ፡ ሚስቶችና፡ እገቶች፡ ሠፈር፡
መጥታ፡ በነሱ፡ ራት፡ ተደፍታ፡ እንደዚህ፡ ስትል፡ ለመነጻጽቸው፡
« ወደኔ፡ ኑ፡ (፩) » የንጉሥ፡ ሚስቶችና፡ እገቶች፡ ለጆችም፡
የቤተ፡ መንግሥትን፡ ጌታ፡ የሆሩሰን፡ (፪) « ልብ፡ አራሩልኝ፡
መንፈሱ፡ ከፍ፡ ያለ፡ ፍርዶም፡ ታላቅ፡ ናትና »

አርጋም፡ በነርሱ፡ ልመናና፡ አግላጅነት፡ የፒያንኪን፡ ልብ
ከአለሰለሰች፡ በኋላ፡ ባሏ፡ ወደ፡ እለበት፡ ቅጥር፡ ተመለሰች፡
በዚህ፡ ጊዜ፡ ነምሩድ፡ ሚስቱን፡ እፈት፡ አስቀድሞ፡ ዘውዱን፡ እን
ዳደረገ፡ ወደፒያንኪ፡ መጣ፡ በፊቱም፡ እንደዚህ፡ ሲል፡ ተናገረ፡
« የሕይወትን፡ መንገድ፡ ዘጋህ፡ እንደ፡ ፍላግ፡ ወደሰማይ፡ እንኳ፡
ብበር፡ ትደርሱብኛለህ፡ የደቡብ፡ አገሮች፡ ተሸነፉ፡ የሰሜንኛኾም፡
እጉንበሱ፡ በጥላህ፡ ሥር፡ መኖር፡ እንችላለን፡ ነ? ... እነዚህ፡
የገበዳህ፡ ይቆጠርና፡ እኔ፡ ከነሱ፡ የበለጠ፡ እስጣለሁ »

ይኸን፡ ተናገሮ፡ ሲጨርስ፡ ብዙ፡ ወርቅና፡ ብር፡ ዕንቁ፡
መሣሪያ፡ ብረት፡ በያይነቱ፡ ሰጠና፡ ግምጃ፡ ቤቱን፡ መላው፡
ቀጥሎ፡ እሱው፡ ራሱ፡ በቀኝ፡ እጁ፡ ፈረሱን፡ (የጭንጎን)፡ በግራ፡
እጁ፡ በሰማያዊ፡ ዕንቁና፡ በወርቅ፡ የተሠራ፡ ጸናጽል፡ ይዞ፡ መጥቶ፡
ለንጉሠ፡ ለፒያንኪ፡ እቀረበ »

ይኸ፡ ሁሉ፡ ከሆነ፡ በኋላ፡ ፒያንኪ፡ ከቤተ፡ መንግሥቱ፡
ተነሥቶ፡ ወደ፡ ቶት፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ሔደ፡ « ከህፍቱም፡ ወታደሩም፡
በደስታ፡ ተቀበሉት » ከዚያ፡ ወደ፡ ነምሩድ፡ ቤተ፡ መንግሥት፡ ሔደ፡
ከፍሉን፡ ሁሉ፡ ግምጃ፡ ቤቱንም፡ የፈረሰ፡ ቤቱንም፡ ጉበኝ፡ ሚስ
ቶችንና፡ እገቶችንም፡ አስጉበኛቸው፡ በዚህም፡ መካከል፡ ፈረሰ
ችና፡ ከብቶች፡ ተርበው፡ ዓይቶ፡ ነምሩድን፡ በጣም፡ ወቀሰው፡

(፩) ወደኔ፡ ኑ፡ ግለጽ፡ ቅረቡኝ፡ አግልጻች፡ ግለጽ፡ ነው፡
(፪) ሆሩሰ፡ የታሕታይ፡ ግብ፡ አምላክ፡ ጭንቀት፡ በአጥራ፡ የሚመሰል፡ ነው፡
ሰለዚህ፡ ስትጭጥ፡ ፒያንኪን፡ በራሱጥ፡ አገር፡ አምላክ፡ ስም፡ መለሟ፡ ነው፡

እንደዚሁም፡ በዚህ፡ ሰጥን፡ ፔሩባስት፡ የሚባለው፡ የረራት
ሴዎፖሊስ፡ ንጉሥ፡ ገጸ፡ በረከቱን፡ ይዞ፡ ወደ፡ ፒያንኪ፡ መጣ፡
በፊቱም፡ በቀረበ፡ ጊዜ፡ እንደዚህ፡ አለ፡ « ሆሩሰ፡ ሆይ፡ ከብር፡
ላንተ፡ ይገባል፡ ድል፡ እድራጊ፡ ሆይ፡ ኮርግዎችን፡ የምታባርር፡
ኮርግ፡ ነህ፡ በጥልቁ፡ ሲለል፡ ነበርሁ፡ በጨለማም፡ ተውጠው፡
ነበር፡ ... በችግራ፡ ቀን፡ ካንተ፡ በቀር፡ የደረሰልኝ፡ የለም፡ ድል፡
አድራጊው፡ ንጉሥ፡ ሆይ፡ ጨለማ፡ ከኔ፡ እንዲርት፡ አባረርህልኝ፡
ከሀብቴ፡ ጋር፡ አገልጋይህ፡ ነኝ፡ ሔራትሴዎፖሊስ፡ ለቤተ፡ መንግ
ሥትህ፡ ይገብራል፡ እነሆ፡ ከከጥክብት፡ በላይ፡ የሐርግኪስ፡ (፩) ፡
ምስል፡ የሱ፡ ሕይወት፡ ያንተ፡ ሕይወት፡ ነው፡ እሱን፡ ችግር፡
እንደግይገጥመው፡ አንተም፡ ለዘለዓለም፡ የምትኖረው፡ ፒያንኪ፡
ንጉሥ፡ ሆይ፡ ምንም፡ ችግር፡ አይደርስብህም »

የዚህ፡ ጉዳይ፡ ከተፈጸመ፡ በኋላ፡ ግርግጭቱ፡ (ፒያንኪ)፡
ርህን፡ ወደምትባል፡ ከተግ፡ ሔደ፡ በደረሰም፡ ጊዜ፡ በዚች፡ ከተግ፡
ብዙ፡ የታሕታይ፡ ግብ፡ ወታደሮች፡ ነበሩባት፡ ትጽጋም፡ ረገጥ
ኾም፡ መዚጊያዎቿም፡ በጽኑ፡ የተዘጉ፡ ናቸው፡ ግለትን፡ በግ፡
ሌሎች፡ ትልልቅ፡ ከተሞችና፡ ነገሥታቶች፡ ያልመከቱትን፡ ይጁ፡
ቲንሽ፡ ከተግ፡ ለመመከት፡ በመጥከሯ፡ እዚህ፡ ላይ፡ ፒያንኪ፡
የተገረመ፡ ወይም፡ የተናደደ፡ ይመስላል፡ ለነሱም፡ እላከው፡ መል
እከት፡ ውስጥ፡ የጥንት፡ ፈርዖኖች፡ ኢትዮጵያውያንን፡ እስገበርን፡
በግለት፡ ፈንታ፡ « ምስኪናቸን፡ አስገበርን » ብለው፡ የተናገሩበ
ትን፡ የበድብና፡ የግኮሰስ፡ ቃል፡ አሁን፡ ፒያንኪ፡ በነዚህ፡ ግብግ
ውያን፡ ላይ፡ መልሶ፡ ሠራበት፡ ቢሆንም፡ ሰድብ፡ ጨዎር፡ በሌ
ከም፡ ባንድ፡ ወገን፡ ደግሞ፡ አለአትግቸው፡ ለመመከት፡ ስላሰቡ፡
አዝናላቸው፡ ምክርም፡ ጨዎር፡ ከግስጠንቀት፡ አልቦዘንም፡
ቃሉም፡ ይህ፡ ነው፡ « እናንተ፡ በሞት፡ የምትኖሩ፡ ደካሞች፡ ...
ምስኪናች፡ መዝጊያችሁን፡ ስትከፍቱ፡ ቲንሽ፡ ጊዜ፡ ያለፈ፡ እን
ደሆን፡ በግደርገው፡ እልቂት፡ ፈራጆች፡ (ታላፊዎች)፡ ትሆናሉ

፩-፡ ሐርግኪስ፡ የሱ፡ አምላክ፡ የሐትሐር፡ (ሐዳር)፡ ባል፡ የረራትሴዎፖሊስ፡
አምላክ፡ በጽሑ፡ እርያም፡ የግኖረው፡ ከምሥራት፡ አስከ፡ ምዕራብ፡ የግር
ጠው፡ ዕልይ፡

ቸው፡፡ . . . . ለሕይወት፡ የከፈትሁላችሁን፡ መዝጊያ፡ አትዝጉ፡
. . . . ሞትን፡ አትምረጡ፡ በአገር፡ ፈት፡ ሕይወትንም፡ አትናቁ።

ይኸን፡ ቃል፡ ሲሰጡ፡ እነሱም፡ ምንም፡ ሳያመነቁ፡ በቶሉ፡
እንደዚህ፡ የሚል፡ መልስ፡ ላኩ፡ «የአምላክ፡ ጥላ፡ በራሱህ፡ በለ
አለ፡ የትም፡ ልጅ፡ (፩) = ከንዱን፡ ከሰጠህ፡ ቃልህ፡ ከአምላክ፡
አንደበት፡ እንደወጣ፡ ተቆጥሮ፡ ወዲያው፡ ይፈጸማል፡ አምላክም፡
እንደወሰደህ፡ በሥራህ፡ ሁሉ፡ ይታወቃል። ከተግዋና፡ መዝጊያ
ዎቿ፡ ከሥልጣንህ፡ በታች፡ ናቸው፡ እንደልባችን፡ አስወጣን፡
አስገባን»።

ይህ፡ ቃል፡ በደረሰው፡ ጊዜ፡ ፒያንኪ፡ ጦርነቱን፡ አቋጥ፡
ልመናቸውን፡ ሰምቶ፡ በሰላም፡ እንዲወጡ፡ ፈቀደላቸው።

ከነርሱም፡ መካከል፡ የታናገሩት፡ ልጅ፡ አብሮ፡ ነበር፡ የን
ጉሁም፡ ወታደሮች፡ ወደ፡ ከተግዋ፡ ውስጥ፡ ገቡ። አንድ፡ ነፍስ፡
እንኳን፡ አላጠፋም።

በሰላም፡ ለሚግረክ፡ ጠላት፡ ፒያንኪ፡ ርገሩን፡ ነው፡ በጦር
ነት፡ ላይ፡ ካልተገደደ፡ በቀር፡ የማንንም፡ ነፍስ፡ በከንቅ፡ ግዋ
ፋት፡ አይወድም፡ ነበር። የሚጥጋውንም፡ አገርና፡ ከተማ፡ አስቀ
ድሞ፡ እንደሚገባ፡ ሳይመከርና፡ ሳያስጠነቅቅ፡ ውጊያ፡ አይዘገም
ርም፡ ነበር። የጦር፡ አለቆቹም፡ በዚህ፡ ዓይነት፡ እንዲሠሩ፡ ጥብቅ፡
ትእዛዝ፡ ሰጥቷቸዋል። ይኸም፡ ሁኔታ፡ ፒያንኪ፡ አምላኩን፡ የሚ
ፈራ፡ የሕሊና፡ ሰው፡ እንደ፡ ነበረ፡ ደገና፡ አድርጎ፡ ያስረዳል።
ትእዛዝም፡ ምክርም፡ ሲሰጥ፡ ያነጋገሩ፡ ቅርጽ፡ በምሳሌ፡ በፍልስ
ፍና፡ የተቀረጸ፡ ነው። ፍልስፍና፡ በጨመርበትም፡ ዘወርዋራና፡
ጥምዝ፡ ወይም፡ ጥልቅ፡ ሳይሆን፡ አነጋገሩ፡ ሰማንም፡ ተርታሰው፡
የሚገባ፡ ግልጽና፡ ቀርጥ፡ የሆነ፡ ቃል፡ ነው። ይኸንንም፡ ከዚህ፡
በፊት፡ ከተመለከትነው፡ በቀር፡ ወደ፡ ፈት፡ በሚይዛቸው፡ ከተ
ሞች፡ ላይ፡ ለምክርና፡ ለግስጠንቀቂያ፡ የሚልካቸው፡ ቃላቶች፡
ያስረዱናል።

የርገን፡ ከተማ፡ ከያዘ፡ በኋላ፡ ግርግዊነቱ፡ ሚራቱም፡ ወደ፡
ምትባለው፡ ከተማ፡ አመራ፡ ይህቺም፡ ከተማ፡ ሶካሪስ፡ የሚባለው፡

(፩) ለሞን።

ንጉሥ፡ የነበረበት፡ ከተማ፡ ናት። ሰሞንንም፡ የሶካሪስ፡ ጦርና፡
የፒያንኪ፡ ጦር፡ ሲዋጋባት፡ በንብቷል። አሁን፡ ግን፡ ዘለዓለም፡
የሚኖረው፡ የሁለቱም፡ አገር፡ ንጉሥ፡ የአሞን፡ ልጅ፡ ፒያንኪ፡
መጥቷል፡ ግለትን፡ ሰምተው፡ ፍርሃት፡ ይዟቸው፡ የከተማዋን፡
ቅጥር፡ ዘጋግተው፡ ተቀምጠዋል። ፒያንኪም፡ ከነሠራዊቱ፡ በደ
ረስ፡ ጊዜ፡ ከግስወጋቱ፡ በፊት፡ እንደልማዱ፡ ቁርጠኛ፡ መልእክ
ቱን፡ እንደዚህ፡ ሲል፡ አስቀደመ፡ « በፈታችሁ፡ ሁለት፡ የመን
ገድ፡ መሥመር፡ አስቀምጡ፡ እንደፍላጎታችሁም፡ ምረጡ፡ ብት
ከፍቱ፡ ሕይወትን፡ ብትዘጉ፡ ሞትን፡ ታገኛላችሁ። ግርግዊነቱ፡
በተዘጋ፡ ከተማ፡ ላይ፡ ግለፍ፡ አይችልም። እነሱም፡ ወዲያው፡
ከተግዋን፡ ከፈቱና፡ የፒያንኪ፡ ጦር፡ በሰላም፡ ገባባት። ፒያንኪም፡
ገብቶ፡ ግምጃ፡ ቤቱን፡ ቤተ፡ መንግሥቱን፡ ቤተ፡ መቅደሱን፡
ሁሉ፡ ከጉባኝ፡ በኋላ፡ በዚች፡ ከተማ፡ ለሚገኘው፡ አምላክና፡ ለራ
ሱም፡ ለአሞን፡ መሥዋዕትና፡ ስጦታ፡ አቅርቦ፡ ጨረሰ። ከዚያ፡
አልፎ፡ ወደ፡ ቶታዊ፡ ከተማ፡ ደረሰ፡ በዚች፡ ከተማ፡ ምንም፡ እን
ኳን፡ የታሕታይ፡ ግብፅ፡ ወታደሮች፡ በርከተው፡ ቢገኙባት፡ እንደ
ሌሎች፡ ከተሞች፡ ቅጥራቸውን፡ ዘግተው፡ ለመከላከል፡ አልደፈ
ሩም። ስለዚህ፡ ፒያንኪ፡ እንደደረሰ፡ መዝጊያቸውን፡ ከፍተው፡
በፊቱ፡ ተደፍተው፡ እንደዚህ፡ ብለው፡ ተቀበሉት፡ « አባትህ፡
የውርሉን፡ ቅርስ፡ ላንተ፡ አዘጋጅቶልሃል፡ (፩) = የሁለቱ፡ ዓለ
ሞች፡ (ኢትዮጵያና፡ ግብፅ)፡ ጌታ፡ እንደመሆንህ፡ እነሆ፡ ገንዘብ
ችህ፡ ናቸው። ዓለምን፡ የምትገዛ፡ ጌታ፡ ነህ። ይኸን፡ ብለው፡
ከተግዋን፡ ከነህብቷ፡ ሲያስረክቡት፡ እሉም፡ ወደቤተ፡ መቅደባ
ቸው፡ ሕዶ፡ ለመሥዋዕት፡ የሚያደርጉትን፡ በሬ፡ ኮርግ፡ ዳክዬ፡
ሌላውንም፡ በያይነቱ፡ ብዙ፡ ነገር፡ በጣቸው።

ፒያንኪ፡ እንደዚህ፡ እያደረገ፡ እሺ፡ ብለው፡ በተቀበሉት፡
ከተሞች፡ በሰላም፡ እምቢ፡ ባሉት፡ ላይ፡ በጦር፡ ኃይል፡ እየገባ፡
ብዙ፡ የታሕታይን፡ ግብፅ፡ ከተሞች፡ ያዘ። ከዚህ፡ ቀደም፡ እንዳ
ልነው፡ አስቀድሞ፡ በጥበብ፡ በምሳሌ፡ እያደረገ፡ ሳይመከርና፡ ሳያ
ስጠነቅቅ፡ አንድም፡ ከተማ፡ እንዳልመታም፡ እንዳላሰመታም፡

(፩) ለሞን፡ ወይም፡ ሶካሪስ፡ ግለታቸው፡ ይሆን።

ይሸው፡ ታሪኩ፡ ይነግርሰታል ። ይኸም፡ የርሱ፡ አያያዝ፡ ከርሱም፡ ከነዚያም፡ ወገን፡ በከንቱ፡ የሚጠፋውን፡ የብዙ፡ ሰው፡ ነፍስ፡ ያድናል ። በገባበት፡ ከተማ፡ ያገኘውን፡ የሕዝቡን፡ ባይሆን ያመጠበትን፡ (የሸፈተበትን)፡ ንጉሥ፡ ወይም፡ ሹም፡ ሀብት፡ ግማሹን፡ ለራሱ፡ እምላክና፡ ቤተ፡ መንግሥት፡ ወርሶ፡ ግማሹን፡ ደግሞ ለዚያው፡ ለገባበት፡ ከተማ፡ እምላክ፡ እድሉ፡ እሱም፡ ራሱ፡ የየከተማውን፡ እምላክ፡ ሳይንቅ፡ በእኩብርት፡ ተሳልሞ፡ ነገሥታቶቻቸው፡ የሚያደርጉትን፡ ሥርዓት፡ ሁሉ፡ በትክክል፡ ፈጽሞ፡ ሕዝቡንም፡ ከሀናቱንም፡ ያስደስታል ። ይኸም፡ ይዞታው፡ ገዥነቱን፡ ዝናውን፡ እስተዳደሩን፡ አቃንቶላታል ። የርሱንም፡ መንገድ፡ በኋለኛው፡ ዘመን፡ ከ፩፻፶፯፡ ዓመት፡ በኋላ፡ የግሪክ፡ ንጉሥ፡ ትልቁ፡ እስክንድር ። በገደግግግ፡ ደገገግ፡ ዓመት፡ መካከል፡ በወረራቸው፡ እገሮች፡ ሳይ፡ እንደ፡ ተከተለውና፡ እንደተጠቀመበት፡ ይታያል ። እስክንድርን፡ የዚህን፡ ዓይነት፡ የእመራር፡ ዘዴ፡ የመከረው፡ መምህሩ፡ አራሱቶት፡ (አርሰጣጣሊስ) ሲሆን፡ ፒያንኪን፡ የመከረው፡ ሌላ፡ መምህር፡ መኖሩን፡ ወይም፡ ራሱ፡ ለራሱ፡ መምህር፡ ሆኖ፡ በሚገባና፡ በቀና፡ መንገድ፡ እንደተመራ፡ ጽሑፉ፡ አይናገርም ።

የሆነ፡ ሆኖ፡ አሁንም፡ ከተማዎቹ፡ ጨርሰው፡ አልተያዙም ። ብዙ፡ ከተሞች፡ ቢያዙም፡ ብዙ፡ መሳፍንትና፡ እስረራ፡ የነበረው፡ ንጉሥ፡ ነምሩድ፡ ሲገቡም፡ ገና፡ በሰሜን፡ በኩል፡ ዋናው፡ ፈርዖን፡ ነኝ፡ ብሎ፡ ወራዊትም፡ ነገሥታትም፡ ይዞ፡ የሚጠብቀው፡ ታፍነቅት፡ ገና፡ አልገባም ። እርሱም፡ በበኩሉ፡ ለውጊያ፡ ብዙ፡ ድርጅት፡ እድርጓል ። ከርሱ፡ ጋር፡ የነበረው፡ ነምሩድ፡ ብቻ፡ ተሸንፎ፡ ሲገባ፡ የቀሩት፡ ሰካሪስ፡ እሰርኮን፡ የሚባሉት፡ ሁለት፡ ነገሥታት፡ ከርሱ፡ ጋር፡ ሆነው፡ የጦርነቱን፡ ጊዜ፡ ይጠባበቃሉ ። እንደዚሁም፡ ታላቁቱ፡ የፈርዖኖቹ፡ ከተማ፡ መምረስ፡ (ጳ)፡ ገና፡ አልተያዙም ። ይኼም፡ የመምረስ ከተማ፡ ከቴብ፡ በፊት፡ የተመሠረተች፡ የጥንታውያን፡ ፈርዖኖች፡ ዋና፡ ከተማ፡ ናት ። በውስጧም፡ ያለው፡

ጳ ። መምረስ፡ ወይም፡ መነፍ፡ እያል፡ የታሪክ፡ መደብር፡ መጽሐፍ፡ የሚጠቅሳት ።

የልዩ፡ ልዩ፡ አግልክትና፡ በተለይ፡ የፕተሀ፡ ቤተ፡ መቅደስና፡ ምስል፡ የነገሥታቱ፡ የካህናቱ፡ ሐውልት፡ የቤተ፡ መንግሥቱ፡ እሳራሽ፡ ብዙ፡ ነው ።

በቴብና፡ በናፓታ፡ የአሞን፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ እንደ፡ ደብር፡ እንደሚቆጠር፡ በመምረስ፡ ደግሞ፡ የፕታሀ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ለመጥር፡ ነው ። ስለዚህ፡ ፒያንኪ፡ ይኼን፡ ታላቅ፡ ከተማ፡ ለመያዝ፡ ወደፊት፡ ገመገመ ። ወደ፡ ከተማዎም፡ በተጠጋ፡ ጊዜ፡ በውስጧ፡ ለሚኖሩት፡ መልእክት፡ እዘጋጀ ። እንደ፡ ከተማዎ፡ ታላቅነት፡ በውስጧ፡ እንደሚገኙት፡ እንደከቡራኑ፡ ሊቃነ፡ ካህናት፡ እንደ፡ ልዑላን፡ መሳፍንት፡ የደረጃ፡ መጠን፡ መልእክቱ፡ የለሰለሰ፡ አክብር፡ የተጨመረበት፡ ነበር፡ እንጂ፡ ለሌሎቹ፡ ለተርታዎቹ፡ ከተሞች፡ እንደላከላቸው፡ ዓይነት፡ አለመሆኑ፡ የሚቀጥለው፡ የመልእክቱ፡ ገግግር፡ ያስረዳል ።

« በዚች፡ ከተማ፡ ውስጥ፡ የምትኖሩ፡ መዝጊያችሁን፡ እትወጉ፡ እትሞጉ፡ ሱ፡ እምላክ፡ (ሱ፡ ወይም፡ በሌላ፡ የሐሐይ፡ ልጅ፡ እምላክ፡ ነው) በዘመን፡ መግቢያ፡ ሳይ፡ እንደ፡ ነበረ፡ እኔም፡ እንደሱ፡ ገብቼ፡ እወጣለሁ ። እርምጃዬን፡ ያልገፋችሁ፡ እንደሆነ፡ ለፕታሀና፡ በመምረስ፡ ከተማ፡ ለሚገኙት፡ አግልክት፡ መሥዋዕቱንና፡ መባባዩን፡ አቀርባለሁ፡ በሴት፡ (ሌላ፡ ዓይነት፡ ፀሐይ፡ እምላክ) ቤተ፡ መቅደስ፡ ሰካሪስ፡ ይፈጽም፡ የነበረውን፡ ሥርዓት፡ ሁሉ፡ እፈጽማለሁ ። ፕታሀንም፡ በጥንታቱ፡ እመለከታለሁ ። በሰላምም፡ እመለሳለሁ፡ ከተማዋን፡ በመልካም፡ እይዛታለሁ ። ትድንግለች፡ የሕገናት፡ ዋይታ፡ እይሰማም፡ ተመልክቱ፡ የደቡብን፡ ከተሞች፡ የእምላክን፡ ቃል፡ ካስተሐቀሩት፡ በቀር፡ አንድ፡ ሰው፡ እንኳን፡ አልተገደለም ። ሥቃይ፡ የተወራው፡ ለጋጥእ፡ ነው » ።

በዚህ፡ መካከል፡ ታፍናቅታ፡ ከሰሜን፡ ወደ፡ መምረስ፡ መጥቶ፡ የመምረስ፡ ከተማ፡ ኃይለኛ፡ ናት፡ ወታደሮቿም፡ ጉብዞች፡ ናቸው ። በምሥራቅም፡ ወገን፡ በባሕር፡ የተከበበች፡ ስለሆነች፡ ጠላትን፡ አታስገባም ። ገንዘብ፡ ስንቅ፡ ዘይት፡ በሰሜን፡ ላሉት፡ ወታደሮች፡ ስጥቼ፡ ከሰሜን፡ ተመልሼ፡ እስከመጣ፡ ድረስ፡ መክቱ፡

ብሉ፡ ለሹግምንቱ፡ መከሮ፡ ሠረገላውን፡ ትቶ፡ በረረሱ፡ ተጋብቶ፡ ሔዶ፡ ነበርና፡ የመምረሰ፡ ከተማ፡ ነዋሪዎች፡ የፒያን ኪን፡ ምክር፡ ሰምተው፡ (ትጥፋን) ሊከፍቱ፡ አልረገጉም ።

ስለዚህ፡ ፒያንኪ፡ የዚህኑ፡ እርግጠኛነት፡ ሲያውቀው፡ ወደ ከተማዋ፡ ተጠገተ፡ በሰሜን፡ በኩል፡ የወንዙ፡ ወጥ፡ እስከ፡ ቅጥሯ፡ መመላቱን፡ በሌላውም፡ ወገን፡ ከተማዋ፡ ከቀድሞው፡ በቀር፡ ባዲሰ፡ ሥራ፡ በደንብ ፣ የተመሸገችና፡ የግትደረር፡ መሆኗን ፣ እየሰረ፡ ተመለከተ ። በቅጥሯ፡ ዙሪያም፡ ምን፡ ግድረግ፡ እንደሚቻል ፣ ሹግ ምንቱ፡ ብዙ፡ ንግግር፡ እደረጉ ። በመጨረሻም፡ በሔርሞፖሹሰ፡ እንደ፡ እደረጉት፡ በቅጥሯ፡ ልክ፡ ድድቅና፡ መሰላል፡ ሠርተን፡ እንገባለን፤ የሚል፡ ለባብ፡ ለቀረቡ ። ፒያንኪም፡ የቀረበው፡ ምክር፡ ሁሉ፡ ሰውነቱን፡ አላበደሰተውም፡ የጉዳዩም፡ መራዘም፡ እንደነበር፡ ለስቀጣው ። እንዲሁም፡ «አለ፡ በሕይወቴ፡ በራ፡ (ፀሐይ)፡ ፍቅር፡ ባለባቴ፡ በእሞን፡ ቸርነት፡ (ጸጋ?) ፣ ይኸን፡ ሁሉ፡ ያደረግሁት፡ በእሞን፡ ትእዛዝ፡ ነው ። ይህ፡ ግን፡ የሰው፡ ልጆች፡ ንግግር፡ ነው ። . . . . ለሞንን፡ በልባቸው፡ አላለቀመውትም ፣ ትእዛዙንም፡ ለላወቁም፡ ይኸንንም፡ ሁሉ፡ ለሞን፡ ያደረገው፡ (ልባቸውን፡ ያደገው)፡ የሽብርን፡ ጋይል፡ ለግሰሚት፡ ሲል፡ እውቆ፡ ነው ። እንገደህ፡ ይኛን፡ ከተማ፡ እንደ፡ እንድ፡ ግዕበል ሆኜ፡ እንደ፡ እነሣት፡ አባቴ ለሞን፡ ለዚል ። »

ከዚህ፡ በኋላ፡ ፒያንኪ፡ ጀልባዎችን፡ ታገኘዎችን፡ መርከቦችንም፡ ሁሉ፡ ሰብሰቡ፡ ብሉ፡ ለዘዘ ። በባሕሩ፡ በኩል፡ ለድርገው፡ ወደ፡ ከተማው፡ ውስጥ፡ እንዴት፡ እንደሚገቡ፡ ዝግጅቱ፡ ከተረጸመ፡ በኋላ፡ ለሚገቡት፡ ወታደሮች፡ እኩው፡ ራሱ፡ መሪና፡ ለሃኝ፡ ሆኖ፡ በመርከብ፡ ገባ ፣ ገንባር፡ ቀደም፡ ለሆኑት፡ ወታደሮችም፡ እንደዚህ፡ የሚል፡ ትእዛዝ፡ ሰጠ ፣ ለሁን፡ ግግሻቸው፡ ከተግደን፡ ወጥ፡ ግግሻቸው፡ ደግሞ፡ በበር፡ በኩል፡ ወደ፡ ውስጥ፡ ገቡ፡ የሚግረክ፡ ሹም፡ ስታገኙ፡ ለይገባምና፡ እንዳትገፋት፡ ደቡብንና፡ ሰሜንን፡ ከያዝን፡ ወዲህ፡ በሁለቱ፡ ለገርች፡ መካከል፡ በዚች፡ በመምረሰ፡ ተቀምጠን፡ እረፍት፡ እናደርጋለን» ይኸን፡ ከተናገረ በኋላ፡ ወታደሮቹ፡ ተኸጉድገደው፡ ከመርከብና፡ ከየገላባቸው፡

ባይ፡ እየወረዱ፡ ወደ፡ ከተማዋ፡ ውስጥ፡ ገቡ ። ብዙም ፣ ሰው፡ ረጅም ተጥሎም፡ ራሱ፡ ፒያንኪ፡ ከነመሩ፡ ገብቶ፡ ትልቁን፡ ከተማ፡ መምረሰን፡ ያዛት ።

ዜና፡ መዋዕሉ፡ እንደሚለው፡ በግግሥቱ፡ ብዙ፡ ሹግምንት፡ ከነሕይወታቸው፡ ተማርከው፡ እራቱ፡ ቀረቡ ። ንጉሠ-ም ፣ ቤተ፡ መቅደሱ፡ ሁሉ፡ እንዲጠበቅ፡ ብዙ፡ ሰው፡ ለስቀድሞ፡ ላከና፡ ቀጥሎ፡ እሱው፡ ራሱ፡ ሔዶ፡ ለሐ፡ ቃ፡ ጥታህ፡ ጌታ፡ እንደነገሥታቱ፡ ልማድ፡ ወይነን፡ ለቀረበ ። መምረሰንም፡ በዕጥታህ፡ ጌታ፡ እንደነገሥታቱ፡ ልማድ፡ ወይነን፡ ለቀረበ ። በዕጣንና፡ በሽቱ፡ ቀደላት ። ከሆኑትንም፡ በየቦታቸው፡ እንዲገቡ፡ ፈቀደላቸው ። ቀጥሎ፡ ወደ ትልቱ፡ ወደጥታህ፡ የአማልክት፡ ለባት፡ የመምረሰ፡ ጠባቂ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ሔዶ፡ በቤተ፡ መቅደሱ፡ በራፍ፡ ላይ፡ እንደልማዱ፡ ሰውነቱን፡ እነፃ ። ከዚያ፡ ወደ፡ ቤተ፡ መቅደሱ፡ ገብቶ፡ ለአባቱ፡ ለጥታህ፡ የበሬ፡ ወይረን፡ የዳክዬ፡ መሥዋዕት፡ ለቀረበ ። ከዚህ፡ መቅደሱ፡ ወጥቶ፡ ወደ፡ ለዳራሹ፡ ሔዶ፡ . . . በዚያም፡ ባለፈውም ፣ ዙሪያ፡ ያሉት፡ የሀሪፔቴኒ፡ የፒኒናው፡ ጸጸ፡ . . . ለገር፡ ተከላካዮች፡ መጥፋታቸውንና፡ የየከተማቸው፡ መግቢያ፡ ከፍት፡ መሆኑን፡ ሰማ ። ቀጥሎ፡ የግሱለሰ፡ . . . ለለቆችና፡ ንጉሡ፡ ኡአፑት፡ ሁሉም፡ የታሕታይ፡ ግብ፡ ሹግምንት፡ ግብራቸውን፡ እየያዙ፡ መጥተው፡ የግርማዊነቱን፡ ብርሃን፡ ለግየት፡ መጡ ።

ግርማዊነቱም፡ የመምረሰን፡ ከተማ፡ ሀብት፡ ለእሞንና፡ ለጥታህ፡ . . . አከፋፈለ ።

ቀጥሎ፡ ንጉሡ፡ ወደምሥራቅ፡ ለመራ፡ በኬሮ፡ ለሚቀመጠው፡ ለቱም፡ (የሌሊት፡ ፀሐይ)፡ ለሌሎችም፡ አማልክት፡ በአማሕ፡ (ምውታን፡ የሚወጡበት፡ በር)፡ ለሚቀመጡትም፡ ግናቸውንም፡ መፋፋትና፡ ደስታ፡ ያገኘ፡ በንድ፡ በለግለም፡ ሕያው፡ የሆነው፡ ፒያንኪ፡ የበሬና፡ የወይረን፡ የዝዬ፡ መሥዋዕት፡ ለቀረበ . . . ያቀረቡለትን፡ ሀብትና፡ ከብት፡ ግግሹን፡ ለእሞን፡ ግግሹን ለጥታህ፡ የቀረውንም፡ ለቀሩት፡ አማልክት፡ አደላድሎ፡ ሲጨርሱ፡ ወደ፡ ሔሌም፡ ሊሰ፡ ሔዶ ። በዚያም፡ ለፀሐይ፡ ለምላክ፡ ጉህ-ሲቀድ፡ (ፀሐይ፡ ራራዋን፡ በምትፈነጥቅበት፡ ጊዜ)፡ የነጭ፡ በሬ፡

መሥዋዕት፡ አቀረበ ። . . . ከዚህም ፡ ጋር ፡ ወተት ፡ ሸቱ ፡ ከርቤ ፡
ዕጣን ፡ ሰጠ ። የመሥዋዕቱ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሲያልቅ ፡ ወደ ፡ ራ ፡
ፀሐይ ፡ ወደ ፡ ቱም ፡ (ጨርቃ) ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ገብቶ ፡ የመ
ዝጊያውን ፡ ቁልፍ ፡ እሱው ፡ ራሱ ፡ ከፍቶ ፡ ምስላቸው ፡ (ሐውልታ
ቸው) ፡ ወዳለበት ፡ ብቻውን ፡ ተጠግቶ ፡ ጸሎቱንና ፡ ስግደቱን ፡
ጨርሶ ፡ ወጣ ፡ ካህናቱም ፡ አመሰግኑት ። ስለርሱም ፡ ደገንነት ፡
ጸሎት ፡ አደረሱ ። . . . »

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ከቤተ ፡ መቅደስ ፡ ወጥቶ ፡ ወደ ፡ አትሪቢስ ፡
ወንዝ ፡ በተለይ ፡ በካሃኒ ፡ ደቡብ ፡ ድንኳን ፡ አስተክሎ ፡ ሠፈር ፡ አደ
ረገ ። በዚህም ፡ ላለ ፡ የሰሜን ፡ ነገሥታት ፡ አሶርኮን ፡ ጀኛው ፡ የቡ
ባስቲ ፡ ገንዘብ ፡ አላቸው ፡ የቲንቲ ፡ ሪሙ ፡ ገጥሥ ፡ ሌሎችም ፡ መሳ
ፍንት ፡ የጦር ፡ ሹማምንትና ፡ መኳንንት ፡ ካህናትና ፡ ነቢያትም ፡
ከየግል ፡ አገራቸው ፡ መታያቸውንና ፡ ግብራቸውን ፡ ፈረሰ ፡ የጋ
ግና ፡ የቀንድ ፡ ከብት ፡ ልብሰ ፡ ሸቶ ፡ ጥፍ ፡ አምባር ፡ ያንገት ፡ ጌጥ ፡
በያይነቱ ፡ እየያዙ ፡ መጥተው ፡ ገቡለት ። ከሁሉም ፡ ይበልጥ ፡ ፔቲ
ሲሲ ፡ የሚባለው ፡ የአትሪቢስ ፡ መስፍን ፡ በሰጠታውም ፡ በንግግ
ሩም ፡ በጣም ፡ ደስ ፡ አሰኘው ።

ይኸን ፡ ሁሉ ፡ ዋናው ፡ የፒያንኪ ፡ ጠላት ፡ ነገሥታት ፡ ሁሉ ፡
በውስጡ ፡ አብረው ፡ የነበሩት ፡ ታፍኔቅት ፡ ሰማ ። እነዚህ ፡ ሁሉ ፡
ነገሥታት ፡ ለፒያንኪ ፡ ከገቡ ፡ ከተሞቻቸው ፡ አውራጃቸውም ፡ ሁሉ ፡
በየተራ ፡ ተይዘው ፡ ካለቁ ፡ ከእንግዲህ ፡ ወዲያ ፡ ፒያንኪን ፡ መከላ
ከል ፡ በፍጹም ፡ የማያዛልቅ ፡ መሆኑን ፡ ባለበት ፡ ሰሜናዊ ፡ ሥፍራ ፡
ሆኖ ፡ አመዛዘነ ።

ስለዚህ ፡ ታላቁቱ ፡ የመምረስ ፡ ከተማ ፡ ከተያዘችና ፡ የየአው
ራጃው ፡ ነገሥታትና ፡ መሳፍንት ፡ ግብርና ፡ መታያ ፡ እየያዙ ፡ ወደ
ፒያንኪ ፡ እየገቡ ፡ መገበራቸውን ፡ አርግጡን ፡ ከተረዳ ፡ ወዲህ ፡
አሱም ፡ የሚያሳዝን ፡ የምሕረት ፡ ቃል ፡ ጨምሮ ፡ መልክተኛ ፡ ሳኪ
ቃሉም ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ጠቁጣህ ፡ ታገሥ ፡ በጎፍረቲ ፡ ዘመን ፡ አላየ
ሁህም ፡ በነበልባል ፡ ፊት ፡ መቆም ፡ አልቻልም ፡ በግለትህ ፡ ተሸን
ፍሁ ፡ በደቡብ ፡ ኑብቲ ፡ (እነገሥታቱ ፡ የጦርነት ፡ መላ ፡ የሚያስተ
ምር) ፡ እምላክ ፡ ነህና ፡ አሸናፊው ፡ (ሞንት) ፡ ኮርማ ፡ ሆይ ፡ አንድ ፡

ነገር ፡ ስትፈልግ ፡ የሚቃወምህ ፡ ነገር ፡ አታገኝም ። ወደ ፡ ባሕር ፡
ደሴት ፡ ሸሸሁ ፡ ከዚች ፡ የግለት ፡ ቃል ፡ የተነሣ ፡ መንፈስህን ፡ ተጠ
ራጠርሁ ። አንድ ፡ ጠላት ፡ በኔ ፡ ላይ ፡ ተነሥቷል ፡ በኔ ፡ ላይ ፡ የተነ
ሣው ፡ ልብህ ፡ አሁንስ ፡ አልቀዘቀዘምን ፡ አሁን ፡ ግን ፡ በውነቱ ፡
ምስኪን ፡ ነኝ ፡ በወንጀሌ ፡ ጥፋት ፡ ውስጥ ፡ አትጣለኝ ። የሚህን ፡
ልክ ፡ ቲናንሾትን ፡ ስብርብሪዎች ፡ ያውቃል ፡ (ይለያል) ፡ እነዚህን ፡
ሰኔ ፡ በይቅርታህ ፡ አብዛቸው ፡ ዘር ፡ ብትዘራ ፡ በጊዜው ፡ ፍሬውን ፡
ታገኛለህ ። ፍሬ ፡ የሚያፈራውን ፡ ዛፍ ፡ ገና ፡ በአበባው ፡ አታጥፋው ፡
ፍርሃትን ፡ በልቤ ፡ አሳደርህ ፡ ሽብርም ፡ በእካሌ ፡ ውስጥ ፡ ተነዛ ፡
በመጠጥ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ አልቆምም ፡ በገናዬንም ፡ (ለጨዋታ) ፡
አያመጡልኝም ። በራቦኝ ፡ ጊዜ ፡ ከደረቅ ፡ ዳቦ ፡ በቀር ፡ አልበላም ፡
ሲጠማኝም ፡ የምጠጣው ፡ ውሃ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ስሜን ፡ ከሰማህበት ፡
ቀን ፡ (ስምህን ፡ ከሰማሁበት ?) ፡ ዝምሮ ፡ ፍርሃት ፡ በአጥንቶቼ ፡
ውስጥ ፡ ዘለቁ ። አእምሮዬ ፡ ተቃጥሎአል ፡ ልብሶቼ ፡ ተበጣጥሰ
ዋል ። ወደ ፡ ኔይት ፡ (የራሱ ፡ አገር ፡ የሳይስ ፡ ሴት ፡ አምላክ ፡ ቤተ
መቅደስ) ፡ ሸሸቼ ፡ ተደብቄያለሁ ፡ (ተማጥኜያለሁ ።) ፡ ፍ ፡ ወደኔ ።

ፊትህን ፡ እኔ ፡ ወዳለሁበት ፡ መልስ ፡ የካድሁት ፡ ነገር ፡ እንዳለ ፡
ተመልከት ። አገልጋይ ፡ (ወንጀለኛ ፡ ?) ፡ በይቅርታ ፡ አይነገምን ፡ ?
ያለኝ ፡ ሁሉ ፡ ወርቅና ፡ የከበረ ፡ ደንጊያ ፡ በመልካም ፡ ዕቃ ፡ ያጌ
ጡት ፡ ፈረሰቼ ፡ ሁሉ ፡ ይወሰዱ ፡ ወደ ፡ ግምጃ ፡ ቤትህም ፡ ይግቡ ።
ፍርሃትን ፡ ከልቤ ፡ የሚያጠፋ ፡ መላክተኛ ፡ ይላክልኝ ፡ ከርሱም ፡
ጋር ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ሔጄ ፡ ቅዱስ ፡ መሐላዬን ፡ ልፈጽም ።

ይኸን ፡ ሁሉ ፡ ሲሰማ ፡ ፒያንኪ ፡ ምንም ፡ አንኳ ፡ ዋና ፡ ተፎ
ካካሪ ፡ ጠላቱ ፡ ሲወድቅለት ፡ ደስታ ፡ ቢሰማው ፡ ባንድ ፡ ወገን ፡
ደግሞ ፡ እንደርሱ ፡ የግብፅ ፡ ገጥሥ ፡ የነበረው ፡ በዚህ ፡ ዓይነት ፡
ተሸንፎ ፡ ይኸን ፡ የመሰለ ፡ ቃል ፡ ለመጻፍ ፡ መገደዱ ፡ ሳያሳዝነው ፡
አይቀርም ። ወደፊት ፡ እንደምናገኘው ፡ እኔም ፡ ዘንድ ፡ ይምጣ ፡
እምቢ ፡ ካለም ፡ እስከ ፡ መጨረሻ ፡ ወገት ፡ ብሎ ፡ ያላዘዘውም ፡
ስለዚህ ፡ ይሆናል ። ቢሆንም ፡ የዘውድና ፡ የግዛት ፡ ነገር ፡ ምንም ፡
ያህል ፡ ርኅራኄው ፡ ሰፊ ፡ ሲሆን ፡ አይቻልምና ፡ ፒያንኪ ፡ የታፍ
ናቅትን ፡ መልእክት ፡ እንደሰማ ፡ ለመሐላው ፡ አፈጸጸም ፡ ትልቁን ፡

ሊቀ ፡ ካህን ፡ ፔታምኔስቶ ፡ የሚባለውን ፣ መሳሪያና ፣ ዕቃ ፣ የሚ
 ረከብ ፣ የጦር ፣ አለቃውን ፣ ፑኦርማን ፣ ባንድነት ፣ ላካቸው ። ታፍ
 ኔቅታም ፣ እነሱን ፣ ባገኘ ፣ ጊዜ ፣ ወርቁንም ፣ ብሩንም ፣ ልብሱንም ፣
 ጊጡንም ፣ መሳሪያውንም ፣ ሁሉ ፣ በያይነቱ ፣ ከአስረከባቸው ፣
 በኋላ ፣ ከነርሱ ፣ ጋር ፣ ወደ ፣ ቤተ ፣ መቅደስ ፣ ሄዶ ፣ የአምላኩን ፣
 ስም ፣ ጠርቶ ፣ እንዲህ ፣ ሲል ፣ ማለ ፣ የንጉሡን ፣ ትእዛዝ ፣ አልጥስም ፣
 ከቃሉም ፣ አልፍ ፣ አልልም ። እሱም ፣ ሳይፈቅድ ፣ ማናቸውንም ፣
 ሹም ፣ አልጉዳም ። እንደ ፣ ንጉሡ ፣ ቃልና ፣ ትእዛዝ ፣ እፈጽማለሁ ።

ምንም ፣ እንኳን ፣ ታሪኩ ፣ ባይጠቅሰው ፣ ታፍኔቅታ ፣ ለፒያ
 ንኪ ፣ እየገበረ ፣ በዚያው ፣ በጥንታዊ ፣ ግዛቱ ፣ በሳይንስ ፣ ብቻ ፣ ሊቀ
 መጥ ፣ ድርድር ፣ አቅርቦ ፣ ፒያንኪም ፣ ይኸንኑ ፣ ፈቅዶ ፣ የተሰማሙ ፣
 ይመስላል ። ነገር ፣ ግን ፣ በመሐላው ፣ ላይ ፣ እሱ ፣ ሳይፈቅድ ፣ ማና
 ቸውንም ፣ ሹም ፣ አልጉዳም ፣ የሚለው ፣ ቃል ፣ ምናልባት ፣ የፒያ
 ንኪ ፣ ሹማምንት ፣ ለግብር ፣ አገባበርና ፣ ለመቆጣጠርም ፣ በው
 ሰጡ ፣ እንዲቀመጡ ፣ የተደረገ ፣ ይመስላል ። የሆነ ፣ ሆኖ ፣ ፒያንኪ ፣
 በዚያን ፣ ዘመን ፣ ከማንም ፣ መንግሥታት ፣ ይበልጥ ፣ የነገነውንና ፣
 የሠለጠነውን ፣ አባቶቹና ፣ ወገኖቹ ፣ ኢትዮጵያውያን ፣ ሲገብሩለት ፣
 የኖሩለትን ፣ የግብፅ ፣ መንግሥት ፣ አሸንፎ ፣ ለአገሩ ፣ ለኢትዮጵያ ፣
 ገባር ፣ ሲያስደርግ ፣ በሕይወቱ ፣ አንድ ፣ ትልቅ ፣ ታሪካዊ ፣ ሥራ ፣
 ፈጸመ ፣ ማለት ፣ ነው ። ታፍኔቅታ ፣ አሜን ፣ ብሎ ፣ ሲገብር ፣ በግ
 ብፅ ፣ ምድር ፣ ውስጥ ፣ ፒያንኪን ፣ ሊቃውን ፣ የሚነግሱልተገኘም ።
 አገሩ ፣ በሙሉ ፣ በፒያንኪ ፣ ግዛት ፣ ውስጥ ፣ ሆነ ። ታሪኩ ፣ ራሱ ፣
 በዚያው ፣ ዘመን ፣ እጸጸፍ ፣ ምን ፣ እንደሚል ፣ እንመልከት ።

ይኸ ፣ ሁሉ ፣ ሆኖ ፣ የምሥራቁም ፣ የምዕራቡም ፣ የሰሜንም ፣
 የደቡብም ፣ አገር ፣ ከተገዛለት ፣ በኋላ ፣ የታሕታይ ፣ ግብፅ ፣ ሁለት ፣
 ነገሥታት ፣ የላዕላይ ፣ ግብፅ ፣ ሁለት ፣ ነገሥታት ፣ አራቱም ፣ (ከዚህ
 በፊት ፣ የነበሩት) ፣ ግራና ፣ ቀኝ ፣ የሁለት ፣ አባብ ፣ ምልክት ፣ ያለ
 በትን ፣ ዘውዳቸውን ፣ እንደደፉ ፣ ለግርማዊነቱ ፣ መንፈስ ፣ ለመ
 ሰገድ ፣ ግርማ ፣ ሞገሱን ፣ ለማየት ፣ ወደፒያንኪ ፣ መጡ ። እነሱም ፣
 ሲራመዱ ፣ ቅልጥማቸው ፣ እንደሌት ፣ ቅልጥም ፣ ነበር ። ነገር ፣ ግን
 በግርማዊነቱ ፣ ቤተ ፣ መንግሥት ፣ የተከለከለውን ፣ ዓጣ ፣ በመብ

ላት ፣ የረከሱ ፣ ስለሆኑ ፣ ይቱ ፣ ወደ ፣ ግርማዊነቱ ፣ አዳራሽ ፣ አልገ
 ቡም ። ከመካከላቸው ፣ አንዱ ፣ ነምሩድ ፣ ብቻ ፣ ዓጣ ፣ የማይበላ ፣
 ንጹሕ ፣ ስለነበረ ፣ መግባት ፣ ተፈቀደለት ።

የድል ፣ አድራጊነቱን ፣ ሥራ ፣ እከኖውኖ ፣ ሲጨርስ ፣ ነገሥ
 ታቱንና ፣ መሳፍንቱንም ፣ እነጋግሮ ፣ በየሥራቸው ፣ ደልድሎ ፣ ወደ ፣
 አገሩ ፣ ሲመለስ ፣ የሆነውንም ፣ የጉዞ ፣ ታሪክ ፣ በሐውልቱ ፣ ላይ ፣
 ተገኝቶ ፣ የተተረጎመው ፣ ይኸው ፣ ጽሑፍ ፣ እንደዚህ ፣ እያለ ፣ ይቀ
 ጥላል ።

ፒያንኪ ፣ በታሕታይ ፣ ግብፅ ፣ ያለውን ፣ ወርቅና ፣ ብር ፣ የሶ
 ርያንም ፣ ሁብት ፣ ልብስና ፣ ጊጥ ፣ ቆዳ ፣ ልዩ ፣ ልዩ ፣ መሳሪያ ፣ በመ
 ርከቡ ፣ አስጭኖ ፣ ጉዞውን ፣ በባሕር ፣ ላይ ፣ ዠመረ ። ልቡ በደስታ ፣
 ጥልቶ ፣ ነበር ። ከምዕራብ ፣ እስከ ፣ ምሥራቅ ፣ አገሩ ፣ ሁሉ ፣ በሙሉ ፣
 ተደስቷል ። ንጉሥ ፣ በነበረበትም ፣ አገር ፣ (ናፓታ) ፣ እስቀድሞ ፣
 እንደተዘጋጀው ፣ የደስታ ፣ አቀባበል ፣ ተደረገለት ። ተቀባዮቹም ፣
 እንደዚህ ፣ እያሉ ፣ በደስታ ፣ ሙሁ ፣ «ድል ፣ አድራጊው ፣ ንጉሥ ፣
 መጣህ ፣ ግዛትህ ፣ በታሕታይ ፣ ግብፅ ፣ ተዘረጋ ፣ ወንዶችን ፣ እንደ
 ሴት ፣ አደረግኻቸው ። አሁን ፣ ደስታ ፣ ይኸን ፣ ሰው ፣ ወደ ፣ ወለደ
 ቸው ፣ እናት ፣ ልብ ፣ ውስጥ ፣ ነው ። እሱም ፣ በአን ፣ (መንበረ ፣
 አሞን) ፣ የሚቀመጥ ፣ (አሞን) ፣ ሕይወት ፣ ሰጠህ ፣ ከብርም ፣ ያንተ ፣
 ነው ። ይኸን ፣ ኮርማ ፣ የወለደች ፣ ላም ፣ ሆይ ፣ አንተ ፣ ተባይድን ፣
 የምትወድ ፣ ሥልጣንህና ፣ ኃይልህ ፣ ለዘለዓለም ፣ ነው ። አንተም ፣
 እስከ ፣ ብዙ ፣ ዓመት ፣ ትኖራለህ ።

በዚህ ፣ ጽሑፍ ፣ ውስጥ ፣ በሁለት ፣ ቅንፍ ፣ ውስጥ ፣ የሚገኙት ፣
 ቃሎች ፣ እነዚያው ፣ በሐውልቱ ፣ ላይ ፣ የሚገኙት ፣ ሲሆኑ ፣ ባንድ ፣
 ቅንፍ ፣ ውስጥ ፣ ለመግለጫ ፣ የተቀነፉትና ፣ በፍጹም ፣ ያልተቀነፉት ፣
 ቃላት ፣ የራሴ ፣ አስተያየትና ፣ አገላለጽ ፣ መሆናቸውን ፣ አመለካከት
 ለሁ ።

የሆነ ፣ ሆኖ ፣ በሐውልቱ ፣ የተገኘው ፣ ጽሑፍ ፣ ታሪኩን ፣ (እዚህ ፣
 ላይ ፣ ይፈጽማል ። ፩፻ ፣ ዓመት ፣ እንደሌሎቹም ፣ ፯፻ ፣ ዓመት ፣ አገ
 ሩን ፣ ኢትዮጵያን ፣ (ኑብያን) ፣ እየወጉ ፣ ያስገቡሩትን ፣ የኃያላኑን ፣
 ፈርዖኖች ፣ የነቱትሞሲስን ፣ የነራምሲስን ፣ ፪ኛውን ፣ አገር ፣ ታላ

ቂቴን ፣ ግብፅን ፣ ፒያንኪ ፣ የኢትዮጵያው ፣ ንጉሥ ፣ ለመጀመሪያ ፣
ጊዜ ፣ በዚህ ፣ ዓይነት ፣ አሰገብሮ ፣ ወደ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ጨመራት ።
የታላላቆቹ ፣ ከተሞች ፣ የመምሬስና ፣ የቴብ ፣ ከብር ፣ ወደናፓታ ፣
ዞረ ። የፈርዖኖቹን ፣ ልጆች ፣ ለርሱና ፣ ለተከታዮቹ ፣ ኢትዮጵያው
ያን ፣ እንዲገብሩ ፣ አደረጋቸው ።

ፒያንኪ ፣ በሐላቡ ፣ ጥብቅ ፣ የጦር ፣ መላ ፣ አዋቂ ፣ የጉበዞች ፣
መሪ ፣ መሆኑ ፣ በእንድ ፣ ወገን ፣ ሲታወቅ ፣ በሌላ ፣ ወገን ፣ የግድ ፣
እምቢ ፣ ብሎ ፣ ተጋፍቶ ፣ ከተዋጋው ፣ በቀር ፣ የሰውን ፣ ደም ፣ በከ
ንቱ ፣ ግፍሰሰ ፣ የግይወድ ፣ የግንኛውም ፣ ሰው ፣ መብት ፣ ሲቀንስ ፣
የሚያዝን ፣ ሰው ፣ ስለነበረ ፣ የገበሩለትን ፣ ነገሥታትና ፣ መሳፍ
ንት ፣ ሳይገድልም ፣ ሳይሰርም ፣ ሁሉንም ፣ በየአባት ፣ አገራቸው ፣
ምስፍናቸውን ፣ እያጸደቀ ፣ ተዋቸው ። ዋናውን ፣ ጠላቱን ፣ ታፍኔቅ
ታን ፣ እንኳ ፣ ያን ፣ ያህል ፣ ተዋግቶ ፣ በመጨረሻ ፣ አሳዛኝ ፣ የምሕ
ረት ፣ ቃል ፣ በመላከተኛ ፣ እጅ ፣ ከላከበት ፣ በኋላ ፣ የጠየቀውን ፣ ከመ
ፈጸም ፣ በቀር ፣ ሄጄ ፣ እስከ ፣ መጨረሻ ፣ ላጥፋው ፣ ወይም ፣ እፊት
ቀርቦ ፣ እጅ ፣ ይገዛኝ ፣ ግለቱ ፣ በታሪካዊው ፣ ሐውልት ፣ ላይ ፣ የለም ።
ፈርቶ ፣ ነው ፣ እንዳይባልም ፣ ለጊዜው ፣ በፒያንኪ ፣ ፊት ፣ በግብፅ ፣
የሚመከት ፣ እንዳልነበረ ፣ ተረጋግጧል ። ታፍኔቅታም ፣ ጨርሶ ፣
ድል ፣ መሆኑን ፣ ባይረዳውና ፣ የመቃወሚያ ፣ ቲንሽ ፣ ተሰፋ ፣ ቢኖ
ረው ፣ ኖሮ ፣ ይኸን ፣ የመሰለ ፣ አሳዛኝ ፣ የምሕረት ፣ ቃል ፣ ለመላከና ፣
ተገኙትን ፣ በቤተ ፣ መቅደስ ፣ በመሐላ ፣ ለማረጋገጥ ፣ አይገደድም ፣
ነበር ። ፒያንኪ ፣ ከግብፅ ፣ ወደ ፣ ናፓታ ፣ ከተመለሰ ፣ ወዲህ ፣
፲ ፣ ዓመት ፣ ግብፅን ፣ ከመውረሩ ፣ በፊት ፣ ፳፩ ፣ ዓመት ፣ በድምሩ ፣
፴፩ ፣ (እንደ ፣ ግማሾቹ ፣ ፴፬ ፣) ዓመት ፣ ያህል ፣ ከ፲፱፻፩ ፣ እስከ ፣
፯፻፳ ፣ ዓመት ፣ ከክርስቶስ ፣ ልደት ፣ በፊት ፣ ድረስ ፣ ገዝቶ ፣ ሞተ ፣
በመንግሥቱም ፣ ሰጥቂት ፣ ጊዜ ፣ አማቹ ፣ ካሽታ ፣ ከተከተለው ፣
ወዲህ ፣ በኑብያና ፣ በግብፅ ፣ ግዛት ፣ ሻባቃ ፣ ነገሠ ።

ፒያንኪን ፣ የመሰለ ፣ ንጉሥ ፣ ወደ ፣ ግብፅ ፣ ከመሔዱ ፣ በፊትና ፣
ተመልሶም ፣ አሥር ፣ ዓመት ፣ ኢትዮጵያንና ፣ ግብፅን ፣ በገዛበት ፣
ጊዜ ፣ የሠራው ፣ ዝርዝር ፣ ታሪክ ፣ በጽሑፍ ፣ ስላልተገኘ ፣ በዚህ ፣
መጽሐፍ ፣ ለማግባት ፣ አልቻልንም ።

በዚህ ፣ መካከል ፣ ቲንሽ ፣ ላንባቢ ፣ ላሰታውሰ ፣ የምፈልገው ፣
ስለዘመኑ ፣ አነጋገርና ፣ አጻጻፍ ፣ ነው ።

በፊት ፣ ዳግማዊ ፣ ራምሲስ ፣ ወደ ፣ ሶርያና ፣ ወደ ፣ ፓላስቲን ፣
የዘመተ ፣ ጊዜ ፣ ወታደሮቹ ፣ ሸሽተውበት ፣ እርሱ ፣ ብቻውን ፣ ተጋ
ጠመ ፣ ከሚለው ፣ ሥፍራ ፣ ላይ ፣ አምላኩን ፣ አዋንን ፣ እንደምን ፣
እንደለመነው ፣ አዋን ፣ በምን ፣ አኳኋን ፣ መልስ ፣ እንደሰጠው ፣
አሁን ፣ ደግሞ ፣ ፒያንኪ ፣ ለነምሩድና ፣ ለታፍኔቅት ፣ የሚልከው ፣
ወታደሮቹን ፣ ተዋጉ ፣ ብሎ ፣ ሲልክ ፣ የተናገረው ፣ ወታደሮቹና ፣
ታፍኔቅት ፣ ለርሱ ፣ የሚሰጡት ፣ ያነጋገር ፣ ሁኔታ ፣ ልክ ፣ እስራኤ
ሎች ፣ እርስ ፣ በርሳቸው ፣ ወይም ፣ ከእውነተኛው ፣ አምላካቸው ፣
ጋር ፣ ከሚያደርጉት ፣ ንግግርና ፣ ጸሎት ፣ ጋር ፣ ይመሳሰላል ። የግ
ብፅ ፣ ፈርዖኖችና ፣ የጣዖት ፣ ካህናት ፣ ለአማልክቶቻቸው ፣ የሚያቀ
ርቡት ፣ የጸሎትና ፣ የልመና ፣ የንግግር ፣ ቅርጽ ፣ የእስራኤል ፣ ነገሥ
ታት ፣ እነዳዊት ፣ ለእስራኤል ፣ አምላክ ፣ ከሚያቀርቡት ፣ ንግግር ፣
ጋር ፣ ተመሳሳይነቱ ፣ ግልጽ ፣ ነው ። ይኸን ፣ የመሰለ ፣ የፒያንኪና ፣
የታኒከታን ፣ አነጋገር ፣ የመሰለ ፣ በዳዊት ፣ መዝሙር ፣ በብዙ ፣
በታ ፣ ይገኛል ።

እስራኤሎች ፣ ፱፻ ፣ ዓመት ፣ ያህል ፣ በግብፅ ፣ ሲኖሩ ፣ የግብፅን ፣
ሥልጣኔ ፣ አጻጻፍና ፣ አነጋገር ፣ መውረሳቸው ፣ የታወቀ ፣ ነው። በተ
ለይ ፣ የእስራኤሎች ፣ የመዝሙሪያው ፣ መሪ ፣ ሕግና ፣ ሥርዓት ፣
ጽፎ ፣ የሰጣቸው ፣ ሙሴ ፣ በዳግማዊ ፣ ራምሲስ ፣ ቤተ ፣ መንግሥት ፣
የፈርዖኑ ፣ የልጅ ፣ ልጅ ፣ እየተባለ ፣ የግብፃችን ፣ ግናቸውንም ፣ ጥበ
ብና ፣ ዕውቀት ፣ እየተማረ ፣ ካደገ ፣ በኋላ ፣ ሕጉንና ፣ ሥርዓቱን ፣
እርሱም ፣ ሌሎችም ፣ ሊቃውንት ፣ እነአሮን ፣ ከግብፅ ፣ የወረሱትን ፣
ዕውቀት ፣ ለወገኖቻቸው ፣ ለእስራኤል ፣ ሰጥተው ፣ ይህ ፣ ዕውቀት ፣
ሲወርድ ፣ ሲዋረድ ፣ እስከ ፣ ዳዊት ፣ ከዚያም ፣ እስከ ፣ ልጅ ፣ ልጅ ፣
ደርሶ ፣ ይሠራበት ፣ ነበር ፣ ግለት ፣ ነው ።

እንደዚሁም ፣ የኢትዮጵያዊው ፣ የፒያንኪ ፣ ያባቶቹና ፣ የተከ
ታዮቹ ፣ ሥልጣኔና ፣ ልማዳቸው ፣ ብቻ ፣ ሳይሆን ፣ ሃይማኖታቸው ፣
ንግግርና ፣ አጻጻፋቸው ፣ በሙሉ ፣ የግብፃች ፣ መሆኑ ፣ ጥርጥር ፣ የለ
ውም ። ነገር ፣ ግን ፣ እነዚህን ፣ የናፓታና ፣ የመርዌ ፣ ነገሥታት ፣

በግብግውያን ፣ የጣዖት ፣ እግልክት ፣ በነአሞን ፣ በነጥታህ ፣ ማም ሳክ ፣ ብቻ ፣ ሳይሆን ፣ ነገሥታቱ ፣ ለእግልክቱ ፣ ሊቃነ ፣ ካህናት ፣ አየሆኑ ፣ የሠሩትን ፣ በእራት ፣ እንደሚያምኑ ፣ እውነተኛውን ፣ እግ ዚአብሔርን ፣ እንደሚያመልኩ ፣ አድርገው ፣ ያገራችን ፣ ሊቃውንት ፣ ከቀድሞ ፣ ገምር ፣ የጸፉት ፣ እስከ ፣ ዛሬ ፣ ድረስ ፣ «የኢትዮጵያ ነገ ሥታት ፣ ከክርስትና ፣ በፊት ፣ በሕገ ፣ እራት ፣ እያመኑ ፣ እውነተኛ ውን ፣ አግዚአብሔርን ፣ ያምኑ ፣ ነበር» ፣ እየተባለ ፣ ይነበባል ፣ ይኸ ገንም ፣ የናፓታንና ፣ የመርዌን ፣ የአከሱምን ፣ ታሪክ ፣ ከማጥናቱ ፣ ከአሥር ፣ ዓመት ፣ በፊት ፣ እኔ ፣ ራሴ ፣ እምን ፣ ነበር ፣ ነገር ፣ ግን ፣ ምናልባት ፣ ዛሬ ፣ ባንድ ፣ ከፍል ፣ በሰሜን ፣ ወይም ፣ በበጌምድር ፣ ግዛት ፣ እንደሚገኙት ፣ ረላሾች ፣ ያን ፣ ጊዜም ፣ የነዚህ ፣ አባቶች ፣ ከእስራኤል ፣ ለገር ፣ መጥተው ፣ በአግዚአብሔር ፣ እያመኑ ፣ ባንዱ ፣ ከፍል ፣ እንዳንድ ፣ ነገድ ፣ ሆነው ፣ ተቀምጠው ፣ ይሆናል ፣ አንጂ ፣ ሕዝቡ ፣ ከነገጉሙ ፣ በዚያን ፣ ዘመን ፣ በአራት ፣ ሕግና ፣ በእውነተኛው ፣ እምላክ ፣ የማያምኑ ፣ መሆናቸውን ፣ የሐውልቱም ፣ የብራና ውም ፣ (ፓፒፍሰ) ፣ ጽሑፍ ፣ ያስረዳል ፣ ያንዳንዶቹ ፣ ስም ፣ አስተር ካሚን ፣ ለርድ ፣ አሚን ፣ አሚን ፣ አሰር ፣ አርክአሚን ፣ ሲል ፣ የአ ሞን ፣ «አሚን» ፣ ቤተ ፣ መቅደስ ፣ አገልጋይነታቸውንና ፣ የዚህ ፣ ጣዖት ፣ ፍቅረኛ ፣ መሆናቸውን ፣ ለመግለጽ ፣ ነው ፣ እንኳን ፣ እነርሱ ፣ የመሆመሪያ ፣ ካማዊ ፣ ንጉሥ ፣ የምናደርገው ፣ ሰጥታህ ፣ የሚ ባለው ፣ በታሕታይ ፣ ግብፅ ፣ ዋነኛ ፣ እምላክ ፣ በጥታህ ፣ የሚያምን ፣ መሆኑ ፣ ስሙ ፣ ያስረዳል ።

አሁን ፣ ግን ፣ የዚህን ፣ ጉዳይ ፣ ወደ ፣ ጉን ፣ እንተውና ፣ ወደ ፣ ታሪኩ ፣ እንመለስ ።

ፒያንኪ ፣ ከግብፅ ፣ ዋና ፣ ከተማ ፣ ከመምራስ ፣ ከተመለሱ ፣ ወዲህ ፣ ፲ ፣ ዓመት ፣ (እንደ ፣ ግማሾቹ ፣ ፲፪) ፣ ግብፅን ፣ ከመውረሩ ፣ በፊት ፣ በናፓታ ፣ አንዳንድ ፣ ጊዜ ፣ ላዕላይ ፣ ግብፅን ፣ በመደረብ ፣ ፩ ፣ ዓመት ፣ በድምሩ ፣ ፴፩ ፣ ዓመት ፣ ያህል ፣ ከ፲፱፻፩ ፣ እስከ ፣ ፳፻፩ ፣ ዓመት ፣ ድረስ ፣ ከክርስቶስ ፣ ልደት ፣ በፊት ፣ ገዝቶ ፣ ሞተ ።

በመንግሥቱ ፣ ጥቂት ፣ ጊዜ የአካቱ ፣ ባል ፣ አማቹ ፣ ካሰህታ ፣ ከተከተለው ፣ በኋላ ፣ በነብያና ፣ በግብፅ ፣ መንግሥት ፣ ሻባቃ ፣

ነገሠ ፣ ፒያንኪን ፣ የመሰለ ፣ ንጉሥ ፣ ወደ ፣ ግብፅ ፣ ከመሆመቱ ፣ በፊት ፣ ከግብፅም ፣ ተመልሶ ፣ አሥር ፣ ዓመት ፣ በገዛበት ፣ ዘመን ፣ የሥራው ፣ ዝርዝር ፣ ታሪኩ ፣ በጽሑፍ ፣ ለላልተገኘ ፣ በዚህ ፣ መጽሐፍ ፣ የቀረውን ፣ ታሪኩን ፣ ለማግባት ፣ አልቻልንም ፣ ነገር ፣ ግን ፣ ከዚህ ፣ በፊት ፣ ለተጻፈው ፣ ታሪኩ ፣ መሠረት ፣ የሆነውን ፣ የድሉ ፣ ታሪክ ፣ የተጻፈበትን ፣ ታሪክ ፣ በብዙ ፣ ድካም ፣ ተፈላልገው ፣ ያገኙትን ፣ ሙሴ ፣ ማሪዮትን ፣ በመተርጉምና ፣ በማብራራት ፣ የደከሙትን ፣ ሙሴ ፣ አማኑኤል ፣ ደሩገርን ፣ ሙሴ ፣ ብሩግሸን ፣ ሳናመስ ግን ፣ ግለፍ ፣ እይገባንም ፣ (፩) ።

CITY - HALL LIBRARY
of
ADDIS ABABA

ምዕራፍ ፣ ፲፪ ።

የሻባካ ፣ (ሰባቶን) ፣ ዘመን ፣ መንግሥት ።

የሻባካና ፣ የቡንጋራፍ ፣ (ቡሪሰ) ፣ ጦርነት ፣ አፍ ፣ አውጥቶ ፣ የተናገረው ፣ በግ ፣ የጣዖቱ ፣ ኮርማ ፣ በሬ ፣ ከተራ ፣ ኮርማ ፣ ጋር ፣ ተዋግቶ ፣ እንደ ፣ ተሸነፈ ።

ፒያንኪ ፣ በፊት ፣ ዙፋኑን ፣ ለመውረስ ፣ የሚችል ፣ ወንድ ፣ ልጅ ፣ ስለአልነበረውና ፣ ሚስቱ ፣ እርጉዝ ፣ ስለነበረች ፣ እንደታመመ ፣ ለልጁ ፣ ባል ፣ ለካሽታ ፣ (ካሰህታ) ፣ እንደዚህ ፣ ብሎ ፣ ተናዘዘ ፣ ይላሉ ። «ሚስቱ ፣ ወንድ ፣ ልጅ ፣ የወለደች ፣ እንደሆነ ፣ ልጅ ፣ አልጋዬን ፣ ባንተ ፣ ሞግዚትነት ፣ ይውረስ ፣ ወንድ ፣ ልጅ ፣ ያልወለደች ፣ እንደሆነ ፣ ግን ፣ እንተ ፣ ከልጄ ፣ የምትወልዳቸው ፣ ልጆችህ ፣ ልጆቼ ፣ ናቸውና ፣ መንግሥቱን ፣ ሳንተ ፣ ሰጥቼካለሁ» ፣ አለው ። ከዚህ ፣ በኋላ ፣ ፒያንኪ ፣ በሞተ ፣ በ፲፮ኛው ፣ ቀን ፣ ሚስቱ ፣ ወንድ ፣ ልጅ ፣ ወለደችለትና ፣ በሙ ፣ እከሱማይ ፣ ተብሎ ፣ በሕገገንቱ ፣ ነገሠና ፣ ትንሽ ፣ ጊዜ ፣ በካሽታ ፣ ሞግዚትነት ፣ እንደገዛ ፣ በወጣትነት ፣ ጊዜው ፣ በድንገት ፣ ስለሞተ ፣ የፒያንኪ ፣ የልጁ ፣ ባል ፣ መንግሥትን ፣ ያዘ ፣ ይላሉ ።

(፩) VICOMTE DE ROUGE - STEL DU ROI ETHIOPIEN. PIANKI - MERIAMEN ፳፡፩-፳፡